1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 284. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, OKTÓBER 14

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 32.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: 31. Mosse, 46, r. Notre-Dame-d.-Viet. Agence Havas (place de la Bourse).

Az országnagyok vitája.

Száztizenöt perczig tartott a förendi táblán az országnagyok felirati vitája. Azaz dehogy csak a vitája. A delegácziók tagjaira névsor felolvasása mellett beadták szavazatukat. A legfőbb fegyelmi bíróság tagjainak neveik felolvastattak és tudomásul vétettek. Az ujabban jelentkező királyi hivatalosak s a távolmaradásra engedélyt kérők a nyilvántartó bizottságnak kiadattak. A fegyelmi bíróság tagjai az esküt letették. A válaszfelirati javaslat általánosságban felolvastatott. Ezután az ellenzék szónokai előterjesztették észrevételeiket. Voltak ketten. Tisza Kálmán miniszterelnök összedisputált a mérsékelt ellenzék szónokával s agyonhallgatta a közjogi ellenzék szónokát. A válaszfelirati javaslat ujra pontonként felolvastatott. Azután egészben elfogadtatott. Végre az egyik koronaőr bejelenté, hogy a gazdasági albizottság tagjai megválasztattak.

Mindez tartott száztizenöt perczig.

Az irigység sem mondhatná, hogy az országnagyok nem gyorsan dolgoznak s nem eléggé gazdálkodnak az idővel. Pedig idejük elég van s dolguk is lehetne elég. Hanem ugy látszik, az időt törvényhozási dologgal tölteni el még nem szokták meg egészen.

Báró Prónay Dezső azt mondá, hogy a főrendiház mostani alkatában valószinüleg utoljára küld feliratot a koronához. Kivánatos, hogy igaza legyen. Mert országgyülés elején s oly kérdéseket, minők a trónbeszédben s felirati javaslatban megérintvék, ily hamarosan intézni el, valóban nem kivánatos.

Csak zaklatott, forradalmi hangulatban, vagy csak az aggkori elgyöngülés bánomisén hangulatában szokás ily förgeteges gyorsasággal törvényhozási munkát végezni. No pedig, hogy az országnagyok most nincsenek forradalmi hangulatban: az egészen bizonyos.

Gróf Zichy Nándor mérsékelt ellenzéki nézeteit adá elő. Kijelenté, hogy ezek egyéni nézetek, de egyuttal kijelenté azt is, hogy a főrendi táblán sokan vannak vele egy nézeten. Hiszszük, hogy igy van, de azért szeretnők mihamarabb látni is, hogy igy van.

Legalább nehány kérdésben határozottan rokonszenvezünk a nemes gróffal.

A hol a főrendi táblai reformnál ez alkotmányos testület függetlenségét hangoztatja; a hol az ujabb vám- és kereskedelmi szerződés megkötésénél hazánk anyagi jóllétét feltételül tüzi ki; a hol a közigazgatás fonákságát érinti; a hol az uj kataszter rettenetes adóemeléseire utal; a hol közgazdasági termelésünk egyoldalúságára, a világverseny veszélyeire s birtokos osztályunk hanyatlására utal s végre a hol óva int, nehogy a kivételes rendszabályok szükség nélkül s oktalanul alkalmaztassanak: ott mindenütt egyetértünk vele.

A nemes gróf nem uj parlamenti ember s eléggé gyakorlott szónok. Mai beszédének nem volt feladata a kérdések részleteibe hatolni; e beszéd csinos volt és szükséges. Tisza Kálmán ellenbeszéde se csinos nem volt, se tanulságos. Alig volt olyan pontja — talán az egy főrendi táblai reformot kivéve — melyben felvilágositást találhatnánk a jövőre. Csak azt, hogy ő minden áron megköti az uj vámszerződést. Hiszszük, tudjuk.

Báró Prónay Dezső a közjogi ellenzék sarkalatos nézetét hangoztatá. Egész elismerésünk férfias föllépéséért. Tiz év óta a nemzeti muzeum komor disztermében nem hangzottak a nemzet igaz kivánatai ugy, miként most a nemes báró ajkain. A fuzió előtt volt egy kisded párt, a közjogi ellenzék hive, de a fuzió és a halál szétzilálta azt. Nagy és nemes kötelességérzet az, mely buzditá báró Prónayt, hogy ha maga marad is: meggyőződésének hangot adjon.

S ma csakugyan maga maradt.

A méltóságos förendek nem szóltak az általa fölvetett kérdésekhez. A miniszterek közül négyen voltak jelen s ezek közül se szólt senki. Hallgattak — néztek.

Mi volt e hallgatásban? Kicsinylés vagy megütközés? Valószinüleg mindakettő. De mi azt hiszszük, hogy a kicsinylés mihamarabb el fog mulni s a megütközés növekedni fog. Csak ismételve harsanjon ott meg az állami függetlenségre törekvés szózata.

Budapest, okt. 13.

Az országgyülési szabadelvüpárt párt ma d. u. 6 órakor *Vizsolyi* Gusztáv elnöklete alatt tartott értekezletén első sorban a kör gazdasági bizottságának jelentése olvastatott fel, mely helybenhagyatván, Móricz Pál igazgatónak a felmentés megadatott. Az I. biráló bizottságba Rohonczy Gedeon lemondása folytán megüresült helyre *Andaházy* László jelöltetett ki. Ezután tárgyalás alá vétetvén a felirati bizottság által beadott felirati javaslat, az minden vita nélkül változatlanul egyhangulag fogadtatott el. Ennek kapcsában általános helyeslés közt elfogadtatott *Elekes* György azon inditványa, hogy *Falk* Miksának a felirati javaslat lütünő szerkesztéséért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztassék. (O. É.)

Budapest, okt. 13.

Az ágostaiak egyetemes gyülésére még egyszer vissza kell térnünk. Oly sok kérdés s oly fontos kérdések merültek fel s vitattattak meg e három nap alatt, hogy ezekre az országos közügyekkel közvetlenül foglalkozó körök figyelmét ujolag fel kell hivnunk.

Mindenekelőtt elismeréssel kell konstatálnunk a gondot, a melyet a gyülés a vallástan oktatására fordit a középiskolákban. Igaz, hogy egyházi gyüléstől ezt meg kell várnunk. De ha az irányt tekintjük, melyben a mai társadalom szellemi élete mozog s melytől az egyházak és felekezetek férfiai sem emanczipáltak, a vallástan előadásának és pedig kötelező előadásának fontosságát nem lehet kicsinyleni. Ezért helyeseljük, hogy az érettségi vizsgálat kötelező tárgyai közé a vallástan is felvétetett.

Tudjuk, ismerjük, miként vélekedik a vallástanról, a vallások mithoszairól és rejtélyeiről s a felekezetek szőrszálhasogató distinkczióiról korunknak természetbuvárló s mathezistisztelő hangulata. De más a férfi, ki az élet terheivel küzd s kinek a számító, hideg elmére kell támaszkodni s más az ifju, kinek egészséges szellemi kifejlődésére szükséges, hogy lelke fölszárnyaljon a vallásnak és a költészetnek tiszta magasába is. S elvégre a vallásban, mint tan, nemcsak a kedély nemesitésére hat, hanem hatalmasan müveli az elmét is s fönséges példáival hatalmasan edzi az erkölcsös akaratot is.

Ép oly fontosnak tartjuk a kérdést, melyet Péchy Tamás penditett meg. A leányifjuság nevelésének kérdése ez, melyben a hazai római katholikus egyház valóban messze megelőzte már a protestáns egyházakat.

Minket természetesen nem felekezeti szempont vezérel. A római egyház püspökei az állam javadalmaiból óriási anyagi erővel rendelkeznek, melyhez a protestánsoké nem is hasonlitható. De e püspököknek mégis örök érdemük, hogy az utolsó negyedszázad alatt több mint ötven leánynöveldét alapitottak. S ha van kivánni való, ez az, hogy folytassák e szép munkát és hogy a leányok magyaros nevelésére s gazdasszonyi teendőire az eddiginél nagyobb gondot fordítsanak. Ideje, hogy a protestáns egyházak is most már a rómaival nemes versenyre keljenek. Használa válik e verseny mind a felekezeteknek, mind a hazának.

Az általános állami javadalmazás ügyének megpenditése is helyes volt. Valóban a méltatlankodás haragtüze ég arczunkon, ha arra gondolunk, hogy az erdélyi szászok kicsinyke egyházkerülete majdnem akkora javadalmat huz az államtól, mint a magyar ágostaiak tizszerte nagyobb egyeteme. Pedig a szászok egyébként is jobban ellátvák az állam kegyeiből s pedig a magyar ágostaiak hazafiasak, kik egészükben a magyar államiság ellen soha nem fondorkodnak.

Az összehasonlitás tán még szomorubb, ha a helvét hitvallásuakra gondolunk. Százados, nagy sérelmet kell e kérdésnél jóvá tenni.

A protestáns középiskolai tanerők állami segélyezése is égető kérdés már. A mely arányban benyul az állam a felekezetek középiskolai szervezetébe s oktatásuk ellenőrzésére és vezetésébe: azon arányban kell segitségével előállania.

A protestáns tanárok átlagos fizetése évenkint hétszáz és nehány forint. Nem megy annyira, mint egy főuri lovász s nem megy többre, mint egy állami irnoké. Pedig minő különbség a feladatok nagysága és nemessége közt!

Igaz, hogy a katholikus középiskolákban a szerzetes tanárok se sokkal mennek többre. De ezek istennek s a felebaráti szeretetnek esküdtek csak oltárai mellé s nem egyuttal a családalapitásnak és fentartásnak s agg koruk és betegségük jövőjéről nem kell gondoskodniok. A protestáns középoktatás ugyanazon czélra s ugyanazon eredménynyel müködik, mint az állami, egyenes anakhronizmus tehát, hogy az állami és a protestáns tanerők ellátása közt oly óriási legyen a különbség.

Visszatekintve az egyetemes gyülés tanácskozásaira, valóban nyomatékosan kell kifejeznünk, hogy annak az egyházi önkormányzatnak minden megkisérlett csorbitása, mely ekként szolgálja a vallásnak, a hazának, a közerkölcsnek és közmivelődésnek ügyét, s egyuttal a magyarságnak ügyét is, egyenes bün.

Felvilágositásul a főrendiházi tagság ügyében tett inditványomhoz.

A lapokban közöltetvén azon tárgyalás, mely a főrendiházi tagság kérdésében a tiszán-inneni ref. egyházkerület rimaszombati közgyülésén lefolyt; ez alkalomból a «Nemzet» reflektál ugy az én inditványomra, mint a *Mocsáry* Lajos elfogadott határozati javaslatára. — Velünk szemben észrevételei a következőkben összpontosulnak: «először azt mondja, hogy a törvényhozás nem tartozik megkérdezni senkit, midőn köztörvényeket alkotni szándékozik és abba az egyháznak semmi szava, hogy mily közjogi helyzetbe hozza annak tagjait; másodszor azt véli, hogy tárgyi ellentmondás van azon nézetünkben, hogy *kevésnek* a felsőházban leendő részvételében veszélyt látunk autonomiánkra nézve, mig többnek részvételében nem látnánk azt; — harmadszor azt állitja, hogy az állam *politikai tényezőket* keres és a felekezetekkel, mint ilyenekkel, semmi dolga. Végül pedig a *jogegyenlőség* nevében az okos emberekre hivatkozik, hogy inditványunkat nemcsak hogy figyelembe ne vegyék, sőt rosszalják.»

Ezen reflexiókkal szemben ugy a közönséget, mint a «Nemzetet» a következőkben van szerencsém inditványom felől bővebben tájékoztatni.

Elsőben is, én nem vontam kétségbe az államnak azon jogát, hogy törvényhozási működését függetlenül végezheti, mert a lapokban kivonatolva megjelent inditványomból csupán kimaradt az erre vonatkozó passzus, mely igy szól: *«a törvényhozásnak joga van az egyház és állam közti jogviszonyokat szabályozni»*. Én tehát ezt inditványomban előre bocsátottam, hanem ezzel szemben kiemeltem azt, hogy viszont az egyháznak is meg van a maga joga intézkedéseket tenni, ha püspökeinek és főgondnokainak közjogi helyzete megváltozik. Ez a kérdés sarkpontja egyházunkra nézve. Mert igaz az, a mit a «Nemzet» állit, hogy minden állampolgár közjogi helyzetét szabályozhatja a törvényhozás; de az is igaz, hogy miután a mi püspökeinket és főgondnokainkat nem egyszerű állampolgári minőségükben akarja a törvényhozásba bevinni, hát az meg ránk tartozik, hogy ezen uj helyzetüket autonomiáink szempontjából megbiráljuk. Ha az ad jogczimet a főrendiházi tagságra, hogy Péter Pál a mi választott püspökünk, nem pedig az, hogy ő Péter Pál, református honpolgár: hát, hogy a mi tőlünk nyert czimen, a nekünk felelős egyének mily állást foglalhatnának még el? azt kivánjuk mi önmagunk eldönteni. Mert azon elv szerint, melyet a «Nemzet» képvisel, akár állami komisszáriusokká lehetne kinevezni püspökeinket, mint ilyeneket, vagyis állami törvény által ki lehetne őket vonni a nekünk tartozó felelősség alól; az az elv az, melyet nem oszthatok, s melyet inditványomban a tiszáninneni egyházkerület közgyülése is egyértelmüleg méltányolt s épen azért fogadta el a Mocsáry Lajos javaslatát, mely a nélkül, hogy az állami törvényhozást munkájában meggátolni szándékoznék, egyszerüen rámutat arra, hogy ha a kormánynak törvényjavaslatát velünk közleni tetszik, hát akkor előre, ha pedig nem, hát akkor utólagosan, de mindenesetre foglalkozni fogunk e kérdéssel *egyházjogi szempontokból*.

A mi a «Nemzet»-nek második megjegyzését illeti, abban, a mire ő reflektál, a kontradikcziót elismerem. Csakhogy az inditvány teljes szövegében azt mondtam, hogy én elvileg egyáltalában ellene vagyok mindennemü egyháznak, mint ilyennek, törvényhozó képviseltetésében, s miután az az óhajtásom, hogy előbb-utóbb a r. kath. egyház ilynemü kiváltsága is megszünjék: ezen kiváltságot nem óhajtom szilárditani azzal, hogy egyházam az *ily alapon nyugvó* főrendiházi tagságot elfogadja. Mind a mellett, ha a mostanában visszafelé haladó korszakban, még a szabadelvü emberek is reményt vesztenek már arra nézve, hogy az állam magát emancipálja, hát ezeknek számára még sincs más menedék, mint autonomiánk szellemében követelni az arányos befolyást. Igy a kontradikczió elenyészik, mert nem abban van veszély autonomiánkra, hogy *kevesebben* lesznek jelen püspökeink, hanem abban, hogy azok egyházunk képviselőinek tekintetnének, holott, a mi autonomiánk szerint, egy-egy egyházkerületet püspök és főgondnok együtt képviselhetnek. — Ily teljes képviselet felelne meg csupán a jogegyenlőségnek, s ezzel ellenkező elvet jelenlegi autonómiánk még nem ismer; de ha ismerni akar, beczikkelyezheti saját törvénykönyvébe, ha a «Nemzet» nézete esetleg többséget nyer egy zsinaton. A *kevés* és *több* közt csupán ez a különbség. — A *kevés* a viszonosságnak mézes madzaga, ha tetszik, egy morzsalék a jogegyenlőségből, melynek fejében aztán nyugodhatunk csöndesen. A kevés, egyházunkra nézve megoldás; mig a teljes képviselet, legalább kibékitő s egyházunk egyetemére megnyugtató.

Hanem épen ennek a jogegyenlőségnek kérdését akarja elütni a «Nemzet» azzal, midőn azt állitja, hogy az államnak a felekezetekkel semmi dolga, mert az csak *politikai tényezőket* keres. — No hát ebben van már nemcsak a kontradikczió, hanem a falzifikáczió is. Hát ki tette a mi püspökeinket és főgondnokainkat politikai tényezőkké? Mert, ha ezen állásukban azok, ugy a felekezet által azok, mert annak választottjai. Különválasztani őket nem lehet. És én nem tudom, mit is csinálna az állam, ha a főrendiházba behivott püspökök és főgondnokok helyett eszébe jutna az egyháznak másokat választani, kiszolgáltatva egyszerüen a kiválasztott politikai tényezőket az államnak, hogy rendelkezzek velök, de mi a politikai iskola lába alól kiszedjük a földet, mely egyházi czélokra van rendeltetve? — Bizonyára belátná, hogy ez a kérdés egyházunkra is tartozik és beismerné, hogy minket a viszonosságnak egy töredékével csak azért kinált meg, mert a róm. kath. egyház kiváltságát megbolygatni nem akarta, nekünk pedig azzal szemben a jogegyenlőséget megadni nem merte, annál is inkább, mert azt eleddig maga a ref. egyház is komolyan nem követelte. — Hogy valahára sürgesse és követelje is egyáltalában az elaltatott eszméket ébreszteni segitsen — ez vala czélja inditványomnak, melynek további sorsa még a jövő napoktól függ, a midőn a «Nemzet» által provokált okos embereknek (gondolom: circumspecti et prudentes!) lesz alkalmuk az elvek és eszmék gyarló harczosaival megütközni és ha nekik ugy tetszik, a morzsalékkal megelégedni, de nem a nélkül, hogy azt egy kissé meg ne sózza az igazság, melynek ha jelene nem volna is, de jövője biztosan lesz.

Fejes István.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése okt. 13-án.

I.

A főrendiházban nagyon simán folyt le a felirati vita. Alig másfél óra alatt általánosságban és részleteiben is letárgyalták, s természetesen el is fogadták a javaslatot. A főrendek igen lanyha érdeklődést tanusitottak a felirati vitával szemben, a mit mutat az, hogy a delegácziói tagjaira a mai ülés folyamán végbement szavazásnál összesen ötvennégyen adták be szavazataikat. A vitában elsőnek *Zichy* Nándor gr. szólalt fel. Röviden fejtette ki a válaszfelirati javaslatban felsorolt fontosabb intézkedésekre vonatkozó nézeteit. A főrendiház ujjászervezésére nézve a többi közt azt jegyezte meg, hogy a főrendiháznak olyatén szervezése, mely azt midjárt első alakulásakor annak a kormánynak a kezébe adná, mely azt legelőször szervezte, szerinte elfogadható nem lenne. Szólott ezután az ujra megkötendő vámszövetségről, a közigazgatási birás-kodásról, fentartva magának azt, hogy adandó esetekben, mikor a kérdések szőnyegre kerülnek, azokra vonatkozó nézeteit bővebben kifejtse. Egyébiránt a válaszfelirati javaslatot általánosságban elfogadja. *Tisza* Kálmán miniszterelnök tett ezután megjegyzéseket a Zichy Nándor beszédére, mire a ház általánosságban elfogadta a javaslatot. A részletes tárgyalásnál, a javaslatnak az Ausztriával való kereskedelmi szövetségre vonatkozó pontjánál felszólalt *Prónay* Dezső br. Rövid, de igen sikerült felszólalásában az Ausztriával való vámszövetség ellen érvelt, s kijelentette, hogy miután a vám- és kereskedelmi szövetség megujitása Ausztriával szemben hazánkra nézve sem közgazdasági, sem politikai és közjogi tekintetben nem előnyös, a javaslatnak erre vonatkozó szakaszát nem fogadja el. Ezzel a vita véget ért. A szavazásnál egyedül *Prónay*

PORCZELLÁN.

— ELBESZÉLÉS. —

Angolból. 1

Az árverező-csarnokban ismerkedtem meg Robert Headleyvel.

Dologtalan ember vagyok, s minthogy sok időm s olykor fölösleges költeni valóm is van, lassankint régiség-kedvelő lettem. A ritkaságok felkutatása, az utánajárás sok unalmas órámat segit eltöltenem s régi porczellánba s egyéb effélébe ölnöm azt a pénzt, amit különben ép oly hasznavehetetlen, de kevésbbé értékes tárgyakra fecsérelnék el.

Headley és én legrendesebb látogatói voltunk az árverező csarnokoknak, s minthogy az eladások időszaka alatt csaknem mindennap találkoztunk valahol, közös szenvedélyünk csakhamar bizalmas ismerősökké tett.

Magas, elegáns, körülbelől harmincznyolcz éves férfi volt s nyilván alaposan tanulmányozta a keramikát. Hasznos utmutatásokat adott egy s más dologban s több izben gátolt meg abban, hogy hamisitványokért dobjak ki pénzt.

Mivel az igaz «gyüjtő»-nek semmi sem kellemesebb, mint az, hogy kedvenez tárgyait megmutogassa olyannak, a ki szépségeiket érteni és méltányolni tudja, Headley, ismeretségünk megkötése után nem sokára fölkért, hogy látogassam meg.

— De korán jöjjön ám, mondá. — Akkor legalább napvilágnál járhatjuk be az egész gyüjteményt. Aztán majd ott fogom ebédre.

Headleynek a háza London egyik jobb, habár nem épen előkelő tizedében volt egy csöndes utczában. Nagyon örült, mikor beléptem, s alig várhatta, hogy kincseit bemutathassa.

Ő igazi példánya volt annak a spéciesnek, mely «elkésült gyüjtő» elnevezés alatt ismeretes s melynek ritkaságok felhalmozása iránt való szenvedélye csaknem őrültséggé fokozódik.

De meg is kell vallanom, hogy gyüjteménye olyan volt, a melyre bárki is büszke lehetett. Kifárasztanám az olvasót, a ki nem ismeri azokat az aprólékos megkülönböztető finomságokat, melyek a gyüjtő szivének olyan kedvesek, ha itt sorra fejtegetném az ő régi drezdai, sévresi, Wedgrood és Bentley-féle, rózsahátu Nanking, kék-fehér galagonya-mintázatu stb. porczellánjait.

Csodáltam és irigyeltem.

A ritkaságok sok izléssel voltak rendezve kisebb-nagyobb szekrényekbe; s a számos válogatott darab közt ugy hiszem, leginkább ejtett bámulatba egy fölséges «Chelsea» téás-készlet. Az egyik szekrénynek a közepét foglalta ez el, s körülte csekélyebb értékü tárgyak voltak rendbe rakva, mintegy hódolat-nyilvánitásul az ő fensőbb becse iránt.

Nem is szólva a gyönyörü kék és fehér diszitésről, a reczés aranyozásról és müvészi festésről: a készletet szinte páratlan becsüvé tette az, hogy teljes volt.

Headley örült a bámulaton, melynek kifejezés adtam, s mosolyogva mondá:

— Ön, mint gyüjtő, talán nem fog csodálkozni, ha azt mondom, hogy majdnem egész életem boldogságát bocsátottam áruba, hogy ezt a készletet kiegészitsem.

Elnevettem magamat, mert azt hittem, hogy tréfál, s igy feleltem:

— Nem hiszem, hogy én elmennék ennyire, de boldogságom mindenesetre nagyobb lenne, ha ez az enyém volna.

— Ugy volna azzal mindenki. Nézze ezt a festést, ezt az aranyozást, ezeket az idomokat, ezeket a szineket! Tapogassa meg a munkáját, tevé hozzá, a téás kannát bársony fészkéből kivéve s hosszu fehér ujjaival gyöngéden czirógatva. — Ön vagy én sötétben is meg tudná mondani, hogy igazi Chelsea, már az anyag puhaságánál fogva is.

— Honnan szerezte?

— A téás kannát, a czukor-dézsát meg négy findzsát s a hozzávaló aljakat az édesanyámtól örököltem, a többinek pedig, mint már mondám, majdnem nagyon is drágán adtam meg az árát. Ebéd után majd elbeszélem az egészet, ha kivánesi rá.

A nyári délután igen kellemesen telt el a régi porczellánok közt, s hét órakor asztalhoz hivtak bennünket.

Headley bemutatott nejének, egy bájos, mintegy huszonnyolcz éves fiatal asszonynak. Mrs. Headley nyájasan fogadott s vidáman költöttük el az ebédet.

A fogásokat keleti tálakon hozták be; a kanalak és sótartók Anna királyné idejéből, e nevezetes korból valók voltak, az üvegnemü pedig ritka ódon velenczei kristály volt.

Headleynek kétségkivül finom és költséges izlése volt, s ugy látszik, telt is rea.

Mrs. Headly, mikor az asztaltól felállt, tréfásan felkért bennünket, hogy ne üldögéljünk nagyon sokáig a bor melett, mert ő egyedül van.

— Kedves férje megigérte nekem, hogy elbeszéli a Chelsea-készlet történetét, mondám, — de én mindenesetre kérni fogom, hogy minél rövidebbre fogja.

— Ha elbeszéli önnek, Mr. Burke, viszonzá a nő nevetve, — soha sem szólok többé hozzá s önnek sem nézhetek ezentul a szeme közé.

— Kedvesem, mondá Headley, — Burke barátunk maga is régiség-gyüjtő s rokonszenvezhet az én gyöngeségemmel. Eszembe sem jutna valakinek elbeszélni, hacsak ilyen rokon-szellemnek nem, a ki teljesen felfoghatja érzelmeimet.

Miután az ajtó szép háziasszonyom mögött bezárult, teletöltöttem Chateau Lafittel csillogó poharamat, s kivánesian vártam az igért elbeszélést.

Headley ezen kezdte:

— Most már, természetesen, tréfa az egész s bizvást nevethetek rajta, de mikor az, a mit önnek elbeszélni akarok, történt, bizony mondom, komoly dolog volt.

A Chelsea-készletnek az a része, mely már eredetileg is az enyém volt, anyám tulajdonát képezte; ő atyjától örökölte, de ennél tovább az edény történetét nem lehetett visszavinni.

Mikor a gyüjtés szenvedélye először szállott meg, igen természetesen ez képezte régiségtáramnak a magvát. Mindenki csodálta és irigyelte.

Egyszer — midőn már tisztességes gyüjteményem volt s jól ismertek mint vásárlót — beállitott hozzám Wharton, az ódonság-üzér, bemutatni egy pár értékes darabot, a miket a vidéken szedett össze.

Megmutattam neki a Chelseámat. Figyelmesen vizsgálgatta, s azután igy szólt:

— Különös; ennek a készletnek a többi részét a napokban láttam.

Kérdeztem tőle, hogy hol, s ő azt mondta, hogy egy urhölgynél, ki a Shepherd's Bushban lakik.

Eladó? Dehogy eladó, mert különben nem szólt volna nekem, a mig meg nem vette. Nagy összeget igért érte az illető hölgynek, de az semmi áron sem akarta eladni.

Családi ereklye volt, mint az enyém, s mivel tulajdonosa nem volt pénzre szorulva, semmi lehetősége sem volt annak, hogy rá lehessen birni az eladására.

Az urhölgy neve: Miss Crofton, lakása: Shepherd's Bush, College Road 142.

Nos, Burke, tudom, hogy rokonszenvezni fog velem, midőn azt mondom, hogy miután megtudtam, hogy e gyönyörü készletnek a kiegészitő része meg van valahol, az az érzés szállott meg, hogy életem egyszerüen elviselhetetlen, ha azt meg nem szerzem, s hogy annak minden áron az enyémnek kell lennie.

Rendületlen elhatározássá erősödött ez bennem egy pillanat alatt.

Első dolog volt megnéznem azt a porczellánt, s meggyőződést szereznem arról, hogy Wharton nem tévedett. Igy hát másnap ellátogattam Miss Croftonhoz.

Kellemes modoru, udvarias, körülbelől ötven éves hölgyet találtam, ki, ha vén lány volt is, igen jómódban látszott élni. Mindig ugy tapasztaltam, hogy a kinek porczellánnal van dolga, az ugyszólván mind rokona egymásnak; s midőn látogatásom czélját előadtam, Miss Crofton, meg sem akarva hallgatni mentegetőzésemet, azonnal odavezetett ahhoz a szekrényhez, mely a kincset tartalmazta.

Wharton igazat mondott. Csakugyan megvolt a téás kanna, négy findsa meg a czukor-dézsa; Miss Crofton pedig szerencsés tulajdonosa volt a tejes kannának, nyolcz findsának és a két tálnak.

És a mint káprázó szemmel néztem a becses mükincs eme részét, ugy éreztem, mintha szent kötelességem lenne: egyesiteni a régóta szétválasztott keramikai családot; s tudtam azt is, hogy addig nem fogom magamat boldognak érezni, mig a családnak valamennyi szép tagja együtt nem pihen az én birtokom ölében.

Miss Croftonnal csakhamar jó barátok lettünk, kivált midőn jegyzeteinket összehasonlitva és a Chelsen családfáját nyomozva, abban állapodtunk meg, hogy az én anyám és az ő apja családjai okvetlenül szoros összeköttetésben voltak egymással.

Mikor aztán ezt a tényt kellően megállapitottuk, megkoczkáztattam azt, hogy lehetőleg gyöngéden czélozzak a porczellán-kincs megszerzésére. S mivel ő czélzatainak nem látszott figyelembe vinni, kénytelen voltam egyenesen megkérdezni, hogy nem adná-e el nekem, bármilyen tetszése szerint való illendő áron.

Ugy találtam, a mint Wharton előre megmondta, hogy a derék kisasszony hajthatatlanul makacs volt s egy óra hosszat ültem ott, majdnem kezemmel érinthetve a kivánt a tárgyakat s mégis olyan távol esve azoktól, mint a menyország kapuitól.

Nem estem azonban végkép kétségbe.

Meg kell szereznem ezt a porczellánt, gondolám magamban. Furfanghoz kell folyamodnom, s idővel az enyémnek kell lennie, akár szép szerével, akár más módon. Megkedveltetem magamat vele. Figyelmes leszek iránta. Jöhet idő, a mikor valami szolgálatot tehetek neki, szive hálával fog elém tárulni, s vágyam teljesül.

Ezuttal nem tehettem többet; melegen buesuztam el ujonnan föltalált rokonomtól, a mint ravaszul neveztem, s engedelmet kértem, hogy jövőre is meglátogathassam.

— Szivesen látom bármikor, Mr. Headley, — mondá ő, — de porczellán-vásárt soha sem csapunk, ezt jegyezze meg magának egyszer mindenkorra.

Elszomorodtan mentem haza, s a nyolcz findzsa, a tejes kanna, meg a két tál egész nap folyvást a szemem előtt táncolt. Leültem az én Chelseám elé, s elnézegettem egy-két óra hosszat.

Milyen silánynak tetszett az most!

Kiszedtem az egyes darabokat, s ujra rendeztem a szekrényt, üres helyet hagyva a hiányzóknak. Elképzeltem, hogy milyen kedves látványt nyujtana a készlet, ha az egész az enyém volna!

Busan tértem nyugalomra, s a szekrény, mely még reggel olyan telinek tetszett, most üres, csaknem üres volt szemem előtt.

A mint szememet behunytam, odalett becsületességem. Álmomban legalább tizszer elloptam azt a porczellánt. A legkülönösebb helyekre dugdostam el. Elástam, hogy meg ne találhassák, de a nyolcz findsában mintha valami szivós életerő lett volna: alig takartam rájok a földet, rögtön felbukkantak mindenféle váratlan helyeken.

De még más büntényeket is követtem el a porczellánért. Egyszerüen meggyilkoltam a boldogtalan vén kisasszonyt s az edényt, mely a bünténybe vitt, gondosan berakosgattam egy táskába. Ekkor nagy zaj keletkezett s engem üldözni kezdtek; de nem mertem szaladni, mert attól féltem, hogy összetörőm azokat a kényes holmikat, a melyekért lelkem üdvösségét tettem koczkára. Inkább tettem volna ki magamat annak, hogy a bitón függjek, semhogy darabokra törve lássak egyet is ama remek findsák közül.

Még mikor megvirradt is és én ugy találtam, hogy mindez csak álom volt, akkor sem éreztem magamat sokkal boldogabbnak. Nem nézhettem a szekrényemre. Hiányzott belőle valami s éreztem, hogy a mig be nem lesz töltve az az ür, melyet vágyam támasztott, nem találhatok élvezetet eddigi kedvtelésemben sem.

(Folytatása következik.)

Dezső br. nem fogadta el részleteiben a javaslatot. Az ülés végén kihirdették a delegáczió tagjaira beadott szavazás eredményét. Ugy a rendes, mint a póttagok sorában egy-egy hely a horvát-szlavon küldöttek részére hagyatott fenn.

II.

Elnök: Szögyény László, *jegyzők*: Cziráky Béla gr. főispán, Teleki József gr.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök. Széchenyi Pál gr., Pauler Tivadar és Orczy Béla b.

Az elnök: A mult ülés megállapodása szerint mindenekelőtt a közösügyi bizottságba küldendő főrendi tagok megválasztására nézve a szavazójegyek adandók be. Megjegyzi, hogy a Horvát-Szlavon-Dalmát országgyülés küldöttjei nem lévén itt, tizenkilencz rendes és öt póttag választandó. Erre nézve a horvát bán azt közölte tegnap vele, hogy meglehet, még ma meg fognak a tagok választatni és ez esetben a választás eredménye táviratilag fog a főrendekkel közöltetni. Ha ez megtörténik, még ez ülés folyama alatt meg lesz ejthető a választás, ha pedig nem, a közelebbi ülések egyikén. (A főrendiház tagjai beadják szavazataikat.) A szavazatok a jegyzők által össze fognak számittatni és a választás eredménye az ülés végén ki fog hirdettetni.

Cziráky Béla gr. jegyző olvassa a m. kuria másodelnökének . hó 10-ikéről kelt levelét, melylyel azon birák névsorát közli, kik a kir. kuria részéről a kir. és országos legfőbb fegyelmi biróságban való részvételre ez idő szerint az 1871. XIII. t. cz. 35. §-a — tekintve az 1881. LIX. t. cz. 104. §-a — értelmében hivatva vannak, még pedig mint rendes tagok Mihailovics Miklós alelnök, Lukács Ignácz, Szabó Sámuel, Daruváry Alajos, Csemegi Károly, Fabiny Theofil, Tóth Lőrincz tanácselnökök; Szabó Imre, Vértessi Sándor, Babos Kálmán, Manojlovics Emil, Ocsvay Ferencz, Osztrovszky József, Balázsy Antal, Jamniczky Lipót, Szentgyörgyi Imre, Puskariu János, H. Gál János kuriai birák. Póttagok: Szloboda Ferencz, Blaskovich Kálmán, Végh Ignácz, Lassel Ágoston, Bovankovics György, Topler Károly, Pápay Károly, Masirevics Samu kuriai birák.

Tudomásul szolgál.

Az elnök értesiti a főrendeket, hogy Szmrecsányi Dárius Árva, Lonovics József Csanád, báró Vay Béla Borsod, Szentiványi Márton Liptó, gróf Batthyányi Lajos Győr, gróf Bethlen Gábor Kis- és Nagy-Küküllőmegye főispánja, gróf Batthyányi Elemér, gr. Bethlen Kálmán, gr. Bissingen Ernő, gr. Bissingen Nándor, gr. Széchen Miklós, gróf Hugonnay Béla, gr. Wenckheim Frigyes és Géza grófok, báró Prónay Dezső, báró Pongrácz Vincze királyi meghivóleveleiket az elnökségnél bemutatták. — Jegyzékbe iktatás végett az igazolási bizottságnak kiadatnak. Gróf Korniss Viktor királyi meghivóért folyamodott. — Kérvénye jelentéstétel végett az igazolási bizottságnak kiadatott. Herczeg Eszterházy Miklós, gróf Batthyányi Károly betegség, báró Révay Ferencz családi körülményei, gróf Bissingen Ernő, gr. Wenckheim Frigyes országgyülési képviselővé történt megválasztása vagy betegség miatt felmentésért folyamodott. Nyilvántartás végett a kérvények az igazolási bizottsághoz utasittatnak.

Az elnök: Mielőtt a napirendre áttérnénk, a kir. és országos legfőbb fegyelmi biróságba megválasztott jelenlevő tagok feleskethese fog történni. A kir. és országos legfőbb fegyelmi biróság elnöke a főrendiház elnöke. Az én nagyérdemü elődöm egyszersmind a kuria elnöke is levén, a birói esküt ott tette le. Én a mult alkalommal, mint a biróság megválasztott tagja tettem le az esküt. Minthogy pedig legközelebb egy fegyelmi ügy fog tárgyaltatni, melyben mint elnök leszek hivatva résztvenni, méltóztassanak megengedni, hogy az esküt én is letegyem.

(Szögyény-Marich László, Cziráky Béla gr. és Zichy Rezső gr. leteszik az esküt.)

Következik a napirend, **a válaszfelirat tárgyalása**.

Rudnyánszky József br. jegyző olvassa a válaszfeliratot.

Zichy Nándor: Én a legkegyelmesebb trónbeszédre ezen házban adott hódolatteljes választ nem tekintem egyébnek, mint az alkotmányos és a parlamenti szokásoknak megfelelő azon hódolatteljes kifejezésnek, melynek következtében a főrendiház a trón által kifejezettet tiszteletteljesen tudomásul veszi, és azt hiszem, hogy a mi szokásunk és gyakorlatunk nem is hozza magával és nem teszi kötelességünkké, sem mindnyájunknak, sem pedig azoknak, kik a házban a kormánynyal nem mindenben egy nézetüek, hogy ezen alkalommal politikai irányuknak konkrétebb, általános kifejezést adjanak. Hisz általában és különösen a magyar főrendiház magatartását az eddigi gyakorlat szerint mindenkor ahhoz mérsékelte, hogy a fennforgó kérdéseket teljes higgadtsággal mérlegelvén, akkor vetette csak szavát leginkább a latba, a midőn nagyfontosságu kérdések ezt objektiv meggyőződések folytán kötelességévé tették. S ez a felfogás szabja meg egyszersmind ezen alkalommal való beszédemnek irányát is. Ennek következtében meg fognak bocsátani, ha előadásom szükebb keretü lesz és hogyha ebben egész egyszerüen és az ékesszólás minden virágától megfosztva, csakis azon megjegyzésekre szoritkozom, melyeket már ez alkalommal is, nem pártállásomnál, hanem egyéni felfogásomnál fogva teendőnek vélek, habár nem tagadom meg magamtól egyszersmind azon hitemnek kifejezését, hogy ezen felfogásban nem egyedül állok e házban, hanem hitem és reményem szerint adandó alkalomkor e háznak többsége által is esetleg támogattatni fogok.

Kétségkivül nagyfontosságuak a kérdések, a melyek ezen válaszfeliratban felsoroltatnak és a trónbeszédnek visszhangját képezik. Mindnyájunknak érzését fejezi ki a válaszfelirat, midőn abbeli háláknak ad kifejezést a trón irányában, hogy a jövőben a külügyi alakulások bekövetkeztében oly békés viszonyokra számithatunk, a melyekre ügyeink rendezésében vajmi nagy szükségünk van, s egyszersmind igen helyesen hangsulyozza a trónbeszédre adott válasz azt is, hogy a belviszonyok és az alkotmányos intézmények rendszeres fejlődése mellett a jövő iránt táplált reményeink csakis kielégitők lehetnek, ép ennek következtében semmi szükségét sem látjuk fenforogni annak, hogy bármely irányban is kivételes intézkedésekre utaltatnának azon kormányférfiak, kiknek ezeket amugy is, olyan szomoru szükség esetében életbe léptetni kormányzati kötelességök.

A nagyméltóságu főrendiházat ezen felsorolt tárgyak között első sorban és leginkább érdekelheti az, a mi saját jövendő alakulására vonatkozik.

Ha valaki a főrendiházban, ugy öntudatosan mondhatom magam is, hogy a főrendiház ujjászervezésének kivánatosságát és szükségét minden irányban, mind parlamenti és törvényhozási, mind pedig szocziális és állami tekintetben mélyen éreztem és ennek következtében szorgalmaztam. Ezen szervezésnek lelkes gyámolitói leszünk mindnyájan akkor, ha ezen főrendiház rendeltetésének és hivatásának megfelelő szervezést fog az által nyerhetni; de egyszersmind, és kivált tekintettel már az ezen alkalommal is felhozott nagyfontosságu kérdésekre, a melyek a legközelebbi időben eligazitásra várnak, kiváló sulyt kell fektetnünk arra, hogy ezen főrendiház már mindjárt ujra szervezésének első szakában olyan állapotban legyen, hogy a törvényhozásnak önálló és oly nyomatékos faktora lehessen, a minőnek rendeltetésénél fogva lennie kell. Hiszen ha minden kérdés, mely a hazát érinti, a főrendeket is mélyen és szükségszerüleg érdekli, főleg azon kérdések, a melyek jövőnket legmélyebben érintik, habár pillanatnyilag talán a közfigyelmet kevesebb mértékben vonják is magokra, ezen főrendiházhoz annak konzervativ jellegénél fogva legközelebb állanak és ezek sorában kétségen kivül első helyet foglaljon el a polgári törvénykönyvnek főbb szabásaiban való megállapitása. Nem akarok ezen irányban még tovább is terjeszkedni, csak annyit akarok mondani, hogy a főrendiháznak olyatén szervezése, mely azt mindjárt első alakuláskor feltétlenül azon kormánynak kezébe adná, mely azt legelőször is szervezte és ennek szignaturáját maradandóiag vagy legalább is évtizedekre reányomná, kivált ily körülmények között elfogadhatónak nem látszanék. Anomália volna ez magában a törvényhozási testületek megalakitásában, nagy veszedelem pedig kivált azon törvényhozási stádiumban, a melyben jelenleg állunk.

Igen természetesen azon ellenvetéssel találkozhatom, hogy hiszen a főrendiház szervezéséről szóló törvényjavaslat még nem fekszik előttünk, és igen is reá érünk ezt megvitatni akkor, midőn az előttünk lesz. De másrészt azt hiszem, hogy miután ezen kérdés nemcsak felületes és zsurnalisztikai, vagy társadalmi megbeszéléseknek, hanem már beható tárgyalásoknak is objektumát képezte, ezekkel és az ezek felül köztudomásra levő dolgokkal szemben álláspontomnak jelzésére az őszinteségnek tartozom.

Van még egy más kérdés, mely mai nap mindenkit foglalkoztat és a mely a trónbeszéddel és ezen válaszfelirattal szoros összefüggésben áll. Mert a midőn az államháztartásnak állapotára utal a trónbeszéd és az e részben elért állapotot minden részletezésében megóvni ohajtja, akkor én leszek utolsó azok között, kik bárminők legyenek is azon eredmények, melyek e részben elérettek, azokat szándékosan gyarlóbb szinben kivánnám előtüntetni, vagy az azokba helyezett reményt megingatni ohajtanám. De midőn mi e testületre utalunk, mélt. főrendek, s azon reményt fejezzük ki, hogy takarékosság mellett képesek leszünk mindazon igényeket kielégiteni, melyek okvetlenül kielégitésre számitnak: akkor lehetetlen meg nem emlékeznem azon helyzetről, mely az ujabb időben kivált a magyar birtokosságra, a földmives osztályra, s általában a magyar közgazdászatra nehezedett. Azon sokoldalu és az egész világ áruforgalmát magukban foglaló tényezők, melyek a gabona árát szabályozzák, oly krizist idéztek elő, mely Magyarországra kiválóan sulyos és mélyen érezhető, mely sokak létét, ha az maradandó volna, romlással fenyegetné, és a mi ennél több és állampolitikai szempontból sokkal fontosabb, mely magát közgazdaságunkat is kritikus helyzetbe juttatná. Annál sulyosabb lesz a helyzet, mivel a kataszteri alapra fektetett földadó ujabb berendezése következtében az ország több részére érezhetően megsulyosodott ezen amugy is nagy teher.

A törvény szabta meg ezen eljárást, de azért a kormány, mely a törvény őre, lehetetlen, hogy e viszonyoktól elvonja figyelmét és azok nagy horderejénél fogva e viszhangok ellen orvoslást ne keressen.

Sokkal sulyosabb maga azon veszély, mely közgazdasági jövőnket ily állapotok közt fenyegetheti, semhogy e viszonyokra a kormány és a törvényhozás figyelmét ez alkalommal is felhivni, a méltóságos főrendeknek figyelmén kivül eső kérdés lehetne.

Int az arra, hogy egyoldalulag csak agrikultur alapra fektetett közgazdaság mily nagy ingadozásoknak lehet napjainkban kitéve, holott az az előtt a legmaradandóbb és legerősebb alapon állónak látszott. Int arra, hogy a vám és kereskedelmi szövetség megkötésekor hazánk viszonyait a törvény értelmében lelkiismeretesebben szem előtt tartsuk.

Valamint a válaszfeliratban is kifejezést nyert azon érzés, hogy itt nemcsak közgazdasági, hanem egyszersmind politikai nagyérdekü kérdések forognak szóban; ugy részemről azt hiszem, hogy eddigi magamtartása ezen kérdéssel szemben megment azon gyanunak még árnyékától is, mintha a vámszövetség létrejöttével elvi ellentétbe kivánnék állani és ne ismerném el azon nagy nyomatéku indokokat, melyek állami és közgazdászati szempontból e kérdést el nem választhatók. Valamint a méltóságos főrendek, ugy én sem állhatok e részben más alapon, mint azon, melyet e részben a törvény nyujt. De épen ezen alap követeli azt, hogy nemcsak a készség, nemcsak a hajlandóság mindkét szerződő fél részéről meglegyen, de egyszersmind ezen hajlandóság mellett is oly eredmények éressenek el, melyek gazdászati fejlődésünk biztositására szolgálnak, melyek közgazdasági állapotainkat a jövőben virágzóvá tehetni fognák.

Ezen gazdászati fejlődésnek egyebek közt szerintem maradandó alapját mindenkor az igazságszolgáltatás és a közigazgatás képezi. A közigazgatás terére is utalhatunk, midőn a közigazgatási biráskodás rendezése a legközelebbi törvényhozási cziklus feladatai közt felsoroltatik. Mintegy korolláriumát és kiegészitését képezné az a közigazgatás oly annyira kivánatos rendezésének. Részemről is kivánatosnak és sürgősnek tartom, hogy a közigazgatás egész terjedelmében magára vonja a törvényhozás figyelmét, és annak rendezése kielégitőbb alapokra fektettessék, mert az jelen állapotában, mint ezt már nem egyszer a méltóságos főrendek előtt hangsulyozni szerencsém voltam, a kor szinvonalán nem áll, és sok részben nem annyira a közigazgatásnak, mint politikai czéloknak látszik csak szolgálni.

De mint már beszédem bevezetésében jelezni szerencsés voltam, nem akarok az egyes tárgyak lényegébe ereszkedni, fentartom magamnak, hogy az előkerült esetekben, ezen törvényjavaslatok megvalósitásakor, mélyebben ereszkedjem azoknak valójába, s hogy az országgyülési tárgyalások folyamán netalán egy vagy más kérdésre nézve, akár interpelláczió, akár más alakban való fölszólalás utján a kormánynak és a törvényhozásnak figyelmét felhivjam. Ezek után a válaszfelirati javaslatot általánosságban elfogadom.

Elnök: Van valaki a ki szólani kiván? (Elfogadjuk!)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Nem annyira az előttem szólott által elmondottak, mint egy ily fontos tárgynál a méltóságos főrendi ház iránti tiszteletem teszi kötelességemmé, hogy pár szót mégis a tárgyhoz szóljak. Mindenekelőtt meg kell jegyeznem azt, hogy a feliratnak egy passzusát, mindjárt bátor leszek megmondani, melyiket, nem ugy értelmezem és értem, mint gróf Zichy Nándor ő méltósága tevé, mintha az némileg visszautasitó volna a trónbeszédben kifejezett egy eszmével szemben. Ő méltósága ugyanis, ha jól értettem, azt mondá, hogy abban is tökéletesen egyet ért a válaszfelirati javaslattal, midőn az visszautasitja bármely téren, bármely terjedelmü rendkivüli eszközök alkalmazását. Én azt látom, hogy a válaszfelirati javaslat azt mondja, hogy «a béke megóvására, mely hazánk szellemi és anyagi fejlődésének tényezője volt a multban, nélkülözhetlen feltétele marad a jövőben s hazafias támogatásunkban fognak részesülni felséged kormányának a szükség által indokolt azon törekvései, melyek a nagyértékü jogokkal való visszaélésből keletkezett kinövések eltávolitásával a társadalom nyugalmának és biztonságának megóvására lennének irányozva.»

Én ebben sem a trónbeszéd kifejezéseivel, sem a kormány szándékaival ellenkezőt nem látok. Természetesnek találom, bár sajnálom, ha gróf Zichy Nándor ő méltósága ellenkezőt lát, miután ebből azt kell hinnem, hogy ő azt tette vagy teszi fel komolyan, hogy a kormány nem indokolt és oly rendszabályokhoz akar nyulni, melyek nem a kinövéseket távolitják el, hanem a szabadságot rontják meg, a mi pedig soha egy perczig ezen kormánynak eszébe nem jutott és eszébe jutni nem fog. De igenis kötelességének fogja tartani az ország érdekében a kinövések ellenében a törvényhozás segélyével is, teljes erélylyel eljárni, még ha ezen szándékában szabadságellenes törekvésekkel vádoltatnánk is. (Helyeslés.)

A mit ő méltósága a főrendiház rendezéséről mondott, — hiszen lesz alkalmunk, azt hiszem, igen közel jövőben azt részletesen megvitatni — valaki, a ki tudja, hogy ő méltósága szives volt azon tanácskozásokban jelen lenni, melyeket ismételten volt szerencsém ezen méltóságos ház tagjaival a mult évben tartani, és most azt a tiltakozását halljuk, hogy oly főrendiházi szervezetbe nem volna hajlandó beleegyezni, mely a kormánynak talán évtizedekre vak eszközévé tenné, mely megrontaná azt, hogy a főrendiház független faktor lehessen — mondom — a ki ezt hallja, azt hinné, hogy a kormány propozicziói oly természetüek, hogy ezek veszélyt idézhetnének elő a főrendiház számára. Nem vitatom ma: igen-e vagy nem, mert — ismétlem — igen rövid idő alatt mindenki meg fog róla győződhetni, hogy nem czéloz ilyesmit; mert oly törvényjavaslat, mely a döntő szerepet és irányt — legyen szabad ezt egyelőre most itt elmondani — az ujonnan szervezendő főrendiházban jövőre azon most is jogosult tagokra bizza, bizonyos feltételek mellett; a mely fentartja ezen születésöknél fogva és az uj törvényben vagyoni helyzetüknél fogva a függetlenségnek a jellemen kivül másutt is levő biztositékait; amely biztosit arról, hogy ezek a legrosszabb esetben is legalább félannyian legyenek: arról a javaslatról azt mondani, hogy a kormány, mely azt benyujtja, reá akarja nyomni a maga bélyegét, arról azt mondani, hogy abból a kormány maga számára vak eszközt akar csinálni, legjobb meggyőződésem szerint, nem lehet. (Helyeslés.)

Ő méltósága felemlitette a rosz gabona árakat, melyeket sajnosan érzünk és melyeknek hatását közgazdászati viszonyainkra bizonyosan eltagadni senki sem fogja. Hogy lehet-e ezt épen már oly végveszélynek tekinteni, a felett lehetnek a nézetek eltérők; én részemről nem hiszem, hogy ezekben azon végveszély található volna, melyre szintén reá mutatni méltóztatott. De ismétlem, komoly a helyzet, vele foglalkozni, igazsága van ő méltóságának, a kormánynak és törvényhozásnak egyaránt szükséges.

De bocsásson meg ő méltósága, midőn bár kifejezem azon nézetemet, hogy a vám- és kereskedelmi szövetséget illetőleg vele abban tökéletesen egyetértek, hogy az, mit én részemről egész a lehetőség határáig fenntartandónak hiszek és vallok, mégis szükséges és ebben értek vele egyet, hogy a méltányosság ne csak a szavakban legyen, de nyerje meg a kötendő egyezményben is kifejezését. De azon föltételhez kötni ezen szerződés megkötését, mint ő méltósága tette, hogy legyen olyan, hogy közgazdasági bajainkat elhárítsa és azok ellen bennünket megvédjen, ez, engedelmet kérek, annyi, mint előre megmondani, hogy ezen szerződést megkötni nem akarjuk. (Közbeszólások: Igaz! Ugy van!) Mert sem a monarchia másik államával, sem semmiféle állammal a világon oly előnyös közgazdasági szerződést kötni, hogy az egy magában megvédjen egy államot a közgazdasági bajoktól, nem lehet, nem lehetett és nem fog lehetni soha. (Közbeszólások: Igaz! Ugy van!) Tulságosan fölcsigázni az igényeket, annyit tesz, mint előre is, legalább azon egyének részéről, kik a fölcsigázást akarják, lehetetlenséget kivánni.

A mit ő méltósága a kataszterről felhozott azt szabad legyen egy pár szóval hasonlag érintenem (Halljuk). Ő méltósága felhozta, hogy az ország bizonyos részeiben az uj kataszternél fogva az adóteher növekedett. Tökéletesen igaz. De kérdem, ha egy kataszteri törvény alkottatik azért, mert a régi kataszter szerint nagy méltánytalanságok, nagy aránytalanságok voltak a kivetett adóban s ha ugyanazon törvény meghatározta, hogy az uj kataszter alapján osztassék el egyenletesebben az adó, de maga az adóösszeg maradjon az, a mi annakelőtte volt, hogy miként lehet a méltányosabb elosztást elérni a nélkül, hogy mig egyik részében az, a mi régebben tulságos volt, leszállittassék, addig a másik részben, hol nem volt tulságos, sőt aránylag csekély volt, felemeltessék — ezt felfogni nem tudom. Meglehet, hogy ezen eljárás folytán némely vidéken az igazság által követelt határon tul ment a fölemelés; ott orvoslást keresni és nyujtani a kormány is feladatának fogja tartani; de csupán azért egy ily törvény alapján megindult munkálatot elitélni, mert némely helyen magasabb lett az adó, ismétlem, nem lehet. Mert ha az arány helyreállitására bizonyos vidéken le kell szállitani az adót, de ugyanazon adóösszegnek be kell jönni, akkor lehetetlen bizonyos vidéken azt viszont nem emelni. (Igaz! Ugy van!) S ismétlem, hogy ott, hol az igazság határán is tul ment a fölemelés, a kormány igen szivesen fog igyekezni helyesebb repartiálást eszközölni, a mennyiben ezt a fennálló törvények lehetővé teszik.

Ő méltósága végre a közigazgatást emlitette. Ő is csak emlitette, én sem akarok egyebet ezen alkalommal, mint azon készségemet kifejezni, hogy midőn akár ő méltósága, akár más szükségesnek fogja látni a közigazgatással tüzetesebben foglalkozni, s azt tüzetes kritika tárgyává lenni, mindig készséggel fogom az e fölötti vitát elfogadni, s nem fogom azt mondani, hogy közigazgatásunkban javitani való nincs, de igenis védeni fogom és meg fogom védeni azon vád ellen, melyet ő méltósága egyszóval most is emlitett, mintha az nem közigazgatás, hanem más mellékes politikai szempontokat tartana első sorban szem előtt.

Ezeknek elmondására magamat kötelezve éreztem, most részemről is csak azt ohajthatom és kérhetem, hogy méltóztassék a felirati javaslatot elfogadni. (Helyeslés.)

Zichy Nándor gr.: Méltóztassék megengedni, hogy félremagyarázott vagy félreértett szavaim helyreigazitása végett felszólaljak és ennek következtében nem is terjeszkedem mindazon detailleokra, a melyekben az általam elmondottak egy vagy más irányban oly szinben tüntettettek fel, a mely azoknak valóságát alterálja. Csak egyedül kettőre vagyok bátor a nagyméltóságu főrendek figyelmét felkérni. Az első az, hogy a miniszterelnök ur arra hivatkozott, hogy én a válaszfeliratnak egy passzusát oda magyaráztam volna, hogy az a trónbeszéddel ellenmondásban van. Ez ellen határozottan tiltakozom; mert én egyedül azt mondtam, hogy midőn a válaszfelirat zárszavai a fejlődő és javuló viszonyokra, az intézmények és közélet tekintetéből utalnak, másrészt pedig az előző passzusban elmosódottan ugyan, kivételes és sajnos esetekben az orvoslás szüksége jeleztetik, ha az fenforogna, ezt alkalmazni ugy a minisztérium, mint a törvényhozás feladata. Ebben a trónbeszéd és válaszfelirat közt ellenmondás nem létezik és én e szót ellenmondás sem nem hangsulyoztam, sem beszédem egész tartalmán arra nem utaltam.

Másodszor a vám- és kereskedelmi szerződésre röviden és határozottan csak azt jeleztem, hogy, minthogy az egész vám- és közgazdasági politikának ez az alapja, oda kell igyekeznünk és azt követelnünk, hogy ezen szövetség olyan legyen, hogy a közgazdászati életnek egészséges alapját megvesse, a mi nemcsak, hogy nem ellentétes, de csakis ezen szövetség létrejöttével eszközölhető, de csak ugy, hogy abban Magyarország jogos és természetes igényei, ugymint a szerződő másik fél igényei kellő és teljes méltánylást nyerjenek, azaz a mit a kölcsönösség és előzékenység követel. Hogy ebben mi megrovandót talált a miniszterelnök, ezt nem birom felfogni, de távol állok azon kivánságtól, hogy a szerződés megkötésénél annak Magyarország egyoldalu előnyére és a magyar viszonyokra való egyoldalu tekintettel való elintézését keresném.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Mindenekelőtt hivatkozom arra, hogy egyáltalában nem vettem magamnak azon bátorságot, hogy bármit is megróni akartam volna ő méltósága előadásában. Másodszor azt is teljes készséggel nyilvánitom, hogy azt, a mit ő méltósága most a vámszövetségre vonatkozólag mondott, teljes készséggel magamévá teszem. De engedelmet kérek, hiszem, hogy igy gondolta, sőt miután ő méltósága most mondja, tudom is, de nem tudtam ezt érteni azokból, a miket előbb elmondani méltóztatott.

Az elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve és minthogy a felszólalt méltóságos gróf ur is elfogadja a válaszfelirati javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, ugy hiszem, a méltóságos főrendek az előttünk fekvő válaszfelirati javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadják. (Elfogadjuk!)

Rudnyánszky József b. jegyző olvassa a válaszfelirati javaslatot pontonkint, az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szövetségre vonatkozó pont végéig.

Prónay Dezső b.: Az előttünk fekvő válaszfelirati javaslatnak imént felolvasott szakaszát, melyben a mélt. főrendek kijelentik, hogy a monarchia másik államával kötött, az 1887. év végével lejárandó vám- és kereskedelmi szövetség körül igényelt teendőknek kiváló politikai és közgazdasági fontosságát s horderejét teljesen elismerik, és elvileg már most is kijelentik, hogy ezen szövetségnek megujitását kivánatosnak tartják, — én részemről el nem fogadhatom. Nagyméltóságu főrendek, ezen mélyen tisztelt ház mostani alakjában talán utolsó intéz feliratot a magas trónhoz. Felirati javaslatunknak első pontja, mely ellenvetéssel, legalább elvi ellenvetéssel e házban nem találkozott, mintegy kilátásba helyezi, hogy a közel jövőben a háznak ujjá szervezése meg fog történni, azt hiszem nagyméltóságu főrendek, ily körülmények közt a mélt. főrendiháznak, tekintve azon több mint 300 éves multat, melylyel e ház, emez alakjában is hazánkban birt, fontosabb politikai enuncziácziókra is fel lehetett volna használni és válaszfelirati javaslatában nem csupán a trónbeszédnek mintegy egyszerü parafrázisára szoritkozni. Ohajtandónak véltem volna, hogy ezen alkalommal a nagyméltóságu főrendek, eltérve az eddigi szokástól, a felirati vitát az általános politikai helyzet feletti vitává alakitották volna.

Az általános tárgyalásnál mindamellett azért nem szólaltam fel, mert a felirati javaslatnak előbbi pontjait olyanoknak tekintem, melyek többé-kevésbbé a trónbeszédnek valóban csak parafrázisát képezik, olyforma parafrázisát, melyre nézve, hogy az ezen szavakkal vagy esetleg más szavakkal történik-e, legalább egyéni nézetemmel ellentétben nem áll.

Az előttünk fekvő felirati javaslatnak azon pontja azonban mely a vám és kereskedelmi szerződésnek a monarchia másik államával való megujitásról szól, egyenes és határozott ellentétben áll egyéni meggyőződésemmel és azért kijelentem, hogy ezen pontot nem fogadhatom el.

Meg vagyok győződve nagyméltóságu főrendek, hogy hazánk közgazdasági helyzetének, egyik, habár korántsem kizárólagos, de egyik főoka azon kedvezőtlen helyzet, melybe az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szövetségnek mai alakjával jutott, t. i. a vámterület közössége. Meg vagyok győződve, hogy két különböző közgazdasági jelleggel biró országot, melyek közül az egyiknek közgazdasága inkább még primitiv, a másik sokkal fejlettebb, egy és ugyanoly vámpolitika korlátai közé szoritani teljesen nem lehet, mert ez vagy az egyik, vagy a másik félnek fog tulnyomó előnyöket szolgáltatni. És, sajnos, be kell vallanunk, mi lévén a gyengébb fél, mindaddig, mig a vámterület közössége Ausztriával fenn áll, kétségtelen, hogy kisebb, nagyobb mértékben, de mindig Ausztria fogja ezen vámközösség előnyeit nagyobb mértékben élvezni, mint mi.

De már azért sem fogadhatom el a válaszfelirati javaslat ezen pontját, mert ez a vám- és kereskedelmi szövetségnek megujitásából oly következtetést von le, mely az én törekvéseimmel egyenesen ellenkezik, ellentétben áll azzal, a mit én hazánkra nézve kivánatosnak, elérendőnek és okkal-móddal elérhetőnek is tartok, t. i. nagyobb függetlenséget, mint a minőt hazánknak 1868-iki közjogi törvények biztositanak.

A nagyméltóságu főrendeknek válaszfelirati javaslatában a vám- és kereskedelmi szövetség megujitásáról szóló pont konkluziója ez: «csak az ily alapon létrejött vám- és kereskedelmi szövetség fogná erősbiteni a monarchia másik államával való közjogi együvé tartozandóság érzetét.»

Igaz, hogy e tekintetben nincs világosan kifejezve, hogy mi értendő ezen közjogi együvetartozandóság alatt, de mivel ebbe csakugyan azt is bele lehet interpretálni, sőt talán az intenczió is az volt, hogy e tekintetben a hatvanhetedik, különösen 12-ik t.-czikkben és az az al összefüggő törvényekben megalkotott közjogi alap erősbitése czéloztatik, és hogy a méltóságos ház a vámszövetség megujitása által ezt még erősiteni óhajtja, én ez alaknak megváltoztatását óhajtván és megváltoztatását oly alakban, mely hazánknak nagyobb függetlenséget biztosit, mint a minővel ma bir, óhajtván azt, hogy hazánk fel legyen ruházva az önálló állam minden attributumával, már ezen alaki okoknál fogva sem fogadhatom el ezen szerkezetet. Tehát meg lévén győződve, hogy a vám- és kereskedelmi szövetség a közös vámterület megujitása Ausztriával szemben hazánkra nézve sem közgazdasági sem politikai és közjogi tekintetben nem előnyös, ezen szakaszt nem fogadom el.

Elnök: A méltóságos báró ur a fölolvasott szakaszt nem fogadja el, de annak módositására nézve javaslatot nem terjesztett be. Minthogy pedig nem veszem észre, hogy a méltóságos főrendek közül valaki e nézetet pártolná, azt teszem fel, hogy a méltóságos főrendek ő méltósága kivételével a javaslatot elfogadják. (Helyeslés.)

Rudnyánszky József br. jegyző (olvassa a további pontokat, melyek észrevétlenül elfogadtatnak.)

Elnök: A méltóságos főrendek a válaszfelirati javaslatot elfogadják és azt hiszem, méltóztatnak megbizni az elnökséget, hogy a feliratot a ház elnöke és jegyzője aláirásával ellátva a trón zsámolya elé juttassa. (Helyeslés.)

Az elnök: Hátra van még a választás eredményének kihirdetése. Hogy a szavazatok megszámláltassanak az ülést néhány perczre felfüggeszti.

A szünet után.

Az elnök: Kihirdeti a választás eredményét. Szavazott összesen 54 tag; megválasztattak a delegáczióba rendes tagoknak: Andrássy Aladár gróf, Andrássy Gyula gróf, Angyelics Germán, karlóczi görög-keleti szerb érsek és pátriárcha, Dessewffy Aurél gróf, Dőry Lajos b., Erdődy István gróf kir. fölovászmester, Festetich Andor gróf, Haynald Lajos bibornok, kalocsai érsek: Karácsonyi Guido gróf, Meszlényi Viktor b., Radvánszky Béla, zólyomi főispán; Rudnyánszky József b., Schlauch Lőrincz szatmári püspök, Szapáry Géza gróf, kir. főudvarmester, Széchen Antal gróf, Szlávy József koronaőr, Zichy Ágost gróf, fiumei kormányzó; Zichy Ferencz gróf, kir. főasztalnokmester; Zichy Henrik gróf. — Póttagoknak: Károlyi Tibor gróf, Batthyányi Lajos gróf, győri főispán; Nyáry Jenő b., Pongrácz Emil b., Zichy Ferraris Lajos gróf.

Ugy a rendes, mint a póttagok számára egy-egy hely a horvát-szlavon küldöttek részére nyitva marad. A megválasztottak rendes és póttagoknak jelentetnek ki, és a képviselőházzal a választás eredménye közöltetni fog. Ha a horvát országgyülés értesiteni fogja a főrendeket az onnan ide küldendő tagok megválasztásáról, és aztán közülük egy rendes és egy póttagnak a delegáczióba, de egyszersmind a főrendiháznak állandó bizottságaiba leendő választása czéljából ülést kell tartani, melynek napjáról a főrendek szokott módon fognak értesittetni.

Szlávy József koronaőr. Mint az igazolóbizottság elnöke tesz jelentést. Régi gyakorlat szerint az igazolóbizottság a főrendiház gazdasági ügyeit is vezette. Ezen teendőkkel ez alkalommal is megbizatván, ennek következtében ma tartott ülésében megválasztotta az igazoló bizottság a gazdasági albizottságot, melynek tagjai: Orczy Andor b., Nyáry Gyula b. és Pallavicini Ede őrgr.

Az elnök: Tudomásul vétetik s a ház az igazolóbizottságnak gazdasági albizottságát a szokott teendők vezetésével megbizza.

A jegyzőkönyv hitelesitése után az ülés 12 óra 55 perczkor véget ért.

A képviselőház I. birálóbizottságának ülése.

A képviselőház I. birálóbizottsága ma délután 4 órakor *Busbach* Péter elnöklete alatt ülést tartott, melyben megkezdte a hozzáutasitott kérvényekre vonatkozó tárgyalását. Jelen voltak: Busbach Péter, Apponyi Albert gr., Antal Gyula, Csanády Sándor, Darányi Ignácz és Engelmayer József. A bizottság hatodik tagja Rohonczy Gedeon tudvalevőleg lemondott, s helyébe csak a képviselőház szerdai ülésében választanak más tagot.

A bizottság formai kérdésben vette tárgyalás alá a kérvényeket, s első sorban az **Imreh Aurél** csikszent-

KI LESZ AZ ÖRÖKÖS?

Irta BOISGOBEY. 27

(Folytatás.)

IV.

Pomméval Alfréd.

— Azért bátorkodott tehát engemet megállitani, hogy felajánlja ez ügyben tanácsát?

— Nem, de hogy felajánljam önnek a vagyon biztositását, melyet elveszit, ha csak én be nem avatkozom a perbe, melyet kénytelen megkezdeni, ha be akar helyeztetni Vignemal asszony vagyonába.

— Azt hiszi, hogy ékesszólásával megnyerné azt nekem? monda Arthur gunyosan. Jó véleménynyel van saját tehetségéről, de én oly szerencsétlen vagyok, hogy azt nem oszthatom.

— Egyáltalában nem ért engemet, válaszolá Vaurinet mester, minden felindulás nélkül. Igen jól tudom, hogy az illető biróság nem sokat hallgat reám, és én leszek az első, ki önnek azon tanácsot adom, hogy a párisi ügyvédi karból válaszszon védőt. De hogy szerencsés sikerrel védhesse ügyét, bizonyitékokra kell hivatkoznia. — Be kell bizonyitani, hogy Vignemal tulélte nejét. . . . Miként lesz ez lehetséges? Azt gondolja ön, a birák Subligny orvosi véleménye után fognak itélni? Ebben nagyon csalódik. Az önéhez hasonló ügyekben, a törvényhozás sohasem itél máskép, mint a természetes örökösök javára, a kiket itt a végrendelet kitagadott, és a kik mind szegény munkások, s homlokuk verejtékével keresik kenyeröket, mig ellenben ön . . .

— Én, én haszontalan ember vagyok; vannak lovaim, kocsijaim és szolgáim. — Ön minden esetre azért jött, hogy felajánlja nekem becses segélyét, csupán azon czélból, hogy e szerencsétleneket, kiknek sorsa önt annyira meghatja, megfoszsza a vagyontól, mely nekik jutna, hacsak ön az ügybe nem avatkozik. . . .

— Valóban, csupán tőlem függ, hogy biztositsam azt nekik, felelé szemtelenül az ügyvéd. Csak hallgatnom kell, s a czél el lesz érve.

— Ez azt teszi, hogy önnek hatalmában van oly bizonyitékokat mutatni fel, melyek megsemmisitik követeléseiket és e bizonyitékokat akarja nekem eladni? Eppen igy megfizettetheti ön hallgatását ellenfeleimmel.

— Nem titkolom ön előtt, hogy már gondoltam arra.

— De azt gondolta magában: ez emberek nem képesek eleget fizetni.

— Csodálom, hogy oly eszes ember, mint ön ily felületesen okoskodik. Igaz, hogy Vignemal asszony törvényes örökösei nagyon szegények, de ha megnyerik perőket, gazdagok lesznek, és miután a perlekedéshez könnyen megszerzik a törvényes segélyt, semmi sem gátolja, hogy feltételes egyezményt alá ne irjanak.

— Mely ha nyilvánosságra jutna, kitörültetné önt az ügyvédek sorából, mert lelkiismeretét bocsátja áruba.

— Ha önnel alkudozom, ez egyre megy ki az ön szempontjából, de ez nem az én szempontom. Én azt állitom, hogy az ember sohasem köteles tanuskodni oly magán-perben, melyhez semmi köze. Bünös volnék, ha tévutra akarnám vezetni a törvényhatóságot, de nem feladatom azt felvilágositani . . . ha csak bünügyről nincs szó. Szabadságomban áll, elhallgatni, vagy elmondani azt, a mit tudok.

— S ebből azt következteti, hogy áruba bocsáthat egy titkot, melyet ismer . . . vagy ismerni képzel.

— Annyira ismerem azt, hogy azon napon, melyen ön nekem pere megnyerése utánra biztosit egy összeget . . . s ez összeget majd meghatározzuk . . . oly adatokat közlök önnel, melyek döntők lesznek a birák előtt, s melyek valódiságát nem lehet kétségbe vonni.

— Ha öntől jönnek, kétlem, hogy hitelt adnak azoknak.

— Nem tőlem jönnek. Meg sem jelenek ez ügyben.

— Ez már valami, mondá Pomméval kiméletlenül, de nem elég arra, hogy szövetkezzem önnel, mielőtt megismertetné velem az eszközöket, melyeket használni akar.

— Csak nem képzeli, hogy elárulom kártyáimat. De világosabban beszélek. Kétféleképp lehet megállapitani, hogy Vignemal ur örökölhetett nejétől, s hogy ennek következtében, jogai önre szállnak át. Először be kell bizonyitani, hogy neje előbb halt meg, mint ő; másodszor, azt kell bizonyitani, hogy tulélte nejét.

— Hisz az tökéletesen egyre megy ki.

— Az eredményt nézve igen, de a tényre nézve nem. — Egy tanu bizonyithatja, például, hogy Vignemalné asszony már nem élt, midőn a hajó elsülyedése után három perczczel a partra vetődött. Egy másik meg azt bizonyithatja, hogy Vignemal ur egy negyed órával később még életben volt.

— Az lehetetlen, miután csak másnap találták meg.

— Nos tehát, én megtudom önnek szerezni e két bizonyitékot. De most már nem mondhatok többet, mielőtt irásbeli kötelezést nem nyerek öntől. Semmit sem koczkáztat, miután csak akkor kell azt teljesitenie, ha már a vagyon birtokában lesz.

Ez érdekes tanácskozás egy magános uton történt, és sokkal előbb véget ért volna, ha valaki történetesen arra megy, mert semmiféle tekintet sem birta volna Pomméval Arthurt arra, hogy nyilvánossan lássák beszélni e rosszhirü ügyvéddel, kit minden becsületes ember kerül Arcyban. — De a mint beszédét kihallgatta, azon gondolata támadt, hogy ez ember nem hazudik, s ajánlatait nem kell visszautasitania megfontolatlanul.

— Uram, mondá, a nélkül, hogy zordonságából engedett volna, beláthatja, hogy itt nem adhatok választ; eféle tárgyalásokat nem lehet a szabad ég alatt végezni. Holnap este tizenegy órakor jöjjön ajtómhoz és csengessen; cselédeim már nem lesznek ébren, magam nyitom ki az ajtót, mert én még kevésbé akarom tudatni, mint ön, hogy dolgunk van együtt.

— Igen jól van, felelé hidegen Vaurinet mester. Látom, hogy bizhatom ovatosságában. Pontos leszek, és számitva a viszontlátásra, van szerencsém magamat ajánlani.

S a falhoz surlódva, tovább ment. Pomméval folytatta utját, a nélkül, hogy visszanézett volna.

E váratlan találkozás, s az ebből eredt párbeszéd kissé megváltoztatta gondolatait. Nem tartott minden reményt elveszettnek; ha létezett valahol oly tanu, a ki Vignemalt életben látta egy negyed órával a hajó elsülyedése után, melybe együtt lépett nejével. Ez ugyan valószinütlen, de nem lehetetlen; és e lehetőség megkönnyitette ellenszenvének legyőzését.

— Elfogadom magamnál e gaz tanu-szerzőt, dünnyögé, s majd megtudom, mi van a begyében. Annál inkább el kell előbb mennem Lestrigon elnökhöz, ki becsületes ember, és megmondja, mit remélhetek.

Gyorsan ment, s csakhamar a város közepébe ért, a nagy utczához, mely rendes találkozója volt a henyélőknek. Történetesen senki sem taposta a járdát, és a kör erkélye is üres volt, midőn Pomméval elment a ház mellett, hol magához hasonló barátai sokszor az éjet is töltötték.

De a mint átért a tulsó járdára, felülről egy hang nevén szólitotta. Felemelé fejét, és egy elsőemeleti ablakban meglátta az ifju Daudierne Alfrédet, ki intett, hogy menjen föl hozzá.

Ilyen lelkiállapotban Pomméval szivesen elengedte volna a találkozást Germaine bátyjával.

Nem látta már több nap óta; Alfréd elutazott néhány órával a szomoru eset előtt, mely felzavarta La Germonière lakóit, s nem várták öt még vissza, mert ha anyja megengedte neki a Párisba menetelt, sohasem volt ürügy hiával, hogy az ott időzést minél hosszabbra nyujthassa.

— Mily szerencse, hogy megcsiphetem! kiáltá az ablakból a fiatal kamasz. — Éppen arról gondolkodtam, ne látogassam-e meg, mielőtt haza mennék. És ime megjelent! most tehát itt maradok holnap reggelig. No de jöjjön fel.

— Most lehetetlen, felelé Pomméval; látogatásra megyek. . . .

— Látogatásra! még most is abban a hajóban evez, egy ily telivér járdataposó! . . . én már felmentettem magamat ez alól; . . . megteheti később is látogatását.

— Nem, nem, várnak rám, igen fontos ügyben....

— Nekem is fontos ügyben kell önnel beszélnem reám nézve igen fontosban.

— Nem jöhetne le? Szeretném, ha nem látnának meg a körben.

— Lemenni! lehetetlen! nagybátyám észrevehetne, ha erre megy. S majd kifizetne apró pénzzel. És az utczán nem is lehet nyugodtan beszélgetni.

— Odafenn még kevésbbé. Minden pillanatban megzavarnának.

— Dehogy . . . egy macskafiu sincs itt . . . öt vagy hat vén bakkecske, kik a lapokat olvassák, ez az egész. Kérem jöjjön fel.

— Nem, ez illetlen lenne. Mély gyászban vagyok.

— Igaz bizony, Vignemal bácsi eloltotta a lámpát, és Vignemal néni is, éppen most hallottam . . . ön nagy zsák pénzt örököl, melyre nem is számitott. Szerencsés csillagzat alatt született. Én velem már ez sohasem történik meg, pedig mily szükségem volna ily örökségre, hogy rendezhetném végre magamat! Milliói nevében kérem, édes Pomméval, jöjjön fel. Szivességre kell önt felkérnem . . . nagy szivességre.

Pomméval pokolba kivánta az ifju Daudiernet, és tolakodását, de nem akarta elmulasztani az alkalmat, hogy Germaine fivérének szivességet tegyen, s azt gondolta, tiz percz mulva tul lesz az egész dolgon.

— Mindenre kész vagyok, ha szivességet tehetek önnek, azonnal fenn leszek.

Miután e feleletet, melyet kérői helyzete javasolt, halk hangon elmondta, Pomméval beosont setét előcsarnokába, a körnek, melyet az arcyi öregek következetesen «irodalmi körnek» neveztek, noha igen keveset foglalkoztak benne az irodalommal.

E kör semmiben sem hasonlitott a párisi klubbokhoz. Az előszobában nem voltak egyenruhás szolgák, s a butorzat csak egyszerüsége által tünt fel. Öt padlózott szoba, számos szalmaszék, valami tizenkét nád-karszék, kopott játszó-asztalok, és egy megbukott kávéstól árverésen vett tekeasztal.

E kevés fényüzéssel berendezett helyiség nagy látogatottságnak örvendett; a legvagyonosabb arcyiak nagyra voltak vele, hogy tagjai lehetnek, épen mint az előkelő körökben szereplő fiatal ember arra, hogy a Jokey-clubb tagja. Nem is léphetett be mindenki; Vaurinet mester sem lett befogadva.

De ez órában nem szokott a fiatalság a baccara gyönyöreibe mélyedni. A hazardjátékokat csak zárt ajtóknál játszották, miután az öregek már haza mentek lefeküdni.

Most csak tisztességes polgárok, hivatalnokok és tőkepénzesek voltak jelen, némelyek whisteztek, mások szunyokáltak a reggeli lapok felett, melyek éppen megérkeztek Párisból.

Pomméval Arthur belépte majd egészen észrevétlen maradt, Alfréd, ki az ajtónál várt rá, behuzta magával a billiárd-szobába, hol egyedül voltak.

— Nem tudtam, hogy visszajött, mondá Pomméval. Mikor érkezett?

— Ma, tizenkét óra után. Öt órai vaspályai ut van tagjaimban, és miután reggelig mulattunk, alig tudok lábamon megállni.

— Tehát még nem is látta édesanyját?

— Nem, s nem is igen sietek La Germonièrebe. A fogadtatásra, mely reám várakozik, mindig elég korán érkezem. Sőt azon gondolkodom, ne béreljek-e szobát a városban, hogy késleltessem a zivatart, mely kitörőben van fejem felett. — Anyám és nagybátyám majd megrohannak, egyik jobban mint a másik, ha megérzik az illatot s még Laurence is képes lesz beleavatkozni. . . . Germaine tudom nem . . . az ismeri az életet, a kis lány.

(Folytatása következik.)

mártoni képviselő választása ellen beadott kérvényt tárgyalta.

Engelmayer József előadó referált a kérvény külkellékeiről. A kérvény két aláirója nem igazolja azt, hogy választói joggal birnak. Továbbá a kérvény csak egy példányban adatott be, s ennek, valamint a mellékleteknek másolatai nincsenek a kérvényhez mellékelve. Meghatalmazás nincsen a kérvényhez mellékelve, s egyáltalán a kérvényezők képviseletére senki sincs megnevezve. E szerint a kérvény nem felel meg a házszabályokban megkivánt alakszerüségeknek, minélfogva az előadó tárgyalás nélkül a kérvény visszautasitását és Imreh Aurélnek igazolását véleményezi.

A bizottság rövid ideig tartó tanácskozása után Busbach elnök kihirdette az itéletet, mely szerint az *Imreh Aurél ellen beadott kérvény formahiányok miatt visszautasittatik*: mert a kérvényhez meghatalmazás nem mellékeltetett, azt 10 választó nem irta alá, s a kérvény csak egy példányban adatott be. A bizottság végül kimondja *Imreh* Aurélra nézve, hogy *igazoltatik*.

Következett a **Haller Rezső** kolosi kerületi képviselő ellen beadott kérvény tárgyalása.

Darányi Ignácz előadó jelenti, hogy Haller Rezsőt nem értesithették a tárgyalás határidejéről, mert lakását nem tudták. Haller Rezső képviseletében *Komjáthy* Béla budapesti ügyvéd jelent meg, kinek rendszeresen kiállitott meghatalmazása az iratokhoz van mellékelve. A kérvényezők képviselőjét *Funták* Sándor budapesti ügyvédet nem értesitették a tárgyalás határidejéről, s ennélfogva *Apponyi* Albert gr. azt inditványozta, hogy a kérdéses kérvény tárgyalása halasztassék el és az ujra kitüzendő határidőről Funták Sándor szabályszerüen értesittessék.

A bizottság elfogadta az inditványt, s a *Haller Rezső ellen beadott kérvény tárgyalását elhalasztották.*

Következett a **Chorin Ferencz** aranyosmedgyesi kerületi képviselő választása ellen Fekete Lajos és érdektársai által beadott kérvény tárgyalása.

Darányi Ignácz előadó jelenti, hogy Chorin Ferencz védőjéül dr. *Szivák* Imre budapesti ügyvédet bizta meg, ki meg is jelent a tárgyaláson. A kérvényezők képviseletére Lovrich Gusztáv budapesti ügyvéd bizatott meg. Ez utóbbinak is megküldte a bizottság az értesitést, s ezt Lovrich távollétében ennek irodavezetője vette át. Dr. Szivák Imre, Chorin Ferencz védője irásbeli nyilatkozatot adott be.

Busbach elnök fölhivja dr. Szivák Imrét, hogy óhajt-e szóbeli előterjesztést is tenni, vagy pedig megelégszik-e azzal, ha irásbeli nyilatkozata felolvastatik.

Dr. *Szivák* Imre kijelenti, hogy a mennyiben irásbeli nyilatkozatában minden észrevételét felsorolta, a szóbeli nyilatkozat fölösleges.

Erre felolvastatik dr. Szivák nyilatkozata, melyben felsorolja a kérvény alaki hiányai miatt emelt kifogásait. A nyilatkozat szerint a beadott kérvény nélkülözi a házszabályok 79-ik §-ában felsorolt kellékeket. A kérvényezők nem igazolták kellőképen választói jogosultságukat. A beadott mellékletek figyelembe nem vehetők, mert azok sem nem eredetiek, sem pedig szabályszerüen hitelesitett másolatok; de sőt egyszerü másolatok jellegével sem birnak. Egyáltalán aggályos mitsem bizonyitó okiratok, a melyek csak arra vannak szánva, hogy a bizottságot tévedésbe ejtsék. Ez oknál fogva a kérvény tárgyalás nélkül formahiányok miatt egyszerüen elutasitandó. Kifejti továbbá a nyilatkozat, hogy a kérvényt aláirók nevei nem egyeznek meg a szavazók névjegyzékében foglalt nevekkel, s ennek bizonyitására számos nevet sorol fel, melyek a szavazók jegyzékében másképen vannak irva, mint a kérvény alatt. Kifogásolja a nyilatkozat azt, hogy a kérvényezők és választók ugyanazonossága nincsen bizonyitva, mert az ugyanazonosságról szóló bizonyitványt Fekete Lajos tászközujlaki biró és a másodbiró irták alá, kik mindaketten egyuttal a kérvényt is aláirták és igy érdekelt felek. Továbbá a kérvény alá irt s keresztvonással ellátott irni nem tudók neveit olyan egyén irta alá, ki maga is közte van a kérvényezőknek. A szavazók jegyzékének bemellékelt másolata nincsen kellőképen hitelesitve, idegen, figyelembe nem vehető pecséttel van ellátva, s egyáltalán nem bir bizonyitó okmány jellegével. A kérvényben nincsenek pontonkint kijelölve azok az okok, melyeknél fogva a kérvényezők a választás érvényességét megtámadják. Bizonyos adatokkal a folyamodásbeli kitételek ellátva nincsenek, hanem a kérvény csak általánosságban hivatkozik tanukra, kik a felhozott körülményeket igazolhatják. A hitelességgel biró választási okmányok érvénytelenségének bizonyitása meg sem kisértetik, végül a kérvényhez mellékelt meghatalmazás nincsen a házszabályok e) pontjában felsorolt kellékek szerint kiállitva. Mindezeknél fogva a kérvény nem tárgyalható s alaki hiányok következtében egyszerüen elutasitandó.

A nyilatkozat felolvasása után *Darányi* Ignácz előadó azt inditványozza, hogy a házszabályoknak a kérvény alaki kellékeire vonatkozó pontjai, pontonkint felolvastassanak, hogy azután konstatálható legyen, vajjon a kérvény és annak felszerelése megfelelnek-e a házszabályokban foglalt feltételeknek, s mennyiben alaposak, vagy nem a felolvasott nyilatkozatban foglalt kifogások?

Csanády Sándor kéri, hogy a beadott kérvény is felolvastassék.

Busbach elnök megjegyzi, hogy a bizottság most csak alaki szempontból tárgyalja az ügyet, s igy a kérvény felolvasása fölösleges, minthogy a tanácskozás során, ha annak szüksége fenforog, föl lehet olvasni.

A bizottság elfogadja az előadó inditványát s e szerint a házszabályok pontonkinti felolvasása mellett az előadó referál a kérvényről, annak mellékleteiről, s egyuttal egyenkint fel is mutatja azokat.

Darányi Ignácz előadó ezután pontonkint olvassa a házszabályok 79. §-ának passusait s ezeknek során jelentést tesz a kérvényről s a bemellékelt okmányokról. Konstatálja a többi közt, hogy a beadott kérvény alatt lévő aláirások közjegyző előtt hitelesitve vannak s felolvassa a közjegyzői hitelesitési záradékot; egyenkint felolvassa és bemutatja a mellékleteket; a személyazonosságot igazoló bizonyitványt azok irták alá, a kik egyuttal a választás ellen is kérvényeznek; fölemliti, hogy a kérvényben felsorolt argumentumokra nézve nincsen megtartva a házszabályokban megkivánt forma; a folyamodásbeli kitételek okadatolására nézve konstatálja, hogy a kérvény számos tanura hivatkozik, hogy a kérvény végén hét ember sajátkezü aláirása mellett kijelenti, hogy azokat a körülményeket, melyeknek igazolására felhivatnak, készek hitökkel is igazolni; a Lovrich Gusztáv részére kiállitott meghatalmazás oly módon van hitelesitve, mint a kérvény. Az előadó bemutatja a letett 1000 frtról szóló nyugtatványt és konstatálja, hogy Chorin Ferencznek a kérvény egyik példányát kézbesitették.

Az előadás után a hallgatóság visszavonult, s a biráló bizottság megkezdte tanácskozását, mely körülbelül fél óráig tartott. A tanácskozás végeztével Busbach elnök kihirdette az itéletet, mely szerint a Chorin Ferencz aranyos-medgyesi kerületi képviselő választása ellen Fekete Lajos és társai által beadott kérvény a házszabályok 79-ik §-ának b), g) és e) pontjaiban megkivánt feltételeknek nem felel meg, és e pontok értelmében *elkövetett mulasztások következtében visszautasittatik s Chorin Ferencz igazoltatik.* Az indokok közt a bizottság felhozza, hogy a 79-ik §. b) pontjában meghatározott számu választók a kérvényt nem irták alá; hogy a c) pontban megkivánt bizonyitó adatok nem soroltatnak fel, s ily adatokra vonatkozólag okmányok nem mellékeltettek. A kérvényben ugyan hét egyén azt jelenti ki, hogy készek hitökkel igazolni azokat a körülményeket, melyeknek igazolására felhivatnak, de ez nem tekinthető a d) pontban megkivánt feltételnek; az a meghatalmazás, melyet a kérvényezők megbizottjuk részére kiállitottak, nem felel meg az e) pontban megszabott feltételeknek. A költségek a mennyiben azokra nézve valamelyik fél igényt támasztana, kölcsönösen megszüntettetnek.

Az itélet kihirdetése után az elnök az ülést hetedfél órakor berekeszti, s a legközelebbi ülést e hó 18-án szombaton délutánra tüzi ki, a mikor a *Haller* Rezső és *Üchtritz* Zsigmond br. ellen beadott kérvényeket fogja a bizottság tárgyalni.

A Chorin Ferencz ellen beadott kérvényre nézve megjegyezzük, hogy azt nem Lovrich Gusztáv szerkesztette és szerelte fel, hanem azt a képviselőház megnyitása előtt pár nappal egy országgyülési képviselő adta át a biztositékul szolgáló 1000 forinttal együtt Lovrichnak. A kérvényt egy szatmári ügyvéd készitette, s felszerelés körül való hiányoknak pótlására már nem volt idő. Magában a kérvényben igen jelentékeny panaszok fordulnak elő s a felhozott körülmények igazolása czéljából előkelő állásu férfiakra történik hivatkozás. Ép ez oknál fogva igyekezett Chorin védője az alakszerü mulasztásokat igazolni, mert ha ezek alapján a kérvényt vissza nem utasitják, az érdemileg felsorolt okok előtt szemet hunyni lehetetlen lett volna. A *zárt ülésben* lefolyt tanácskozás során a bizottság egyik tagja hangsulyozta azt, hogy az alaki mulasztások ily körülmények közt nem lehetnek elégségesek arra, hogy a kérvény visszautasittassék s inditványozta a vizsgálat elrendelését. A bizottság egy másik tagja egyedül a meghatalmazás körül való formahiányokat ismerte el, de az itélet indokolásául felhozott többi okokat nem helyeselte. A többség más nézeten volt s igy a bizottság a kérvény visszautasitását határozta el.

A képviselőház VIII. biráló bizottsága csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tart.

A verseczi választás ellen a képviselőházhoz beadott kérvény a történt visszaélések oly hosszu sorozatát tartalmazza, hogy a kérvény tartalmát ismerők előtt a megtámadott választás megsemmisitése kétségtelennek látszik. A verseczi kérvény a választás megsemmisitésére indokul felhozza 1-ször azt, hogy a választási törvény 21. §-ban szövegezett esküt sem a választási elnök, sem pedig a szavazatszedő küldöttségek többi tagjai nem tették le. Igazolva van e körülmény a küldöttség öt tagjának beismeréséről kiállitott nyilatkozattal, valamint a központi választmány tagjai nyilatkozatával és a központi választmány egy ülésének jegyzőkönyvi kivonatával, melyben az elnöklő polgármester beismerte, hogy a megesketést elmulasztotta. — Felhozatik 2-szor az, hogy a központi választmány a választási törvény 59. §-a értelmében nem jelölt ki elnökhelyettest; 3-szor, hogy a választási törvény 61. §-ának rendelkezését sem teljesitette a központi választmány, a mennyiben nem határozta meg a sorrendet, melyben a szavazásnak történnie kellett. Bizonyitva van e két körülmény a központi választmány hirdetményének tartalmával s tagjai nyilatkozatával. Felhozatik továbbá 4-szer az, hogy a választási elnökként müködött dr. Seemayer Károly maga határozta meg törvényellenesen a szavazás sorrendjét s pedig ugy, hogy félóránkint szavaztatta le a választókat és pedig a Stojáckovicspártiakat az ő félórájukban gyors egymásutánban, hogy minden félóra alatt leszavazott 100 választó, a Grecsákpártiakat pedig jogtalan kérdésekkel faggatva sok huzavonával ugy, hogy egy félóra alatt csak 50—60 egyén szavazhatott le. Igazoltatik e körülmény a bizalmi férfiak és számtalan tanu nyilatkozatával. Panaszoltatik továbbá, hogy a választási elnök a Grecsákpárti választókat mindig zárt ajtók megett tartotta, mig az ellenpártiak szabadon jártak keltek a választási teremben. Igazoltatik számos tanu nyilatkozatával. Felhozatik továbbá, hogy a választási elnök a választási eljárást a választás napján délután 4 órakor a maga küldöttsége előtt felfüggesztve, ezt az intézkedését kiterjesztette a második szavazatszedő küldöttségre is, a hol pedig teljes rendben folyt a szavazás. Mint czélzatos törvénytelen intézkedés felhozatik s igazoltatik, továbbá, hogy a választási elnök a felfüggesztés utáni félórát, a mely az általa megállapitott sorrend szerint a Grecsákpártiaknak jutott volna, ismét a Stojácskovics-pártiaknak engedte át, csakhogy a mesterségesen összeállitott többséget valahogy ne koczkáztassa, a mit ismét számos tanu nyilatkozata bizonyit. De főképen panaszoltatik az a körülmény, hogy a választási elnök a felfüggesztés után körülbelül 5 és ³/₄ órakor ismét folytatva a választási eljárást, alig néhány percz letelte után 6 órára zárórát tüzött ki, a melynek folyama alatt is összesen csak 35 ellenzéki választó szavaztatott le, jól lehet, hogy még több száz Grecsák-párti választó várta szavazásra való bocsáttatását. — A választási elnök e ténye egyenesen azt czélozta, hogy a többségben levő Grecsákpárti választók le ne szavazhassanak; mert ő nemcsak hogy nem szerzett magának arról meggyőződést, hogy vannak-e még Grecsákpárti választók a *zárva tartott* tartózkodási helyükön, és nemcsak hogy nem intézett soha senkihez eziránt kérdést, hanem ellenkezőleg tudta határozottan, hogy igenis még több száz ellenzéki választó volt jelen, a kiket ő épen a záróra kitüzése által szavazati joguktól *meg akart* fosztani. Tudta pedig, mert a kérvényhez csatolt bizonyitványok tartalma szerint a Grecsákpárti választók a nekik átengedett *minden* félórában mindig oly tömegesen jelentkeztek szavazásra, hogy épen ő a választási elnök kénytelen volt a félóra letelte után azoknak nagyobb felét mindig azzal az utasitással visszaküldeni a tartózkodási helyükül szolgált mellékszobába, hogy a következő félóra alatt ujból jelentkezzenek, mert a mostani félóra már letelt. — Tudta továbbá, mert a zárórát megelőzőleg néhány percczel az ellenzéknek egyik bizalmi férfia is figyelmeztette az elnököt arra, hogy még több száz ellenzéki választó várja szavazásra való bocsáttatását, miért is bocsássa be azokat; mire a választási elnök tényleg 15 választót be is eresztett, utánuk ismét nyomban elzáratván az ajtót. Mert továbbá még az a 15 választó sem szavazott volt le, a mikor ő minden szó nélkül, — a nélkül, hogy ebbeli elhatározásának bármi külső jelét is adta volna — egyenesen kirohant a teremből az erkélyre, elkiáltván ott magát, hogy 6 órára a zárórát tüzi ki. Tudta továbbá, mert az utolsó, 4 órakor letelt Grecsákpárti félórában is a már jelentkezett ellenzéki választók közül *harminczat* küldött vissza, ujabb jelentkezésre utasitván őket. És hogy a választási elnök eljárása törvénytelenségének tudatában féltette saját magát is — igazolja az a szmlén okmánynyal bizonyitott ténykörülmény, hogy a zárórát megelőzőleg huszárokkal vétette körül személyét, nehogy a jogaiktól ily galád módon megfosztott választók vele éreztessék a sértett nép dühét. Csatolva van e körülmények igazolására azonfelül számtalan aláirással ellátott oly tartalmu bizonyitvány is, hogy a választás helyszinén még több száz Grecsákpárti választó volt, a ki szavazásra várt; ezenfelül pedig *176 választó, a kiknek* választói minőségük hatósági hivatalos bizonyitványnyal igazoltatik — névszerint jelentik egy közjegyzői okiratban, hogy a zárórát megelőzőleg s utána folytonosan ott a *választás szinhelyén*, de sőt a terem mellett levő szobában, tehát már tényleg jelentkezve, *várták szavazásra való bocsáttatásukat*, és az elnök zárórát tüző jogfosztó ténye által akadályoztattak meg abban, hogy leszavazhassanak. Panaszoltatik továbbá sok egyéb visszaélés között még az is, hogy a záróra alatt oly éktelen lárma uralkodott a teremben, hogy teljes lehetetlen volt a szavazók szavát érteni, és ennek daczára a választási elnök, csakhogy a gonoszul biztositott hamis eredményt koczkára ne tegye, a választási eljárást a vál. törv. 79. §-a értelmében föl nem függesztette.

VIDÉK.

* **A doroghi** képviselőválasztás alkalmával elkövetett törvénytelen cselekmények miatt a *rendszeres büntető* vizsgálat immár folyamatban van. A komáromi törvényszék vizsgáló birájának eljárása nagy meglepetést okozott a kormánypárt korifeusai közt. Nem hitték az utolsó perczig, hogy az elővizsgálat folyama alatt csak részben is terhelő körülmények merülnek fel. *Hegymeghy* vizsgálóbiró rendkivül szelid arczából meg épenséggel nem tudtak oly kegyetlenséget következtetni, hogy a rendszeres vizsgálatot el fogja rendelni. A vizsgálóbiró mosolyogva, maga iránt a legnagyobb bizalmat keltő nyájassággal szedte ki az emberekből a választás folyama alatt történt legapróbb részletet is. A terhelő adatok előteremtésével különösen *Kudlik* Géza tekintélyes ügyvéd, az esztergomi függetlenségi párt elnöke fejtett ki nagy tevékenységet. Tudvalévő, hogy a függetlenségi párt elnökét a választási elnök Doroghon minden ok nélkül fegyveres csendőrökkel elfogatta és az egész választás ideje alatt fogva tartotta. A mint a választási elnök Kudlikot a községben megpillantotta, nyomban mellette termett két csendőrrel és elfogatta. Azt mondván neki, hogy «veszteget.» Megjegyzendő, hogy Kudlik a község *legszélsőbb* részén nézte Wanke Sándor primacziális főerdész, Magos Sándor esztergomi kir. aljárásbiró és Frankner Károly békebiró társaságában a választók felvonulását. Ezeket megvesztegetni nem lehet; de a primacziális főerdész ugy is az ellenzékhez tartozott, a megvesztegetés szüksége sem forgott fenn, a másik két ur pedig a kerületben szavazati joggal nem birt, tehát azokat megvesztegetni ismét nem volt szükséges. A többi esztergomi függetlenségi érzelmü polgárok elfogatásánál meg már «okot» sem mondtak, hanem elfogták őket, mint az ebeket. Mig ellenben a kormánypárthoz tartozók egész serege szabadon járt-kelt a községben. Konkoly Béla aljárásbiró egész nap korteskarszalaggal futkosott a községben, noha szavazati joggal nem bir; reggeltől estig befolyásolta a választókat, sőt a választás előtti napokban, szabadsággal vagy anélkül, kortes utazásokat tett. Ma már kétségtelen, hogy az elfogatásra kiszemeltek névsora előre meg volt állapitva. Konstatálva van az is, hogy a csekély többséget a nagymérvü erőszak és itatás által teremtették meg. Ime egy hivatalos pecséttel ellátott okmány: «Tisztelt Biró ur! Mai nap vett *utasitás* folytán ma este 1 és fél hekto, holnap este 1 és fél hekto bort adjon. Szerdán reggel 8 órakor Tokodon megjelen t. Horváth Géza ur, a választók legyenek az iskolában együtt, de hat lovas oktvetlenül 7 órakor legyen a táthi hidnál és két elöljáró kocsival. A többit szóval. A bort én kifizetendem. Táth, junius 1. 1884. Randl s. k. jegyző. (P. H.). A kormánypárti kortes-sereg folyton azzal dicsekedett, hogy annyi a pénze, mint a szemét. Most azonban kifizetetlen kortes számlák miatt pört inditottak az esztergomi kir. járásbiróság előtt Gungel János pilis-maróthi közalapitványi főerdész, Takács József szolgabirósegéd és a doroghi biró ellen. A követelés több száz frtra rug. Kormánypárti körökben azt állitják, hogy daczára a rendszeres büntető eljárás elrendelésének, a választás igazoltatni fog. Ily biztatást adott volna legalább: Tisza Kálmán.

* **Karlóczán**, mint a «Zasztava» értesül, a g. k. szerb püspökök jövő héten gyülést fognak tartani.

* **Kolozsvár**, okt. 13. (O. É.) A kolozsmegyei körjegyzők népes értekezleten ma tanácskoztak ama módozatok felől, mikép lehetne az időnkinti törvények által reájuk rótt terhet elviselhetőbbé tenni. Az értekezlet az orvoslást a felettes hatóságokhoz beadandó kérvénytől várja.

A magyarországi evang. gyámintézet évi közgyülése.

— Az «Egyetértés» tudósitójától. —

Szombathely, okt. 12.

Szombathelyen e hó 12-ikén tartatott meg a megyeház nagy termében a vidék és város nagy érdeklődése mellett a magyarországi evang. gyámintézet évi közgyülése. Budapestről jöttek: Czékus püspök, mint egyházi elnök, Karsay püspök, Zelenka Pál egyetemi jegyző, Jakobey József egyetemes pénztárnok, Sárkány Sámuel, Novák Sámuel, Sztehlo János kerületi elnökök, Győry Vilmos, Scholtz Gusztáv budapesti lelkészek, Gratz Mór főesperes. Kis-Gzellben csatlakoztak: Gyurátz Ferencz kerületi, Szalay Sándor kemenesaljai elnökök, Hering János főesperes s többen világiak éz lelkészek közül. Itt várakoztak: Káldy Gyula kerületi felügyelő, Rupprecht Lajos kerületi gyámint. elnök, Radó Kálmán főispán, Károlyi Antal megyei főjegyző, Zongor Endre esperes Sopronmegyéből, Turcsányi Lajos felügyelő Kőszegről, dr. Thomás Lajos felügyelő Lövőről, Stettner Gyula esperes, Neubauer igazgató Lövőről, Zábrák Dénes lelkész, Fehér Sámuel lyceumi tanár, Kapi Gyula igazgató tanár Sopronban és 20 lelkész 5 vármegyéből.

A gyülés a megyeház nagytermében tartatott meg. Megelőzőleg az egyház imaházában istenitisztelet tartatott. Zábrák Dénes soproni lelkész nagy hatással szónokolt. Az áldozat 87 frt a helybeli egyháznak adatott.

A gyülést a zsufolva megtelt megyeházi nagyteremben Czékus püspök mint egyházi elnök nyitotta meg és Ivánka Imre világi elnök távollétében Rupprecht Lajos kerületi elnökkel vezette. Czékus István elnöki megnyitójában a lefolyt év alatt történtekről emlékezett meg, kiemelte Kvacsala Jánosné szarvasi lakosnét, ki 1000 frtot, Rupprecht Lajost, ki 200 frtot ajándékozott, a tiszai és dunántuli kerületeket, mert árvaházakat alapitottak. Örvendetes tény gyanánt emlité a fokozódó érdeklődést, mely szegény egyházakat gyámolitó ezen intézet irányában növekvő mérvben mutatkozik. Köszönetet mond a főispánnak, a városnak, az egyháznak fényes tények által igazolt vendégszeretetéért, a nagy közönségnek részvételeért.

Erre *Zelenka* Pál jegyző nagy hatást keltett évi jelentésében bemutatja főbb vonásokban a szenvedő egyházak javára szeretettel munkálkodó közegyház képét. Utal a hiányokra ép ugy mint az előnyökre, arra, hogy a lelkészek közremüködése itt is nélkülözhetlen. Kifejezést ad végül abbeli reményének, hogy az 55 elnökkel, 55 pénztárnokkal, 55 jegyzővel és 286 bizottmányi taggal szövetkezni fog a 650 lelkész is s lesz e 24 éves intézet hatalmas emeltyüjévé az egyház jövőjének.

Az elnök és jegyző jelentései egész terjedelmükben jegyzőkönyvbe vétettek.

A németországi *Gusztáv* Adolf egyletnek, mely a lefolyt évben is 15419 frt 81 krt tevő adományt küldött köszönet szavaztatott. Néhai Osztroluczky Géza kerületi elnök emléke jegyzőkönyvileg megörökittetett. Novák Sámuel és Rupprecht Lajos ujon választott kerületi elnökök üdvözöltettek. A löcsei nőegylet alakulása s most első évben is már sikeres müködése, elismeréssel kiemeltetett.

A kerületek elnökei sorban előadták évi jelentéseiket. A központi bizottmány pedig jelentést tett a központi pénztár állásáról. Összegezve az anyagi eredményt kitünt, hogy a gyámintézet bevétele volt: központban 4998 frt 48 kr, bányakerületben 3232 frt 8 kr, Dunáninnen 1302 frt 72 kr, Dunántul 3333 frt 62 kr, tiszai kerületben 2374 frt 11 kr, 996 frttal több mint az előző évben. Erre kiadatott: tőkésitésre 3063 frt 23 kr, szegény egyházaknak adva 10666 frt 23 kr, folyó költségre 1312 frt 75 kr, fenntartatott 328 frt 22 kr. Müködésének 24 éve alatt bevett a gyámintézet: hazánkból 297257 frtot, a németországi Gusztáv Adolf-egylettől 267128 frtot összesen 564386 frtot, kiadott: a tőkéhez 65,000 frtot, szegény egyházaknak 462,000 frtot.

Jakobey főpénztárnoknak, 18 év óta viselt ezen tisztén önzetlen munkássága hálával fogadtatott. Kiosztott a gyülés 4538 frt 76 krt. Ebből adott a tőkéhez 390 frtot, Leopoldianumra 100 frtot, Gusztáv Adolf egyletnek és az általa ajánlott egyházaknak 400 frtot, Kölcsének a nagy szeretetadományt 492 frt 98 kr, Ujvidéknek, Laaznak, Veszprémnek és Tályának 400 frtjával és 46 egyháznak 50—25 frt közt 1400 frtot. A budapesti nőegylet adta oltári készletek Darázsi és Szjelnicza egyházaknak adattak. A selmeczi lyczeumi gyámegylet mint bibliaterjesztő egyletnek ajándéka, diszkötésü 3 biblia, Nyáregyházának, Schmidreithnak és Komlósnak adatott.

Jövő évben, a 25-ik évi vándorgyülés, ismételt meghivás folytán Békés-Csabán fog megtartatni. Pécsnek meghivása köszönettel vétetett.

A jegyző által f. évben meginditott «*E. E. E. Gyámintézeti lap*» a gyámintézet *hivatalos közlönye* gyanánt jövőre is folytatva kiadatni rendeltetett. Szerkesztőjeül Zelenka Pál jegyző választatott.

A gyámintézet fenállásának 25-ik éve Csabán megünnepeltetik. Meghivatnak arra: a németországi Gusztáv Adolf-egylet, az egyetemes felügyelő, a kerületek püspökei és felügyelői külön-külön. A gyámintézet 25 éves történetének megirására Zelenka Pál jegyző nyert felhatalmazást. Az utasitások és alapszabályok egyesitve módosittatnak. A főelveket maga a gyülés állapitá meg. Az alapszabály-javaslat szerkesztésével a jegyző bizatott meg. A központi bizottmány azt a javaslatot az esperességekhez és egyházakhoz elküldi. Utóbbiak 1885. julius 1-ig nyilatkoznak. A jubiláris ünnepélyre vonatkozó intézkedéseket a központi bizottmány jövő évi augusztus hóban tartandó külön üléséből teendi meg.

Sztehlo Andornak, 18 év óta gyámintézeti ügynöknek megrongált egészsége miatt történt végleges lemondása sajnálattal elfogadtatott. Megérdemli a nagyérdemü férfiu, hogy e helyen is nyilatkozzék az áldó köszönet irányában.

Czékus püspök elnök lemondása fájdalmasan lepte meg a gyülést. A gyülés ismételt kérelmére és a jubileumra való tekintetből az egyházi elnöki állást még egy évre megtartotta. Kitörő éljenben fejezte ki a gyülés örömét, háláját, bizalmát irányában.

A gyülés befejeztével ugyanott a megyeháza nagytermében fényes ebédet adott Radó Kálmán a főispán. Derült hangulatban folyt az le este. A felköszöntések sorát Czékus István püspök elnök kezdette meg éltetvén ő felségét a királyt és fenséges családját, — egyházunk jóltevőjét a németországi Gusztáv Adolf egyletet és a gazdát a főispánt. Felköszöntötték továbbá: Főispán Czékus és Karsay püspököket. Dr. Reidinger alispán az egyetemes felügyelőt báró Prónay Dezsőt, Jakobey József pénztárnokot és a gyámintézet képviselőit, Karsay Ivánka Imre egyet. elnököt, a főispán Zelenkát, Gyurátz az alispánt és Novákot, Novák a főispánt, Zelenka a főispán nejét és gyermekeit, a helybeli egyház élén a polgármester Czekus és Karsay püspököket, Bognár Endre Rupprecht Lajost, a főispán Győry Vilmost, Győry Zábrák Dénest a szónokot, az egyetértést egyházak és a társadalom minden osztályai közt, és az ekkor megjelent Káldy Gyula kerületi a felügyelőt, főispán ugyancsak Káldyt, Warga Gyurátz elnököt, Károlyi Antal és Sárkány Sámuel a lelkészi kart. Zábrák Szombathely elöljáróit és polgárságát stb. Este felé a fényesen megvendégelt közönség a főispán termeibe vonult s élvezte ott is a főispán előzékenységét, szeretetreméltóságát.

Udvözlő távirat küldetett Lipcsébe a Gusztáv Adolf egylet elnöke dr. Frickének és Budapestre Ivánka Imre egyet. gyámint. világi elnöknek.

Gyülés után a gyámintézet a főispánnál, a város hatósága és a dunántuli kerület képviselői Czékus püspöknél, és Karsay püspöknél, — a megye és város hatósága pedig névnapját ép e napon ünnepelt főispánnál tisztelegtek.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye évnegyedes közgyülése.

— Első nap. —

Ma kezdődött meg a megyeháza nagytermében Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye bizottsági tagjainak tanácskozása a multkoriénál csekélyebb érdeklődés mellett. A résztvevők száma jóval megapadt, a minek nem utolsó oka lehet az, hogy a 165 pontból álló tárgysorozatban csak elvétve akad érdekesebb tárgy.

Szapáry István gróf pont 10 órakor megnyitja az ülést, üdvözölve a jelenlevőket.

Ilkey főjegyző fölolvassa az évnegyedes *alispáni jelentést*, mely mindenekelőtt megemlékszik Tyll Endre volt üllői jegyző, Végh Sándor bizottsági tag és a szép reményü ifj. Tahy Lajos segédszolgabiró haláláról. Az ilykép megürült állásokat holnap fogják választás utján betölteni. A jelentés adataiból közöljük a következőket: A *közegészségügy* a lefolyt negyedben igen kedvező volt; járványos kór nem merült föl. A vörhenyjárvány még csak Vadkerten uralkodik, de ott is szünőfélben van. Kolera vagy kolerin a megye területén nem fordult elő. A *személy- és vagyonbiztonság* elég megnyugtató volt. Móczár József alpár-ujfalusi lakost szept. 12-én a nagy-kőrösi határban lövés által leteritve találták; pénze, valamint kalapja és tajtékpipája hiányzott. A vizsgálat kideritette, hogy itt nem rablógyilkosság esete forgott fönn, hanem a szerencsétlen embert az akáczfákkal ős bokrokkal benőtt helyen pihenése közben vigyázatlanságból lőtte meg egy már gyanuba vett ivi vadász és csak később rabolták ki mások. A kalapot és tajtékpipát egy tarnyai lakosnál találták meg. A vizsgálat folyamatban van.— A kalocsai törvényszék börtönéből megszökött Baksa István czinkostársaival több lopást és betörést követett el a solti járásban. Baksa kézrekeritésére 50 frtnyi jutalmat tüztek ki. *Gyilkossági* eset fordult elő *Fajsz* községben, a hol Molnár János Gombkötő István éjjeli őrt leszurta. A tettes megugrott. — *Perbál* községben Kaltwasser György lakost verekedés közben agyonütötték. — *Pátyon* Szalai Zsófi szerelemféltésből egy olasz bányamunkás és maga ellen lövést intézett, de mind a ketten életben maradtak. — Nagyobb mérvü *tüzvész* nem volt a megye területén. — Az *aratás* eredményekép jó középtermésről lehet szó. Burgonya, kukoricza és egyéb kapásnövény, valamint dohány meglehetősen sikerültek. Gyümölcs kevés termett. Szőlő mennyiség tekintetében, középminőség tekintetében jó termest nyujtott. Sajnos azonban, hogy a fillokszera mindinkább terjed. Fillokszerától csupán a következő területek mentesek: kecskeméti alsó, kis-kun alsó és felső, pesti közép és alsó, valamint mind a három solti járás, ugyszintén Czegléd, Nagykőrös, Félegyháza és Halas városok szőlői. — A szerb tövis második irtása, a beérkezett jelentések szerint folyamatban van. — Gazdasági és hasznos *háziállatok* egészségi állapota kielégitő, köztük járvány nem pusztitott. A szarvasmarha és sertés között itt-ott lépfene esetek fordultak elő.

Földváry Miklós országos képviselő a megyei aljegyzőségről, mint jelenlegi állásával összeférhetetlenről lemondott és az alispánhoz intézett levelében fölmentését kéri. **Szapáry** főispán inditványára a közgyülés megadja a fölmentést és Földváry Miklóst tiszteletbeli főjegyzővé nevezi ki. **Ilkey** inditványára jegyzőkönyvileg elismerést szavaznak neki eddigi müködéseért.

A *kandidáló* bizottságba, mely ma délután tartja ülését, a közgyülés Madarassy István, Gullner Gyula és Földváry József tagokat választja meg.

Fölolvassák az *igazoló választmány jelentését*, és a legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak névjegyzékét. Első virilista Haynald kalocsai érsek, a ki 62,293 frtot fizet adó fejében.

Kolozsvár sz. kir. város közönségének átiratát a jun. hó első napján ott előfordult botrány tárgyában a közgyülés sajnálattal veszi tudomásul.

Fölolvassák Torontálmegye közönségének átiratát a törvényhatóságok és *községek rendezéséről* szóló törvények megváltoztatása tárgyában. **Földváry** alispán figyelmet érdemlőnek mondja ez átiratot. Fölhozza például, hogy a városi tisztviselők választásánál a tiz tagból álló kijelölő bizottság egy perczczel a szavazás megkezdése előtt jelenti be a kandidátusokat, ugy hogy az alispánnak azok kilétéről és kvalifikácziójáról nincs alkalma meggyőződni. **Gullner** Gyula nem találja czélszerünek, hogy most terjesszenek be javaslatot a községek rendezéséről szóló törvény megváltoztatása iránt. Küszöbön áll — ugymond — a főrendiház reformja, melynél a főispánok állása is sarkalatos változásnak néz elébe, a mennyiben elesik majd törvényhozói minőségük és inkább csak a hivatali tér előtérbe. Akkor amugy is szükség lesz a közigazgatás gyökeres megváltoztatása, kár volna tehát most az organikus egészből egy részt kiragadni megváltoztatás végett. Különben is van a választásoknak egy korrektivuma, maga a közgyülés, mely azokat szükség esetén megsemmisitheti. A közgyülés pedig az alispán föl van hatalmazva arra, hogy belátása szerint intézkedhessék. (Helyes.)

A közgyülés ezek után egyszerüen tudomásul veszi az átiratot.

A főispánnak a főrendiházban levén dolga, a gyülés vezetését Földváry alispánra bizza.

Zólyommegye a „*Hivatalos rendőri közlöny*“-nek hatóságok részére ingyen leendő kiadatása tárgyában intézett átiratot a megyéhez. **Ilkey** főjegyző nem tartja figyelembe veendőnek az átiratot, mert a 3 frt évi előfizetés ár ugyis potomság. **Halász** szolgabiró kéri az inditvány elfogadását, mert az ujabb törvények egyre nagyobb kiadásokat rónak a szolgabirákra, ugy hogy az irodai átalány már nem elégséges azok fedezésére. — A közgyülés egyszerüen tudomásul veszi az átiratot.

Az állandó választmány által előkészitett tárgyak közül a **kiskun alapoknak** a megyei alapokkal leendő egyesitése iránt benyujtott inditvány keltett vitát. **Vári Szabó** István halasi polgármester fölszólal az inditvány ama része ellen, hogy az alapokat már most csatolják egybe. Ő ezt még korainak tartja. Az ügy állása az érdekeltek előtt sem ismeretes, pedig kivánatos volna, hogy ez ügyben az illető községek véleményét is kikérjék. A dolog annyival nagyobb bonyodalmat fog előidézni, a mennyiben hir szerint a kiskun városok egynémelyikét a leendő Szeged megyéhez akarják csatolni. **Földváry** alispán kijelenti, hogy ő is felhozta a bizottságban ez érveket, de megnyugtatták, hogy aggodalomra nincs ok. **Gullner** is korainak tartja még az alapok egybecsatolását és ajánlja az ügy tanulmányozása végett egy bizottság kiküldését, melyben az érdekelt városok polgármestereinek is kellene helyet biztositani. A közgyülés ily értelemben határozott.

A megye segéd- és kezelő személyzetének az orsz. kiállitás alkalmából kért *drágasági pótléka* ügyében **Bossányi** László fölszólalása után szinten bizottságot küld ki a közgyülés.

A közigazgatási bizottságnak előterjesztése az állami és községi pénzeknek kis és nagy községekben, ugyszintén r. t. városokban megépitendő **együttes rovancsolása** tárgyában élénkebb eszmecserére szolgáltatott alkalmat. **Gajáry** Antal szolgabiró hevesen kikel az adófelügyelők praxisa ellen, kik a szolgabirák főlebbvalóiként viselik magukat. Röviden tudtára adják a szolgabiráknak, hogy ekkor meg ekkor el kell menniök rovancsolni. A szolgabiró aztán felfüggesztheti közigazgatási teendőit és mehet inventálni a saját költségén, mig az adófelügyelő zsiros napidijat kap. **Bossányi** kijelenti, hogy az adófelügyelő és szolgabiró között nem lehet szubordináczio, legfeljebb koordináczió. A felsőséget arrogáló adófelügyelő ellenében törvény szerint védekezhetik a szolgabiró. Több község pénztárának együttes leltározása azért szükséges, mert előfordultak oly esetek, hogy a községi pénztárak kezelői értesülve az adófelügyelő érkeztéről a vizsgálat tartamára egymástól kértek kölcsön nagyobb összegeket, melyek a pénztárban mutatkozó hiány fedezésére szolgáltak.

Gullner Gyula nem fogadja el az állandó választmány javaslatát, mely által a szolgabiró joga az állami tisztviselővel szemben megnyirbáltatnék. A nagy ellenzés láttára aztán **Tahy**, az ügy referense is a javaslat mellőzését kéri. Ily értelemben határozott a közgyülés is, miután még **Földváry** alispán oltalmába vette a választmányt ama vád ellen, mintha az maga nyujtana segédkezet a megye önkormányzati jogainak megnyirbálásához.

Benioszky jegyző referálta ezután Geröffy Andor és társának a Budapesttől a gyáli pusztáig vezetendő vasut czéljaira szükséges földterület átengedése iránt benyujtott kérvényét. A közgyülés ez ügy megvizsgálására háromtagu bizottságot küldött ki.

Miután még **Bioskey** és **Zseny** jegyzők bemutatták a községi számadások egész sorozatát, az ülés 1 órakor véget ért. A holnapi folytatólagos gyülésen ejtik meg többek között a szükségessé vált ujabb választásokat.

KÜLFÖLD.

— okt. 13.

Az *egyiptomi államadóssági* bizottság tagjainak *Nubár* pasa és tisztviselői ellen inditott pőrében, mint Alexandriából jelentik, az ottani hivatalos körök véleménye szerint hat hét lefolyása alatt nem fog intézkedés történni. Az egyiptomi kormány valószinüleg halasztást fog kérni, s ha ezt meg nem kapja, makacsságban itélteti el magát s azután fölebbez. Egy mai *kairói* táviratunk szerint a *khedive* a minisztertanácsban közölte, hogy *Nubár* pasához levelet intézett, melyben tudatta vele, hogy az *egyiptomi kormány kötelességének tartja Nubár pasa és a pénzügyminiszter kártalanitását*, ha a nemzetközi biróságok az államadósság törlesztésének felfüggesztése miatt netalán kimondanák a két miniszter magánvagyonának lefoglalását.

A *kongói konferenczia* megtartása ellen hevesen kel ki legujabban a *Journal des Débats*, különösen pedig az ellen, hogy, mint tervezik, a Kongó-folyamon szabadon járhassanak az összes lobogók. Mi — ugymond — kétségtelen urai vagyunk az egyik Kongó-partnak s igen valószinüleg a másiknak is. Az Afrikai-Társaság kötelezte magát, hogy egyik állomását sem engedi át a nélkül, hogy azt előbb Francziaországnak föl ne ajánlaná. S mi mégis minden ok nélkül lemondunk fáradozásaink és költségeink gyümölcséről. Németország ugyanazokat az előnyöket fogja élvezni a nélkül, hogy egyetlen márkát vagy embert is áldozott volna. Ez Bismarcknak egyik diplomácziai mesterfogása. Reméljük — végzi gunyosan a Journal des Débats — hogy a kormány mihamarabb közölni fogja azokat a fontos engedményeket, a melyeket neki ennek fejében biztositottak.

UJDONSÁGOK.

— okt. 13.

— *Személyi hirek.* *A király* ma reggel Monde báró, két szárnysegéde és Pápay udv. tanácsos kiséretében Gödöllőre érkezett.— *Milán* király és neje jövő kedden utaznak vissza Bécsből Belgrádba. — *A romániai királyi pár* e hó 23-án érkezik Sigmaringenből Bécsbe és pár napot a laxenburgi kastélyban fog tölteni. — Gróf *Szapáry Gyula* pénzügyminiszter tegnap este Budapestről Bécsbe utazott, hova ma reggel érkezett meg. — *Baross Gábor* államtitkár egyik legközelebbi vasárnapra, alkalmasint már e hó 19-én Győrbe megy. — *Tisza Kálmán* miniszterelnököt névnapja alkalmából ma a fővárosban időző főispánok a főrendi házban ovációban részesitették; Ormós Zsigmond főispán fejezte ki a miniszterelnök előtt az egy csoportba gyült főispánok üdvözletét. — *Roskoványi Agoston* nyitrai megyés püspök a nyitrai szinházhoz szükséges negyvenezer téglát ajándékba adta s a szinház fütéséhez szükséges fát is felajánlotta. — *Louis Courajod*, a párisi Louvre muzeumának egyik őre, dr. Czobor Béla egyetemi m. tanár kiséretében a fővárosból Esztergomba rándult a bibornok herczegprimás mükincseit és könyvtárát megtekinteni; a franczia vendéget a primás asztalához is meghivta; Courajod Esztergomból Budapesten át Zágrábba utazott. — *Czelder Márton* a kecskeméti ref. egyház uj lelkésze tegnap reggeli isteni tiszteleten nagy hatásu beszédet tartott; hivatalát, véglegesen a jövő hóban foglalja el. — *Hennequin Alfrédet*, a Három kalap és más bohózatok szerzőjét, mint Párisból irják, gutaütés érte, beszélni sem tud és állapota fölötte aggasztó. — *A szerbiai király* ma délelőtt Bécsben jelen volt az alsó-ausztriai tartománygyülés ülésén, az udvari páholyban foglalva helyet. — *Esterházy Kálmán* gróf főispánnál névnapja alkalmából ma a kolozsvári és kolozsmegyei tisztikar, a kolozsmegyei közigazgatási bizottság, továbbá a nemzeti szinház női és férfi személyzete tisztelgett.

— **A trónörököspár** ma reggel 10 órakor Görgényből a himbergi állomás érintésével visszaérkezett Laxenburgba. A trónörököspár, mint nekünk táviratozzák, ma hajnalban *Győrött* reggelizett, hol az udvari vonat 15 perczre megállt. A kiséret a várótermekben foglalt helyet, mig ő fenségeik a kocsiban reggeliztek. A reggeli kávé, vaj és szőlő volt. Ez utóbbi Bezerédj ménfői nagybirtokos szőlőjéből került. Ő fenségeik kiséretében a m. kir. államvasut részéről Walter forg. igazgató, Langer üzletvezetőségi főfelügyelő, Ölgyay felügyelő és Ráth főfelügyelő voltak. — Holnap este 8 órakor a trónörökös Berlinbe utazik, hogy résztvegyen a keleti Friziában e hó 16-án kezdődő jávorszarvas-vadászatokon. E hó 20-án, hétfőn, a trónörökös visszaérkezik Bécsbe.

— *A szabadságharcz utáni időkből* érdekes epizódot találunk egy amerikai lapban, a philadelphiai *Evening Daily Telegraph* egyik legutóbbi számában, mely a következőket beszéli el: *Koszta* egy Kossuthtal Amerikába menekült magyar volt. Itt tartózkodása alatt ama «szándékát nyilvánitotta», hogy amerikai állampolgár akar lenni. Még nem ruháztatott föl a teljes polgárjoggal, midőn valami dologban Szmirnába kellett mennie, a hol 1853. junius 23-án éjjel egy az osztrák kormány által fölbérelt görög banda pányvával elfogta s belevetette a szmirnai kikötőben horgonyzó *Huszár* osztrák brigg egyik csolnakába. Ezen a hajóhoz vitték, a hol vasra verték s egy alsó helyiségbe zárták. Másnap a *St. Louis* amerikai hajó megjelent a kikötőben. *Duncan N. Ingraham* kapitány értesült a dologról s azonnal érintkezésbe tette magát a Konstantinápolyban székelő amerikai ügyvivővel. Ez felszólitást intézett a török kormányhoz, hogy lépjen közbe Koszta kiszabaditása érdekében. A porta nem hajlott a kérésre, s ekkor Ingraham kapitány felszólitotta a *Huszár* kapitányát, hogy adja ki Kosztát. Az osztrák tiszt tétovázott. Ingraham kapitánynak megengedtetett, hogy Kosztával beszéljen s megkérdezte tőle, hogy igénybe kivánja-e venni az amerikai oltalmat. Koszta igennel felelt, előmutatván «szándék-nyilvánitásának» másolatát. Mire Ingraham kapitány egyszerüen ezt felelte: «Meg fogja kapni az oltalmat», visszatért hajójára s megujitotta a Koszta kiadása iránti felhivást, még pedig kategorikus modorban. Julius 1-én tudtára adta, hogy ha Kosztát nyolcz óra alatt partra nem téteti, ő, Ingraham kalövetni fogja a *Huszárt*. Negyedórával utóbb a *St.-Louis* közelébe evezett az osztrák briggnek s készen állt az akczióra. Ezalatt egy tizenhat ágyus osztrák shooner vonult be a kikötőbe s a válságos pillanatban a *Huszártól* körülbelül fél angol mértföldnyire foglalt állást. A két osztrák hajónak kétszerannyi ágyuja volt, mint az amerikainak. Időközben a partról küldöttségek érkeztek Ingrahamhoz kérve őt, hogy ne okozzon zavart. Az amerikai kapitány válasza rövid és velős volt: «Uraim, vagy kiadják azt az embert a parton valakinek a kezébe, vagy pedig erőhatalommal veszem el. Az én ügyem igazságos s nem vallhatok kudarczot. A határidőt kitüztem.» — A mint az utolsó negyedóra közeledett, a Szmirnában levő amerikai, franczia és osztrák konzulok hamarosan tanácskoztak. A vége a dolognak az lett, hogy Ingraham kivánságát teljesitették s elrendelték Kosztának partraszállitását. A mint a *Huszár*tól elindult a csolnak s Koszta alakja látható lett benne, a parton nagy üdvriadal keletkezett. «Éljen Amerika!» «Éljen a köztársaság!» kiáltotta a nép. — Az osztrák kormány ezután felszólitást intézett *Pierce* amerikai elnökhöz nemcsak Koszta kiadása, hanem az iránt is, hogy Ingraham kapitány és a szmirnai amerikai ügyvivő nyilvános

dorgálást kapjanak. Az elnök megbizásából azonban *Marcy* titkár egy remekül fogalmazott levélben megtagadta Koszta kiadását, az amerikai kongresszus pedig köszönetet és érdem-érmet szavazott meg Ingraham kapitánynak.

— **A pestmegyei tisztviselők** nyugdij intézete javára ma d. u. 4 órakor eszközöltetett a sorshuzás Nagy János ker. elöljáró mint politikai biztos jelenlétében. Az I. nyereményt (1000 frtos olajfestmény) a 162. számu sorsjegy nyerte, mely, miután el nem kelt, a megye tulajdona maradt. A II. nyeremény (600 frtos olajkép) az 1703, a III. nyeremény (100 frtos kisebb tájkép) az 1697. számu sorsjegyre esett, mely nyerőszámok tulajdonosai, eredeti sorsjegyeik felmutatása mellett a nyeremény-tárgyakat Pestmegye alispánjánál átvehetik.

— **Az alsó tátrafüredi** fürdő vendégeinek száma a legutolsó kimutatás szerint 1272. E kies gyógyfürdőben, mely 3000 lábnyira fekszik a tenger szine fölött, a vadregényes Tátra ölében, volt ez idén 637 női vendég 580 férfi és 55 gyermek. Gyógyulás végett használták a fürdőket 602-en, családtag és napivendég volt 670 és pedig 1176 belföldi és 96 külföldi vendég. Nagyobb érdeket kelt e kimutatás — irja levelezőnk — ha összehasonlitjuk a mult évi forgalommal, mely szerint akkor csak 428 belföldi és 87 külföldi vendég látogatta a kies fürdőt. — A szaporodás tehát 748 belföldi és 9 külföldi személyből áll, összesen véve majd még egyszer annyi, mint tavaly. Ily eredményt kevés fürdő mutathat ki. Az idei vendégeket szinte meglepték az igazán olcsó árak mellett a kifogástalan ellátás és a figyelmes szolgálat. — A késmárki banknak, mint e fürdő-telep tulajdonosának, gratulálni lehet, hogy czélszerü befektetések által rövid két év alatt az erdő közepére egy kis paradicsomot varázsolt, mely mindenképen kiállja a versenyt hasonló telepekkel, de mintaszerü berendezése által már is tulszárnyalta a legtöbb belföldi fürdőt. Most is nagyban folynak a munkálatok és az egész telep mesteremberektől és munkásoktól hemzseg. Az épitész nagyszerü és modern «Kursalon» tervén dolgozik, az ácsok faragják a fedett sétányokat, melyek a házakat egymással és a fürdővel összekötik. Itt-ott emelkednek már egy-egy uj épület falai, de leggyorsabban épül a fürdőorvosi: dr. Pap Samu remek kis nyaralója, mely még ez őszszel tető alá jut. A parkozás és uj utak készitése is szépen halad; Alsó-Tátrafüredre már csak azért is szép jövő vár, mert mint Magyarországnak első és egyetlen modern berendezésü iszapfürdője, arra van hivatva, hogy a magyar fürdővendégeket, kik mostanáig külföldre jártak, hazaszoktassa, a mi már nemzetgazdászati szempontból is oly fontos dolog, hogy az illető hatóságoktol a fürdőbe vezető megyei utak kijavitását méltán el lehet várni.

— **A trónörökös dolgozószobája.** Dr. Madarász Gyula n. muzeumi segédőr, ki a bécsi ornithologiai kongresszus alkalmával több szakbuvárral együtt a trónörökös meghivására a burg vendége volt, látogatását a *Szatmárm. Közlöny*-ben következőleg irja le: A trónörökös a legszivélyesebb baráti fogadtatás után, fáradhatatlanul kalauzolt bennünket tudományos kincstárában. A trónörökös dolgozó szobájába lépve azonnal szemünkbe ötlött a madarak királyának a saskeselyünek két diszpéldánya, melyek repülő állásban versenyezve méregetik hatalmas szárnyaikat. A tudós királyfi golyója érte őket spanyolországi utazása alkalmával. A könyvszekrényekkel bekeritett dolgozóterem után magángyüjteménytárába vezetett. Az első teremben többnyire amaz apróbb éneklő madarak foglalnak helyet, melyeket a trónörökös tanulmányi czélból lőtt. Ugyancsak egyes emlősök és diszmadarak nagyobb részt Amerikából és Uj-Guinea őserdeiből ékesitik még e termet. A legnagyobb meglepetés a sasok szobájában várt reánk, a hol nemcsak a legremekebb példányok, hanem müvészileg kivitt csoportozatok is diszlenek, melyek az életet hiven utánozzák. E teremben leginkább kitünik a trónörökös megfigyelő szelleme, ki a természetben szerzett benyomást oly hiven tudja megőrizni. Ugyancsak e terem közepében áll egy nagy üvegszekrény, mely az egész termet majdnem elfoglalja. Itt a sasok életének egyik igen érdekes epizódja kitömött alakok által van érzékitve. E remek mü megpillantásakor a szemlélő egészen megfeledkezik, hogy királyi palotában van s magát egy sziklás nagyerdőben képzeli, hol egy ló hulláján a rendesen egymás ellen harczoló sasok és keselyük serege békésen falatozik. Mily természethü csoportositás tárult elénkbe! A hatalmasak a husömeg szétmarczangolásán fáradoznak, mig a gyöngébbek a csontokon hátramaradt rostok lerágásával is beérik; többen jóllakva a közeli faágakra ülnek, fitymálva és finnyásan fogyasztván el a magukkal felvitt husdarabokat. E nagy és hatalmas dorbézolók közé nemtelenül besompolyog egy holló is, hogy az élőkép teljes legyen. Egy másik teremben gyönyörü és valóban ritka gazdagságu agancsgyüjtemény van. E terem közepét egy sivatagot ábrázoló életkép foglalja el. Homokbuczkán egy bárány esik a vérengző hyénák áldozatául. A vérszomjas, felborzolt sörényü hyénák közelében kellő távolságban rókák is tanyáznak: az egyik busan üldögél, a másik lehorgasztott farkkal sompolyog a prédára vetve ravasz tekintetét, mig a legmerészebb a bárány farkához lopódzik s azt ravaszul megszerezni igyekszik. Számtalan hasonló csoportozat, főleg a madarak életéből disziti a koronahercegnek gazdag és páratlan gyüjteményét.

— **Szerencsétlenségek.** *Foktő* pestmegyei községből irják nekünk: Mészaros Lidia 16 éves hajadonleány. A foktői gőzmalomban volt őrletni, a ruháját elkapta a kerék s vele együtt a leányt is. Egy jajszó nélkül szörnyet halt. Szülei egyetlen gyermeküket vesztették el benne. — Simon Mihály szentbenedeki (pestmegyei) lakos, féléves házas, a mint október 1-én bucsuzott egy katonabarátjától, az uszódi gőzhajóállomásnál elvesztvén az egyensulyt, beleesett a Dunába. E hó 10-én fogták ki s eltemették Szent-Benedeken.

— *Dynamit-merénylet egy adóvégrehajtó ellen. Visegrádon* tegnap este kilencz órakor, mint nekünk irják, izgalmas eset történt. Az adóvégrehajtó ablakába olyan dynamit-töltényt tettek, a minőt a bányászok a kőrepesztésnél használnak; a dynamit óriási durranással és erővel robbant fel, a légrázkódás benyomta a ház s a szomszéd épületek összes ablaküvegeit, de szerencsétlenség nem történt semmi, csak a már ágyban fekvő adóvégrehajtót érte az a baleset, hogy az ágya fölött függő nehéz kép a robbanásra lezuhant és ép arczára esve, azon zuzódásokat ejtett. Az explózió zaja föllármázta az egész falut. Hogy a merényletet ki követte el, nem is sejtik; többen azt mondják, hogy a robbanás után keletkezett zürzavarban egy menyecske-ruhába öltözött férfit láttak haladni a hegy felé s csakhamar eltünni a sötétben.

— **Öngyilkosság.** Sárospatakról irják nekünk e hó 11-ről: Csécsy Pál ref. leánytanitó legidősebb lánya Mária ma délben forgópisztolylyal véget vetett ifju életének. A városban általános részvétet kelt a sajnos esemény, mivel a fiatal hajadon atyja, közbecsülésben áll ugy is, mint kitünő tanitó, ugy is mint 1848—49-es veressipkás honvéd, ki egyik karját is a szabadságharcz alatt veszté el. Mi lehet a fiatal hajadon öngyilkosságának oka, biztosan tudni nem lehet.

— **Szerelmi dráma.** *Havreban* tegnapelőtt véres dráma játszódott le. Mulot Albert huszonhat éves betüszedő öngyilkosságot követett el, miután kedvesének, Ravolnénak elmetszette torkát. Mulot együtt lakott az asszonynyal mióta ennek férjét három havi fogságra itélték. A szerelmesek gondtalanul éldegéltek együtt; a zomszédok fiatal házaspárnak tartották őket. Pár nappal ezelőtt a férj kiszabadult a fogságból és nyomára jött felesége hütlenségének. A szerelmesek visszariadva attól a gondolattól, hogy el kell majd válniok, elhatározták, hogy megölik magukat. Bezárkoztak szobájukba és széngőzzel akarták véget vetni életüknek. Minthogy azonban a széngőz nem hatott elég gyorsan, a fiatal ember ajánlkozott, hogy megöli kedvesét, aztán pedig magát. A nő beleegyezvén, Mulot nagy konyhakést ragadott föl és iszonyu sebet ütött kedvese nyakán, melyből csak ugy patakzott alá a vér. A szegény áldozat eszméletlenül roskadt össze. Mulot holtnak hitte és nem merve magát a végzetes eszközzel meggyilkolni, kifutott, hogy pisztolyt vásároljon. Még csak hat óra reggel volt. Egyetlen puskamüves üzlete sem volt nyitva. Mulot, hogy valamivel elteljék ideje, bement egy vendéglőbe, hol pompás reggelit rendelt magának. Végre nyolcz órakor keritett egy forgópisztolyt. Bérkocsiba ült és a kocsisnak lakása czimét jelölte meg, a mi arra látszott mutatni, hogy kedvesével egy szobában akarta magát megölni. Utközben azonban, ugy látszik, más gondolt és még ott lőtte meg magát. A kocsis nem is vette volna észre a dolgot, ha egy pajtása nem figyelmezteti a kocsiból lecsurgó vérre. Az öngyilkos még lélekzett, de mire a kórházba szállitották, kiadta lelkét. Kedvesének állapota is reménytelen.

— **A párbér ellen.** Izsákról irják nekünk: Az izsáki r. kath. hivek, hogy plébánosukat áthelyezték, küldöttségileg folyamodtak a püspökhez, az eddigi nagy párbér leszállitásáért. A mostani párbér a jelenlegi gabonaár szerint is 8 frton fölül volt s ez oly magas összeg, hogy a többnyire szolganép azt fizetni nem képes. Sokan elhatározták, hogy ha lejebb nem szállitják a párbért, áttérnek a református vallásra, annál is inkább mert a község nagy része ugyis református és ezek sokkal csekélyebb papi adót fizetnek. A püspök megigérte a küldöttségnek, hogy a párbért méltányosan lejebb fogja szállitani.

— **Román katonák magyar földön.** Egy erdélyrészi lap hétfalusi levelezője irja: E hó 1-én dél táján Hosszufaluban egy román tiszt két romániai katonával az utczán mulatta magát. A katonák a szolgabiróság által letartóztattak, de a tiszt, lóhátón lévén, gyorsan elnyargalt. Mit kerestek, nem tudhatni.

— **Zendülési kisérlet.** A *balassa-gyarmati* börtön e napokban nagyobb zendülésnek lett volna szinhelye, ha azt dr. Melicher Ferencz kir. ügyész és Prónay Mihály börtönfelügyelő erélyes föllépése meg nem hiusitják. A dolgozóház szabótermében bizonyos Braun Mór Budapestről oda szállitott és már eléggé ismeretes tolvaj, a müheiyben dolgozó szabókat munkáikban feltartóztatta. E miatt a börtönőr Braunt rendreutasitotta és a börtönfelügyelőhöz akarta kisérni. Ennek Braun ellentállott, sőt tettlegességre is vetemedett; azonban a börtönőrnek sikerült Braunt a felügyelőhöz kisérni, Prónay börtönfelügyelő Braunt a sötét zárkába akarta csukatni, de mikor az elitéltet be akarták vinni a dunkliba, oly iszonyatos lármát csapott, hogy a dolgozó teremben lévő rabok összeszaladtak és Braunt ki akarták menteni. Ekkor már a böntönőrök is összeszaladtak és sikerült nekik a rendet helyreállitani.

— **Az állatkertben** e hó 12-kén (vasárnap) tartott utolsó állatsorsolás alkalmával a következő számok huzattak ki: Sorozat 21 szám 421 nyert egy dámvadat, sor. 4 sz. 100 — sor. 31 sz. 1176 — sor. 40 sz. 198 — sor. 75 sz. 1095 — sor. 51 sz. 904 — sor. 26 sz. 1501 — sor. 37. 1975 — sor. 17 sz. 1612 — sor. 12 sz. 1712 sor. 5 sz. 623 — sor. 21 sz. 1672 — sor. 78 sz. 55 nyert egy-egy éneklőt. Sor. 88 sz. 537 — 14 sz. 812 — sor. 20 sz. 1714 — sor. 26 sz. 595 — sor. 16. sz. 1833 — sor. 60 sz. 1228 — sor. 12 sz. 1772 — sor. 22 sz. 1752 — sor. 41 sz. 773 — sor. 28 sz. 659 — sor. 52 sz. 1091 — sor. 13 sz. 1098 nyert egy-egy diszpintyet. Sor. 82 sz. 769 — sor. 91 sz. 1481 — sor. 73 sz. 462 — sor. 1 sz. 1315 — sor 48 sz. 1464 — sor. 76 sz. 1451 — sor. 18 sz. 985 — sor. 15 sz. 1616 — sor. 73 sz. 365 — sor. 97 sz. 1947 — sor. 93 sz. 1815 — sor. 61 sz. 1494 — sor. 85 sz. 1328 nyert egy-egy kanarit. Sor. 73 sz. 1195 — sor. 28 sz. 1030 — sor. 25 sz. 1961 — sor. 53 sz. 561 — sor. 25 sz. 475 — sor. 36 sz. 485 nyert egy-egy franczia réczét, sor. 45 sz. 582 — sor. 62 sz. 371 — sor. 42 sz. 1344 — sor. 23 sz. 131 — sor. 79 sz. 1134 — sor. 47 sz. 161 — sor. 31 sz. 748 — sor. 67 sz. 629 nyert egy-egy papagájt, sor. 94 sz. 1441 — sor. 48 sz. 206 nyert egy-egy pávát, sor. 91 sz. 850 — sor. 97 sz. 211 — sor. 93 sz. 50 — sor. 4 sz. 81 — sor. 62 sz. 570 — sor. 49 sz. 811 nyert egy-egy diszkakast, sor. 15 sz. 941 — sor. 61 sz. 111 — sor. 54 sz. 571 — sor. 90 sz. 1771 nyert egy-egy majmot, sor. 37 sz. 1413 — sor. 20 sz. 1291 — sor. 17 sz. 200 — sor. 87 sz. 1930 — sor. 37 sz. 1700 — sor. 63 sz. 1960 — sor. 72 sz. 1776 — sor. 68 sz. 115 nyert egy-egy diszgalambot, sor. 37 sz. 1805 — sor. 26 sz. 561 — sor. 14 sz. 1980 nyert egy-egy nagy kakadut, sor. 40 sz. 901 nyert egy mókust, sor. 76 sz. 1030 — sor. 52 sz. 581 nyert egy-egy belga óriás nyulat, sor. 38 sz. 1960 nyert egy kecskét. Végre sor. 99 sz. 551 nyert egy medvét.

— **Rochefort párbaja** Fournier tengerész-kapitánynyal — mint táviratainkban emlitettük — e hó 10-én ment véghez a verrièresi erdőségben. A viadalra tudvalevőleg az az erős támadás adott okot, melyet Rochefort az *Intransigeant*-ban Fournier mint tonkingi meghatalmazott ellen intézett, a khinai szerződés ismeretes meghamisitása ügyében. Az összecsapás (vivótőrökkel) igen heves volt; Fournier kapitánynak Rochefort, a ki pompás vivó, mély szurást adott az oldalába, mig maga csak a kezén sebesült meg, Fournier tetemes mennyiségü vért vesztett, négy törülközö telt meg vérével, de azért sérülése nem sulyos s egy hét alatt teljesen fellábadhat. A Rochefort sebe csak egy zsebkendővel van bekötve. Mialatt az orvosok a sebesültekkel bántak, Fournier egyik segéde Rocheforthoz lépett e szavakkal: «A kapitány kérdezi, vajjon nem szoritana-e vele kezet.» — «Hogyne!» kiáltott Rochefort, Fournier felé sietve. «Kapitány ur, most már megmondhatom önnek, hogy czikkem nem az ön személyét támadta; én csak a Ferry követét bántottam önben.» És az ellenfelek barátságosan fogtak kezet.» Távozáskor Rochefort ezt mondta egyik barátjának: «Igazán büszke vagyok rá, hogy kardot mérhettem Fournier urral. Pompás katona, ember a talpán. Végtelen sajnáltam volna, ha esetleg meg találom ölni.»

— *A cataniai forgószél. Cataniából* irják e hó 9-ről: Az utóbbi napokban dühöngött viharok tegnap borzasztó módon értek véget. Délután egy óra felé a nyugati szemhatárról az Aetna fölött fekete felhők hömpölyögtek s csakhamar oly zápor támadt, hogy egy lépésre sem lehetett látni. A szél félelmes erővel nyargalt végig a város fölött, magával ragadva minden ingó tárgyat; még a legbátrabbak is remegtek. Nyilvánvaló volt, hogy nagy szerencsétlenségeknek kellett történniök. Alig ült el egy kicsit a rettentő vihar, futár érkezett a polgármesterhez azzal a rémhirrel, hogy a Cataria területéhez tartozó Cibali, Borgo, Guardia és Ognissa községeket az orkán szétrombolta, emberek százai vannak a házak romjai alá temetve s a szántó-földeken, szőlőkben, gesztenye-erdőkben nem maradt épen egy tenyérnyi folt sem. Kisiettek a szerencsétlenség szinhelyére és megdöbbenve látták, hogy a hir nem volt tulzott. A még nemrég virágzó falvakból csak törmelék maradt meg, minden egyenlővé lett a földdel, egyetlen ház sem tudott daczolni az elemek kérlelhetetlen erejével. És a kövek, gerendák, tetők alatt nyögtek az elevenen eltemetett áldozatok. A mentők rögtön munkához fogtak. Ájult, halavány nőket, pólyás gyermekeket, férfiakat és öregeket vontak elő a romok alól. Hogy a halottak száma hány, azt még nem tudni bizonyosan. Eddig ötszáz sebesültet szállitottak be a cataniai kórházakba. A halottak csaknem mind el vannak éktelenitve, egynek feje, keze lába leszakadt, egy szegény asszonynak mellébe furódott egy vastag tölgygerenda-szilánk, egy parasztnak gerincze törött, egy pár pedig a szeme világát vesztette el. Leirhatatlan a nyomor és pusztulás e képe. Mintha egy gonosz óriás-kéz söprött volna végig e vidéken, a mely eddig oly mosolygó, boldog volt, most pedig puszta és kétségbeesett. — A nápolyi érsek pompás püspöki keresztjét küldte a cataniai szerencsétlenek számára. Catania több gazdag polgára erre aláirást kezdett, s eredményét, kétezer frankot, az érsek nevében a kárvallottak javára forditotta, a keresztet pedig visszaküldte a jótékony főpapnak.

— **A karthausiak.** A chartreusei szerzetesek a napokban ünnepelték meg szerzetük alapitásának 800-adik évfordulóját. Ma ugy, mint a hogy azt a szerzet megalapitója, szent Bruno rendelte, a szerzetesek egymástól szigoru elkülönzöttségben élnek. Mindenik külön lakik gunyhójában, egyedül imádkozik, dolgozik, s egyedül teszi meg napi sétáját is. Naponkint kétszer, éjjelenkint egyszer összejönnek valamennyien a breviariumot mondani, s csak nagy ünnepeken ebédelnek együtt, akkor is nagyon hallgatagon. A rend büszke arra, hogy fönállásának nyolczszáz éve alatt vasszigoruságú szabályaiból mit sem engedett, semmi reformot el nem fogadott, még ha a pápa kinálta is. Igy egyszer Róma erővel püspökké akarta tenni a karthausiak főnökét, de ez ép oly kevéssé sikerült, mint a hogy nem élnek a pápának engedélyével, mely szerint közülök a betegek és aggastyánok ehetnek husételeket is. Mióta a kolostor meg van, azóta a szerzetesek egyike sem evett egyebet növénynél, s hogy bebizonyitsák a pápának, hogy ezzel is el lehet élni sokáig, a hozzá küldött deputáczió csupa 80 éves aggastyánból állott. A karthausiak még most is fekvő helyzetben áldoznak, a mint azt szent Bruno rendelte és a szent ostyára szenteletlen bort isznak. Az ebédnél régi szokás szerint kétfülü cseréptazékból iszszák a vizet; de minden önsanyargatásnál, szőrcsuhánál és böjtölésnél szigorubb szokás az, hogy a leghidegebb télen is kétszer borotválják le a fejöket havonkint. A hires *Chartreuse*-szeszt nem a kolostorban készitik, hanem attól bizonyos távolságban a fráterek; a hires liqueurből mindenik szerzetes kap évenkint egy üveggel, de legtöbbnyire kötelességüknek tartják azt érintetlenül hagyni.

— **Emlékek.** *Kolozsvárról* távirják mai kelettel: *Sámi* László emlékét 15-én leplezik le. Az emlékbeszédet Teleki Sándor szövegezte és Szász Gerő fogja felolvasni. Az átadó beszédet Hegedüs István tartandja. Mozgalom indult meg, hogy *Nagy* Péter elhalt püspöknek egy nagyobb szabásu emlék állittassék. A gyüjtést az erdélyi ref. egyház ker. igazgatótanácsa rendezi.

Rövid hirek. *Szombathelyen* tegnap Schulcz vasuti kocsikészitő nejének, kivel rossz viszonyban élt, borotvával lemetszette a torkát és azonnal rá a saját nyakát vágta át a borotvával; mindkettőjüket életveszélyesen megsebesülve szállitották a kórházba. — *Eszékről* irják, hogy a dunagőzhajózási társaság *Sissek* nevü vontató gőzöse Guravojánál, a vaskapu közelében elsülyedt.— *A zalaszántói* szőlőhegyen e napokban kiütött tüz alkalmával Nemesszeghy Kálmán keszthelyi csendőrőrmester, egy csecsemőt saját élete veszélyeztetésével mentett ki a lángok közül. — *Szent-Andrásnál*, az ország határán a Rábafolyó kiáradt és 23 ölnyi vonalon áttörte a töltést, Győrmegyében három helyen öntött ki a Rába és a folyó vize folyton árad. — *Balassa-Gyarmaton* Kiss József csendőrségi őrsvezető anyagi zavarok miatt agyonlőtte magát. — *Henszlován* egy száznégy éves nő él erőben és épségben, a ki még a mezei munka végzésére is képes; volt már dédunokája is, unokája 34, leánya 70 éves, de nálánál gyengébb; a ritka szép kort élt nő neve: Roth Mária. — *San-Francziskóban* nemrég elégettek egy szőnyeget, mely öt éven át volt kiteritve a pénzverőben. A szőnyeg hamujából kiolvasztott aranypor 2500 dollár értéket képviselt.—*Krakóban* az egyetemi olvasókör a miniszterium parancsára bezáratott; a napokban Dabrovszki Lajos orvosnövendéket, a kör titkárát, szoczialista üzelmek miatt elfogták. — *Dobránszky Péter* ur annak kijelentésére kérte fel lapunkat, hogy az ő ügyében hozott müegyetemi tanácsi határozat az ifjuság körében nem keltett visszatetszést.

—

= **Tragikus eset** okozott ma kinos megilletődést a fővárosban. Délelőtt az a hir kelt szárnyra, hogy *Urváry* Lajos, a *Pesti Napló* szerkesztőjének szép, fiatal neje halálos ágyon fekszik s hogy tulajdon kezével ejtette magán a sebet, mely ifju életét kioltással fenyegeti. Fájdalom, a hir igazat mondott s délután már az is köztudomásra jutott, hogy a halál megváltotta nagy szenvedéseitől a beteget. A szánandó fiatal hölgy tegnap délután elzárkózott lakásukon, az I. kerületi uri utczai Sennyei-féle házban, kiküldve előbb a cselédeket, hogy — a mint mondá — ne zavarják őt hangos beszélgetésükkel. Öt órakor lövés zaja hallatszott a szobából s nyomban utána másik lövés dördült el. A cselédek berohantak urnőjükhöz s kiragadták kezéből a hatlövetü forgópisztolyt, melyet még akkor mellének tartott. Az első lövést, nyilván próbakép, a falnak irányozta, a második golyót pedig szive alá röpitette. A házbeliek hivására csakhamar ott termett a beteg ágyánál dr. *Klempa* budavári orvos, utóbb dr. *Vargha* is, kik megvizsgálva a sebet, ugy találták, hogy nem életveszélyes. Az éjszakát meglehetős nyugodtan töltötte a beteg, de kora délelőtt erős sebláz tört ki rajta s akkor dr. *Antal* Géza egyetemi magántanár kit szintén meghivtak, a két orvossal együtt ujra megvizsgálta a sebet. Konstatálták, hogy a golyó veszedelmes sérülést ejtett a tüdőn s egyéb nemes részeket is érintett. Délután két órakor annyira rosszul volt a sebesült urnő, hogy saját kivánságára papot hivtak, a ki ellátta őt az utolsó kenettel. Nemsokára ezután magához kérte gyermekeit, fiát és leányát, a kiktől megható módon bucsuzott el. A beteget hü barátnője dr. Varghánė ápolta e nehéz órákban, de e szerető gondoskódás mellett is egyre rosszabbult a beteg állapota. Urváry Lajosné ma délután négy órakor kiszenvedett. — Egy másik tudósitónk jelenti: Urváry Lajosné régóta sulyos betegségben szenved, s e baj annyira megtámadta kedélyét, hogy hozzátartozói komolyan féltették a buskomorságtól. Tegnap különösen rosz napja volt, már délelőtt erős fájdalmakról panaszkodott, s magas foku lázban szenvedett. Azzal az ürügygyel, hogy nyugalomra, magányra van szüksége délután gyermekeit az ismerősökhöz küldte látogatóba. Eltávolitott a háztól mindenkit, ugy hogy a nagy lakásban egyedül maradt. Délután öt óra tájban revolvert irányzott mellének és halálos sebet ejtett magán. A tett elkövetése után körülbelől félóra mulva érkeztek haza a cselédek és rémülve futottak orvos után. Az első orvosi segélyt dr. Klempa nyujtotta, ki még abban a reményben volt tegnap este, hogy a fiatal nő nem esik végzetes sebe áldozatául. Később megjelent dr. Müller Kálmán egyetemi tanár, de miután az éjjel roszabbra fordult a beteg állapota, ma reggel dr. Antal Géza egyetemi magántanárt is meghivták a beteghez. A család gondos ápolásának, az orvosok fáradozásainak sem sikerült Urvárynét megmenteni, mert délután a halotti szentségek felvétele után kiszenvedett. A golyó a mellürbe hatolt s összeroncsolta a nemesebb részeket. A holttestet holnap délelőtt bonczolják fel s a törvényszéki bonczolás fogja megállapitani, hogy a hashártyalob, melyben szenvedett, vagy a golyó volt-e a halál közvetlen oka. Urváryné szül. Preyszler Ilona, Preyszler városi tanácsos leánya volt, általános részvétet keltő halálát férje s két gyermeke Lajos és Ilona gyászolják.

= **Szerencsétlenségek a vasuton.** *Polacsek* Márton kalauz tegnap délután a központi személypályaudvarból Szabadkára indult, a vonatról Kőbánya közelében leesett a sinekre, mialatt az utasok jegyeit vizsgálta. A robogó vonat keresztül gázolt rajta és a felismerhetlenségig összezuzta. A vonatot rögtön megállitották, s az összeroncsolt holttestet a sinekről felszedték és visszahozták a pályaudvarba, honnan a Rókus-kórház halottasházába szállitották. — *Hegedüs* István 25 éves pátyi születésü kocsitoló ma hajnali 2 órakor a magyar államvasutak kőbányai pályaudvarában kocsitolás közben egy vaggon elütötte, minek következtében a szerencsétlen életveszélyes sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházban fekszik élet-halál közt.

= **A rendőrség szennyese.** *Majthényi* rendőrtanácsos befejezte a vizsgálatot a rendőri botrányok ügyében s most a kiderített adatok alapján kidolgozza véleményadó jelentését. *Thaisz* Elek főkapitány ma délelőtt a belügyminiszteriumban járt és sokáig tanácskozott *Jekelfalussy* Lajos miniszteri tanácsossal. A főkapitányt bántja a mellőzés, a melyet most el kell viselnie, s azért ment el a belügyminiszteriumhoz, hogy e miatt panaszt tegyen. — A büntető törvényszék s kir. ügyészség részéről e botrányok ügyében még mi sem történt.

= **Rejtélyes eset.** Ma hajnalban a külső soroksári uton egy teljesen ruhátlan férfit találtak eszméletlen állapotban s mire beszállitották a fővárosba, meghalt. Testén külső sérülések nyomai láthatók s ezért föl fogják bonczolni. Minthogy feltalálásakor beszélni már nem tudott, sem kilétét, sem azt, hogy mi történt vele megtudni nem lehetett.

= **Öngyilkos kisérlet.** Steiner Adolf 42 éves nős szücsmester ma éjjel 12 órakor a kerepesi-uton gyufaoldatot ivott s hajnal felé elment a nyár-utczai fürdőbe. Itt hirtelen rosszul lett, mire a fürdőmester rendőrért küldött s a boldogtalan embert beszállitotta a Rókus-kórházba. Midőn magához tért, megvallotta Steiner, hogy kedvezőtlen anyagi viszonyai miatt akart öngyilkossá lenni.

= **Házbeomlás.** A köztemető átellenében, a Magdolna-utcza sarkán levő földszintes ház egyik lakásának egész konyhája és padlásmennyezete leszakadt ma a folyosó egy részével együtt. A folyosón épen ott álldogált a lakást bérlő asszony s leesett a kövekkel együtt a földre, de nagy baja nem történt. Az esetnek oka az volt, hogy a temetőut 69. számu telken Haringács Károly toldaléképületet akart emelni s épitőmestere a szomszédos ház fala mellett a határvonalon kiásatta az egész alapzatot, még mielőtt az épitési engedély kiadatott volna s bár megtámasztatta a falat, a ház épitési állapotát gondosan megvizsgálni elmulasztotta. Maga a beomlott házrész is igen gyönge épitmény volt kellő alapzat nélkül s vaskapcsai se voltak. A fővárosi mérnöki hivatalhoz jelentés tételvén, a hetes bizottság ma künn járt a helyszinén s elrendelte az épület leggondosabb alátámasztását, valamint az okozott kár helyreállitását. Az épitőmestert meg fogják büntetni.

= **Rendőri statisztika.** A lefolyt szeptember hóban a rendőrségi fővárosi hivatal orvosrendőri vizsgálatot tartott 619 esetben; a megfigyelő osztályba küldött 38 elmebeteget. A nyilvántartott örömleányok száma 350; ezek megvizsgáltattak 2800 esetben s kórházba küldetett 45. Orvosrendőri bonczolás volt: öngyilkosnál 13 (akasztottnál 2, lövöttnél 1, vizbefultnál 5, mérgezettnél 3, egyéb módon elhaltnál 2) baleset következtében elhaltnál 3, halálok megállapitására 14, ismeretlen halottnál 1, összesen 31 esetben.

= **Holttest az erdőben.** Budakesz község határában, a tölgyes erdő egyik fáján ismeretlen férfi teljesen feloszlott, felakasztott holttestére akadtak. A holttesten fekete ruha volt s fején a Mechlovics-czég gyári czimmel ellátott kalap. A tetemet elszállitották a tinnyei járásbirósághoz.

= **Zsarnay** Győző rendőrkapitány elleni fegyelmi ügyet tárgyalta legközelebb a fővárosi közigazgatási bizottság és Zsarnayt — mint az O. É. jelenti — a vád alól egyhangulag felmentette.

= **Sárczipők**, esőköpenyegek és ruggyanta-szőnyegek, nagy választékban *Neoschil Alajosnál*, Budapest váczi utcza 27. 50

Jules Favre és Bismarck.

A *Gaulois* legujabb száma érdekes mutatványt közöl d'*Hérisson* grófnak, Trochu tábornok egykori szárnysegédének legközelebb megjelenő könyvéből. A *Gaulois* közlése Bismarck gróf és Jules Favre találkozásáról szól, mely 1871. január 24-dikén ment végbe Versaillesben. *D'Herisson* ezeket irja:

E nap reggelén elvittem a sèvresi porosz előőrshöz Jules Favre-nak egy levelét, melyben a miniszter kihallgatást kért a kanczellártól. Délután öt órakor tértem vissza a várva-várt felelettel. Bismarck ur hajlandó volt Jules Favret estefelé vagy másnap fogadni. Utra keltünk azonnal: Jules Favre, veje és én. A császár kocsijába ültünk, melynek ajtairól lekaparták a családi czimereket, Párisban tudnak, vagyis inkább elárulnak mindent. Azt hiresztelték már, hogy Jules Favre alkudozni akar az ellenséggel s a derék nemzetőrök elhatározták, hogy nem eresztik ki őt az ostromlott városból. Az őrséghez érve, elfödtem testemmel a kocsi ablakát s mutattam utlevelemet, mig Jules Favre meghuzta magát az ellenkező oldalon. . . Sèvresből lovasoktól kisért öreg batár vitt bennünket Versaillesbe a Fessénė asszony hoteljébe, hol Bismarck ur szállva volt. Fölmentünk azonnal az első emeletre s ott állottunk Bismarck előtt. A gróf a fehér vértesek ezredesi egyenruháját viselte s én fájdalmasan néztem a nagy ellentétet, a domboru mellü, egészségtől duzzadó kolosszus, Németország képviselője és a hajlott sovány, hosszu, szerény kabátba bujtatott ügyvéd közt, a ki Francziaországot képviselte. Kölcsönös udvariaskodás után kijelenté Jules Favre, hogy eljött folytatni a Ferrieresben megszakitott tárgyalásokat. Bismarck hirtelen közbeszólt: «A helyzet azóta megváltozott és ha ön ragaszkodik akkori elvéhez: «Egy hüvelyket se területünkből, egy követ se erődeinkből,» ugy hiábavaló minden beszéd. Időm drága, az öné is az s nem tudnám, hogy miért pazaroljuk.» Azután megváltoztatta hangját, s igy szólt: «Ferrieres óta nagyon megőszült ön, miniszter ur.» Jules Favre a kormányzás gondjait emlegette. «Különben» — folytatá Bismarck — «meg is késett ön. Ott, amaz ajtó mögött áll III. Napoleon küldötte s vele akarok tárgyalásokat kezdeni.» Nehéz volna leirni azt az ijedelmet, melylyel ez egyszerü szavak a minisztert eltöltötték. A vértes egy pillantásra észrevette a maga nagy előnyét s folyvást az ajtóra nézve, mely talán csak ruhafogast takart, a következőket mondá: «Miért is tanácskoznám önnel? Miért aduám meg az önök köztársaságának a törvényesség látszatát azzal, hogy képviselőjével szerződést kötök? Igazság szerint önök csak lázadók! Császáruknak, ha visszatér, jogában áll, hogy önöket, mint árulókat és fölkelőket rendre agyonlövesse.» — «De ha visszatér — kiáltá Jules Favre — akkor kitör a polgárháboru, az anarchia!» — «Olyan jól tudja ön ezt? Különben nem látom át, hogy a polgárháboru mit árthatna nekünk, németeknek.» — «Nem fél, gróf ur, hogy a végletekig hajtva minket, még szivósabbá teszi ellenállásunkat?» — «Ah igen, az önök ellenállása, — kiáltá a kanczellár harsogó hangon. — No, ne legyen olyan büszke az ellenállásukra. Tudja meg uram, hogy ha Trochu ur német tábornok volna, agyonlövetném őt még ma este. Senkinek sincs rá joga, hallgasson meg jól, senkinek sincs rá joga, hogy isten és emberek előtt hitvány katonai dicsőség kedveért kitegyen az éhhalálnak egy két millió lélektől lakott várost. A vasuti vonalak mindenfelől el vannak vágva, s ha két nap alatt nem lesznek helyreállitva, akkor naponkint százezrével halnak Párisban az emberek. Ne beszéljen az ellenállásukról, mert az bün!» — s most is mintha látnám, mikor fölkel s bucsuzni készül, kezét az ajtó kilincsére téve, mely mögött állitólag III. Napoleon képviselője várakozott. Jules Favret is látom, amint hirtelen fölugrik, utána siet, kezét megragadja s fölkiált: «Ne, ne! Mindent, a mit akar, csak ne zuditsa Francziaországra eddigi szerencsétlenségei után azt a gyalázatot is, hogy egy Bonapartét kellessék megtürnie!» S a mikor leültek, magasztalni kezdte Jules Favre a köztársaság előnyeit, mely el tudja viselni a kemény, vagy megszégyenitő feltételeket, s a mely egyedül képes rá, hogy biztositsa a Németországgal kötendő szerződések végrehajtását stb. Bismarck mosolygott. Öt perczczel később föl volt állitva a területátengedés és hadi kárpótlás kettős elve!

Hét órakor ebédre hitt bennünket Bismarck ur s lementünk a földszintre. Vagy tizenkét tiszt és hivatalnok várakozott teljes egyenruhában. Emlékszem, hogy az asztal gazdagon volt teritve, s két gyertya állott rajta üres palaczkokban. Ez a tán kiszámitott körülmény emlékeztetett csak a tábori életre. Bismarck gróf, ki Jules Favret még mindig nem tekintette meghatalmazottnak, miniszternek, fölszólitott, hogy jobbjára üljek. Zavarba estem s kérdő pillantást vetettem a miniszterre, a ki rezignáczióval mondá: «Allez, mon enfant!» S odaült a kanczellár baljára, a ki pompás étvágygyal evett és sört, champagneit ivott egy nagy ezüstserlegből, mely nevének kezdőbetüivel volt diszitve. Az egész társaság francziául beszélgetett. Nagy volt meglepetésem, midőn Bismarck gróf e szavakkal fordult hozzám: «Hérisson ur, nem ma látom önt először . . . Várjon csak! Igen, Baden-Badenben volt 1866-ban a Meszmer-féle ház perronján. Mencsikov herczegnő mutatta be önt nekem.» — Csakugyan igy volt . . . A szegény Jules Favre szótalanul ült ezalatt, belesüppedve a székébe. Ha beszéltek hozzá, fölriadt, mintha álmodott volna s folyvást törülgette szemeit a kendőjével. Én tiszteltem ugyan e hazafias fájdalmat, de mégis jobb szerettem volna, ha nagyobb tartózkodást mutat, s hogy magaviseletének hatását ellensulyozzam, egész jókedvüen mondottam.» Ne higyjék, hogy teljesen ki vagyunk éheztetve, — a mint a hir beszéli. Van bennünk rugékonyságok s ezért nevetünk és tréfálkozunk, mig más nemzetet már rég lesujtott volna a fájdalom. Az ostrom kezdetén haragudott a lakosság a városi rendőrökre s bele akarta őket dobálni a vizbe. A rendőrök óvatosak voltak s mindig hármasával jártak az utczán. De most már senki sem törődik velük s párosan járnak. Azt mondják, hogy a megmaradottak megették a harmadikat.»

Ebéd után visszamentünk az első emeleti nagy terembe s ott megkezdték a békeföltételek szövegének fogalmazását.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szinházban** ma este sajátságos kis bolondság került szinre; czime: *Egy kis vihar*, vigjáték egy felvonásban, irta *Dreyfus*. Az egész ujdonság alig tartott tovább egy jó negyedóránál. Két személy játszik benne: a férj meg a feleség; de csak egyikök beszél, a ki természetesen nem lehet más, csupán — a feleség. A férj az egész darabban egyetlen hangot se ejt. A gondolat pikáns, bár nem egészen uj, s feldolgozásában se nyilvánul annyi szellem és komikum, mint «Kukliné prédikáczióiban.» A fiatal menyecske türelmetlenül várja férjét; már a tizenegyet is elütötte, és férj uram még se jő, pedig tizre itthon kellett volna lennie, ugy igérte. Végre megérkezik a férj s mielőtt szóhoz juthatna, menthetné késedelmét, kitör a zivatar. Az indulatok egész skálája, a sérelmek végtelen sorozata csak ugy omlik a kis menyecskének — nem a szivéből, csupán ajkairól. Első pillanatban látjuk, hogy a férjnek csak egyetlen szót kellene szólania, s mindjárt kiderülne az égbolt, de nem szólhat, az asszony nem engedi szóhoz jutni, mikor pedig megengedné, férj uram lesz csökönössé és hallgat mint a hal. Az asszonyka végre mintegy boldogsága romjain kesergi, hogy ime ilyen névnapot kellett megérnie, mert ma épen szent Felicia napja van, a miről a szerető férj tudomást se vesz. Ekkor a férj kiveszi kabátja zsebéből a névnapi emléket, az értékes karpereczet s átadja nejének, ki megérti, hogy férjét épen a vásárlás tartotta vissza. Károly és Felicia, férj és feleség egymás nyakába borulnak s a függöny legördül. A nézőtér hölgyei jelentősen mosolyognak, a férfiak elégülten kasszálják be a szatiszfakcziót s aztán egyesült erővel tapsolják ki, négyszer egymás után, az ékesen perlekedő kis menyecskét és a hallgatásában még ékesebben szóló türelmes férjet: *Márkus* Emiliát és *Nádayt*. E kis novitás előtt Ujházi rikatta meg a közönséget az ő hires Knabe Farkas Jeremiásával, a novitás után pedig Delpit szinmü-vázlata, Maucroix gróf következett. Az előadást szép számu közönség nézte.

— **A népszinházban** ma este *Piros bugyelláris* került szinre Zsófi szerepében Blahánė asszonynyal. A müvésznő utolsóelőtti föllépteül egyik legjobb szerepét választotta, melyben már annyiszor elragadta a közönséget. Sokoldalu szerepében oly müvészi egészet nyujtott, melyben az annyi érzelemfokozaton keresztülmenő menyecske jelleme a legmüvésziebben domborodott ki. Mint jó kedvü gondtalan asszonyka, mint büszke birónė, mint a magát megcsaltnak hitt szerető, mint a becsületében megsértett nő egyformán kitünő volt, s mindezt oly müvészi összhangba hozta egymással, hogy az alapjellem mindenütt átcsillámlott s egyik alak a másikat magyarázta meg. Dalait azzal a nála már megszokott tüzzel énekelte, mely hasztalan keresi párját. Önkéntelenül felmerül az a kérdés, mi lesz a népszinházból, ha ez utolérhetlen müvésznő kilép kötelékéből. Éveken keresztül Tóth Ede óta legkiválóbb iróink is, néha a szöveg hátrányára, reá szabták a szerepet, mondhatni egy privilegizált alakot teremtettek meg, melynek, amint nem is volt elődje, ugy félő, hogy méltó utódja sem találkozik. A népszinmü története összeforrt az ő nevével s nem indokolatlan az a föltevés, hogy távoztában a népszinmü hanyatlását látjuk s ezzel a népszinház hivatásának koczkáztatását. Tamássy, Tihanyi, Eőri régi szerepeiket játszották. Az előadás sem jobb, sem rosszabb nem volt a szokottnál. A közönség megtöltötte a szinházat.

— **A várszinházban ma este Sommerive grófnő**, Banière és Preboisné négy felvonásos drámája került szinre. A premiere egyszersmind bemutatója volt a társulat drámai személyzetének. A darabról magáról kevés jót lehet mondani, egyike ama franczia drámáknak, melyek kifogyhatlan anyagául a házasságtörés szolgál és a hatás eszközeit a helyzetek élire állitásában keresik. Valory asszony kicsinyes indokból hütlenül elhagyja férjét, gyermekét; később szivében egyforma helyet foglal a törvényes és a tiltott viszonyból származó gyermek iránti szeretet, Sommerive gróf leánya Lucienne és Valoryné gyermekét Alicet össz hozza a véletlen s Alice a fiatal leány hevével beleszeret Kendreu Henryba, kit esküje Lucihoz nehez köti. Kendreu Henrynél erősebb az Alice iránt felgyult szerelem, mint az adott szó és a szerető pár boldogságának mi sem állana utjában, ha Sommerive gróf meg nem érkeznék. Nyomában jár a katasztrófa. Vádolja Valorynét és leányát, hogy leányát megfosztották jegyesétől, Alice előtt tisztán áll, hogy testvére boldogságát tette tönkre akaratlanul. Alice öngyilkos lesz s a függöny legördül a sötét jelenet felett, a nélkül, hogy annak egy parányi erkölcsi hatása volna. Az előadásról általában dicsérettel lehet megemlékezni. Valoryné szerepében Temesváriné igyekezett kifejezni a szenvedést, Alicét Balogh Etel személyesitette sok kedvességgel. Césarine és Lucienne jelentéktelen szerepeiben Kecskeméti Irma és Bátori Irén egészitették ki az ensemblet. A férfi szereplők között Szirmay, Fenyvesi és Benedek Gyula mutatták be magukat előnyösen. Az előadás telt ház előtt folyt le.

— **Helvey Laura** k. a. hirtelen közbejött akadályok miatt egy ideig nem léphet szinpadra s ezért Csiky Gergely *Nóra* drámájának holnaputánra kitüzött első előadása egyelőre elhalasztatott.

— **Hangverseny.** A redoute kis termébe ma szállt be a hangverseny-saison első fecskéje. *Reitlinger* (olv. Rettlánzsé) Arnold *párisi* zongoramüvészt hallottuk. Különben hazánkfia; Bécsben Horák zongoraiskolájában, aztán Schöner zenedei tanártól s végül a párisi konzervatoireban nyert kiképezést. A fiatal ember szép technikára tett szert, a mi hiányzik benne még, az: müvészi mérséklet s nyugalom. Mendelssohn rondo capricciosoját, Saint-Saensnak egy uj, több stilusu, felette érdekes allegro appassionato-ját, mely nagy terjedés elé tekint, gördülékenyen s helyes szinezéssel játszta, Chopin fantaisie-impromtu-je s Rubinstein valse-ja kielégitőn sikerült neki. — Ó-klasszikai müjátékával nem ismertetett meg Ziegler N. J. ur polonaiseje két zongorára, kissé szintelen szerzemény, melyben az a különös, hogy fugázott középrészszel bir. — A Saint-Saens haláltánczának átirata kelletlen hangversenyszám zongoramüvész bemutatásánál. Scharf ur a kir. operaház ügyes kürtfuvója Beethoven F.-dur szonátáját szép hangzással játszta, csak a zongora-kiséret pedálja zavarta a mü élvezhetését. Lang Fülöp ur Rubinstein *Asra*-ját, Löwe *Madarász Henrik* czimü balladáját s Arany János néhány dalát énekelte. Utóbbiaknál a száraz, a modulácziókban s fioriturákban tulbuzgólkodó kiséretnél fogva nem melegedhettünk fel. Kétségtelen, hogy Arany a szerény gitár mellett nem igy gondolta az öszhangositást s kiséreti diszitést. Majd megpróbálkozik tán e dalszólamokkal más harmonizáló is. A hangversenyen szép számu közönség volt jelen. B—ff.

— **Frezzolini** asszony, az egykori hirneves énekesnő, mint Párisból jelentik, halálán van.

— **Broulik Ferencz**, a m. kir. opera ujonnan szerződött tenoristája, kinek betegségéről tegnap adtunk hirt — a mint ma értesülünk — roncsoló toroklobban fekszik. A betegség veszedelmes volta miatt ma Brouliknál orvosi tanácskozmány tartatott.

— **Az operaházban** a *Sevillai borbély, Hugonották, Lohengrin* és *István király* kerülnek legközelebb előadásra.

— **A nemzeti szinházban** legközelebb szinre kerülő következő előadásokra készülnek: *Daniseffek, Maucroix gróf, Egy kis vihar, Egyetlen leány, Nóra, Essex gróf, Willemers marquis. Őszi napsugár, Rozenkranz és Güldenstern, Egy asszony története.*

— **Munkácsy ajándéka a királynak.** *Munkácsy* Mihály legutóbbi ittléte alkalmával *Trefort* Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszternek gyönyörü albumot adott át, a melyben 12 sajátkezüleg készitett rajza van, azzal a kéréssel, hogy azt a miniszter, a müvész hódolata jeléül juttassa ő felsége a király kezeibe. A miniszter átvette a gyönyörü munkát s azt a királynak mostani ittléte alkalmával át is fogja nyujtani. — Az album valószinüleg a budai királyi palotában nyer állandó helyet, hol már is oly sok szép magyar festmény és mü látható. Az album jelenleg Trefortnak a miniszteriumban levő dolgozó szobájában áll, hol azt már többen megnézték s a mü szépségéről valamenyien a legnagyobb elismeréssel szólanak.

— **Német szinház.** *Geistingerné* asszony ma a *Böregér* operettében szerzett élvezetes estét a német szinház látogatóinak. Ezután még csak két este vendégszerepel. Holnap, kedden a «Három pár czipő» bohózatban lép föl mint Leni Fluck. Közreműködő hölgyek: Werra, Atzger, Müller, Biedermann és Kronthal; urak: Thaller, Tuschl, Gimnig, Weiss és Auder.

— **Ebner Lajos**, a Párisban lakó magyar festőmüvész, ki most itthon időzik, Szolnokra tett tanulmányutjából ma a fővárosba visszaérkezett. Számos magyar népéleti vázlatot hozott magával a müvész, ki egy nagyobb genre-képét az őszi kiállitásra is beküldi.

— **A zenekedvelők egyesülete** az őszi saisonban tartandó első hangversenyen nem *Massenet Evá*-ját,

hanem *Mendelssohn Paulus* czimü oratóriumát fogják előadni s Massenet *Evá*-ját csak később veszik elő. A próbák is Mendelssohn *Paulus*-ának első részéből folynak s az elvégzett első részből szombaton este tartották meg a főpróbát.

— **A Deák-szobor** *Justitia* bronzalakját ma délben vette át a szobor nagybizottsága a Schlick gyártól. 11 óra után jelentek meg a bizottság tagjai: Pulszky Ferencz, Keleti Gusztáv, Falk Miksa, Ybl Miklós, Weber Antal, Schikedancz Albert és Hübling miniszteri tanácsos, élükön gróf Tisza Lajos elnökkel. A bizottságot a Schlick-gyár igazgatósága fogadta és az öntőintézet egyik termébe vezette, hol a szobor felállitva van. A bizottság itt megtekintette a szoboralakot és annak kivitelét egyhangulag minden tekintetben kifogástalannak jelentette ki, különösen kiemelve a szobor idomainak lágyságát és a tiszta, pontos kivitelt. Az öntőintézet a napokban átveszi az *Állambölcsesség* szoborcsoportozatának gipszöntvényét *Huszár* Adolf szobrásztól és azonnal hozzáfog a bronzba öntéshez, hogy azt a jövő évi kiállitásig befejezze.

SPORT.

— **Udvari parforce-vadászat.** Ma már nagyobb számu társaság találkozott reggel 10 órakor a szentmihályi meeten. A *király ő felsége*, ki szintén részt szándékozott venni, nem jelent meg, valószinüleg azért, mert az éjjeli utazás fáradalmait még nem pihente ki. Az 54 kopó jó scent mellett kevés vártatva nyomára akadt a keresett rókának és a lovasok permetező esőben szép runban gyönyörködhettek. Csömör környékén azonban a ravasz koma egyszerre csak eltünt. Nem is bántották többet. Mire ismét összeszedték a nyomozásra küldött ebeket, már délután egy óra volt. A jelenvoltak közül fölemlitjük a következőket: Esterházy Miklós grófot a master of the houndst Edelsheim Gyulay bárót, ifj. Almássy Kálmán grófot, Esterházy Móricz grófot, Pallavicini Ede őrgrófot, Berzeviczy Adám fölovászmestert, Baltazzi Hektor lovagot, Twickel Ágost bárót, stb. Holnap nem lesz vadászat; legközelebbi meet szerdán délelőtt 10 órakor lesz a palotai kőhidnál.

— **Az athletikai klub** mára tervezett őszi versenyeit a rossz idő következtében e hó 28-ára szombatra halasztotta.

— **A budapesti őszi lóversenyek** holnap, kedden tartandó második napjának hat futama lesz. Az első versenyre a *Jakabffy*-dijra 13 ló fogadta el a handicapot. *accident*-nek, daczára legnagyobb terhének, sok barátja van. A legfontosabb futam mindenesetre a *csikóverseny*. *Harczos*-nak van leginkább kilátása a győzelemre, ha ugyan a szeszélyes Budagyöngye vagy Kont ezt el nem vitatja tőle. Az *1000 forintos totalisateur* dijra *Attala* pályázik erősen. *Az államdijért* való versenyben legjobb hároméveseink találkoznak majd. *Pásztor* a favorit, de azért Kisbabának is módjában áll megnyerni a versenyt. Cambrian nem igen jöhet számitásba. Az eladóverseny épenséggel semmi érdeklődésre sem tarthat igényt. *Munkás* aligha el nem viszi a *gátverseny* 1000 forintos diját, daczára tulságos megterheltetésének. A versenyek délután 2 órakor kezdődnek. Félóránkint uj futás.

— **Az orsz. magyar vadászati védegylet** e hó 21-én d. u. 6 órakor a «Magyar lovaregylet» üléstermében igazgatósági ülést tart.

— **Vasparipa versenyek.** A szabadkai vasparipa egyesület, mely csak a napokban alakult meg, elnökké Vermes Sándort, kürtössé Száries Gézát és vezetővé Juhász Bélát választották, e hó 7-én tartotta első nyilvános mérkőzéseit. Mint lapunknak irják, a kezdők versenyében Száries Géza nyerte el az első dijat. A 4 angol mértföldes versenyben négyen indultak, erős küzdelem után Vermes Nándor érkezett be elsőnek, dij: a délmagyarországi vasparipázók ezüst emlék érme. Idő 17 percz 22 mp. Tekintetbe véve az egyenetlen agyagos talajt, és a szeles időt, elég jó eredménynek mondható. Ezután nagy hajtó vadászat volt. Távolság 2 kilométer. Győztes Juhász Béla. (6 akadály, köztük 4 repülő hiddal.) Az utolsó versenyben távolság 8 angol mértföld) erős küzdelem után Vermes Lajos elsőnek érkezett a czélponthoz. (Idő: 27 p. 11 mp.) Derényi (háromkerekü vasparipán) daczára annak, hogy 200 méterrel handicapolták jó második volt.

— **A bécsi őszi ügető-versenyek** másodikát e hó 11-én tartották meg. A rosz idő következtében csak kevés néző akadt a különben sem érdekes versenyeknek. — A totalisateur csak kis osztalékokat fizetett. A belföldi tenyészversenyben Esterházy Miklós gróf Andalja győzött, Lola és Radautz holt versenyt futottak a második helyre, Bertha harmadik. A nemzetközi heat-verseny 2500 arany frankos diját Amber seperte be két egymás után való heatet megnyerve, Benefici második, Spy harmadik. Az 1000 frankos külön dijat nem adták ki. Az eladóversenyt Giddings Harry Bay-Bulyje nyerte meg, Koldonya második. A nemzetközi futamban hatos mezőny indult, Amber könnyen győzött, Wolakita második, Spy harmadik. A nemzetközi kétfogatu verseny 1500 franknyi diját a Döry Gizsi-Fullerton fogatának itélték oda, Lady-Balkan második. Daphnine-Brawnuska harmadik. A tegnap tartott harmadik versenynapon érdekesebb lefolyásuk volt a futamoknak. A lajthantuli csikóverseny 500 forintos diját három versenyző közül Hornstein báró Blitzje nyerte. A nemzetközi futamban Giddings Harry Spyje győzött ismét. A belföldi handicap 500 forintját Esterházy Miklós gróf Andalja vitte el. A nemzetközi handicapban Döry Lajos Gazsija érkezett elsőnek a czélponthoz. Következett az eladó futam, melyben Milbrett Slavniyja győzedelmeskedett. A vigasz verseny Puppan Warwar-jának szerzett babért, végül fiakker verseny volt. A versenyen a szerbiai királyi pár is jelen volt.

Berlin, okt. 12. (Az «Egyetértés» távirata.) I. *Allamdij*. 1800 márka. Két és hároméves mének számára. Távolság 1000 méter. (20 nevezés.) A graditzi por. kir. főménes kétéves sárga méne Andernach (ap. Chamant a. Andorka) első; Jäger Gyula kétéves pej méne Puck második; Treskov lovag kétéves sötétpej kanczája Harras harmadik. II. *Kancza-dij*. Államdij 3000 márka. Hároméveseknek. Távolság 2000 méter. (32 nevezés.) A graditzi por. kir. főménes pejkanczája Hildegard (ap. Chamant a. Miss Harriet) első; Treskov lovag sötétpej kanczája Schneewittchen második; Hiestrich W. pej kanczája Libussa harmadik. III. *Harmadosztályu államdij*. 3000 frt. Távolság 2600 méter. (7 nevezés). Treskov lovag hároméves pej méne Souvenir (ap. Moëstrom, a. Bessy Giles) első; Henckel Hugó gróf hároméves sárga méne Chalili második. IV. *Kancza-dij*. Államdij 3000 márka. Kétéveseknek. Távolság 1000 méter. (24 nevezés.) A graditzi por. kir. főménes sárga kanczája Haselnuss, (ap. Flibustier, a. Miss Harriet) első; Treskov lovag pej kanczája Gretchen második; a graditzi porosz kir. főménes sárga kanczája Hildburg harmadik. V. *Negyedosztályu államdij*. 1500 forint. Hároméveseknek. Távolság 2400 méter (11 nevezés). Mollard kapitány pej méne Telephon (ap. Hospodar, a. Queen of Surrey) első; a graditzi porosz kir. főménes sötétpej méne Gernot második. VI. *Őszi verseny*. Államdij 1200 márka. Távolság 3200 méter (14 nevezés). Metternich Frigyes gróf négyéves pej méne Egelbert (ap. Marta a. Willie) első; Sydov kapitány négyéves pej méne Westawinkel második; Kramsta hadnagy négyéves sötétpej méne Wagner harmadik.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A magánépitési bizottság** mai, Weber Antal elnöklete alatt tartott ülésén a következő épitési engedélyek kiadását hozta javaslatba: Fischer Jánosnak István-ut 45. sz. a. földszintes nyaralóra, Allaga Gézának svábhegy 31. sz. a. egyemeletes nyaralóra, Kollman Zófiának VII., angol-utcza 50. sz. a. földszintes lakházra, Heszler Antalnak a kerepesi és arena-ut sarkán földszintes házra, Fleszer Mártonnak kis-czelli-utcza 2023. sz. a. kerti szobára, Boldein Rezsőnek Lógody-utcza 39. sz. a. két kerti szobára, az országos kiállitás bizottságának boszniai kávéházra és bazárra, a mohai Ágnes-forrás pavillonjára, a Törley-féle pezsgőgyári pavillonra, a pesti könyvnyomda reszvénytársulat pavillonjára és a gr. Zichy Jenő-féle fürdő-pavillonra. Továbbá toldaléképitésekre: Abida Györgynek ep-utcza 22. sz., Heinrich Ödönnek a virányduloben 470/a sz. a., dr. Goöz Józsefnek a rézmáli dülőben, Schunda V. J.-nek a svábhegyen 50. sz. alatt, Tiry Sándornak bodzafa-utcza 18. sz. a., továbbá Földessy Józsefnek Kálmán-utcza 16. sz. és Schütz Edének szövetség-utcza 10. sz. a. mühelyre stb.

— **A fővárosi közigazgatási bizottság** ma délelőtt *Ráth* Károly főpolgármester elnöklete alatt ülést tartott. Az adófelügyelő interpellaltatott azért, hogy az adókivetések a főváros területén mért nem történnek gyorsabban. Az adófelügyelő válasza az volt, hogy szükségesnek tartja az adókivetési szabályzat rendezését, mert ha ez nem lesz végrehajtva, a kivetések soha sem lesznek előbb foganatositva márczius hónál. A főorvos terjedelmes jelentést terjeszt elő a kolera elleni óvószerekkel üzött visszaélések tárgyában. Jelenti, hogy a vizsgálat megtartatott és ama kereskedők névsora, kiknél visszaélést tapasztaltak, beterjesztetett a tanácshoz további intézkedés végett. Többen kifogásolták, hogy a főváros nem járt el a törvény egész szigorával és nem kobozta el a hibásnak talált fertőtlenitő szereket, továbbá nem büntette meg a hibás kereskedőket. Fischer inditványára elhatároztatott, hogy a fertőtlenitő szerek ezentul ugy kezeltessenek, mint a lőpor és só s a belügyminiszter fel fog kéretni, hogy e tárgyban határozott szabályrendeletet bocsásson ki.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A kir. magy. természettudományi társulat** e hó 15-én, szerdán d. u. 5 órakor a vegytani intézetben (muzeum-körut 4), szakülést fog tartani, melynek tárgyai: 1. *Gauss Viktor*: A tenger fényképe éjjel. 2. *Mocsáry Sándor*: A fürkésző darázsok életéből, bemutatással; 3. dr. *Steiner Samu*: A budapesti piaczi tejről. A szakülést választmányi ülés követi.

— **A heraldikai és genealogiai társaság** e hó 16-án csütörtökön d. u. 5 órakor az Akadémia Kisfaludytermében választmányi gyülést tart. Tárgyak: 1. A Miskócz-nemzetségről. Felolvassa dr. Szendrei János. 2. A Hunyadiak nemzetisége. Felolvassa dr. Réthy László. 3. Folyó ügyek.

— **A budapesti franczia kör** tegnap tartotta alakuló közgyülését, melyre körülbelül 100 tag jelent meg. Tölgyi titkár felolvasta a régi franczia kör utolsó közgyülésének jegyzőkönyvét s részletes adatot szolgáltatott a kör vagyoni s könyvtári állapotáról. A közgyülés elhatározta, hogy az alakuló közgyülésen csak a nélkülözhetetlenül szükséges tisztviselőket választja meg s egy alelnököt, titkárt, könyvtárnok s 10 választmányi tag választását a novemberben tartandó közgyülésre halasztotta. Megválasztatott: elnöknek egyhangulag gróf Zichy Jenő, alelnöknek dr. Kanyurszky György, igazgatónak, dr. Arányi Miksa, titkárnak Tölgyi Gyula, pénztárosnak Nagy Zsigmond. A hangverseny bizottság elnökének Siposs Antal, választmányi tagoknak Ballagi Aladár, Borostyáni Nándor, Chelard György, Gassi Ferencz, Hajnik Béla, Hoffer Károly, Kiss József, Maszák Hugó, Say Móricz és Varga Bálint.

— **A pesti szegény gyermekkórház-egylet** választmánya szombaton e hó 11-én d. u. 5 órakor tartá meg alakuló ülését az uj *Stefánia-kórházban* Morlin Imre egyesületi alelnök elnöklete mellett. A választmány sajnálattal vette tudomásul, hogy id. dr. Bókai János egyetemi tanár s intézeti igazgató-főorvos betegsége miatt nem vehetett részt az ülésen. Ugyancsak az elnöki előterjesztés alapján elhatároztatott, hogy az egyesületnek hajdani titkára s tiszteleti tagjának Frankenburg Adolfnak időközben történt elhunyta fölött fájdalmas részvétének jegyzőkönyvileg ad kifejezést a választmány. Az elnök előterjesztésehez képest Halász Dezső titkárrá, Czanyuga József pénztárnokká, Adler Antal házgondnokká ujból megválasztattak s megalakittatott a gazdasági bizottság az egylet igazgatója és tisztviselőiből s Heinrich István, Roser Miklós és Tomory György választmányi tagokból. Török József egyleti alelnök ismét 63 rendes tagot szerzett 5—5 frt évi járulékkal az egyesület gyámolitására. — Hálával fogadta a választmány a történt alapitványokat. Az épitkezés és felszerelésre eddig kiadatott a pénztárnok kezén át 224,710 frt 49 kr. A pesti hazai első takarékpénztár ujabb 30,000 frtos kölcsöne, közgyülési felhatalmazás alapján, folyvetetvén: az épitkezési és fölszerelési számlák kiegyenlitésére fordittatott. Ifj. dr. Bókai János egyetemi tanársegéddé neveztetvén ki, első segédorvosi fizetéséből 400 frt egy gyakornok dijazására forditatni rendeltetett.

— **Esti tanfolyam.** A budapesti kereskedő ifjak társulatában ez évi október 30-án, csütörtökön este nyilik meg a szokásos esti tanfolyam. Tantárgyak: kereskedelmi számtan, könyvvitel, váltójog, levelezés és szépirás. Tandij: tagok részére 10 frt, nem tagok részére 20 forint. Beiratkozások a titkárságnál (IV. ker. Gizella-tér, 2. sz. I. emelet) naponként esti 5—8 órakor eszközölhetők.

— **A budapesti könyvnyomdászok és betüöntők** egyletének önképzőosztályában ez idén is meg fogják nyitni a téli tanfolyamokat november elején.

Magyar tud. akadémia.

— okt. 13.

A történeti és államtudományi osztály ülésezett Pulszky Ferencz elnöklete alatt. Két székfoglaló értekezés volt. Az uj tagok ugy látszik sietnek munkás agtuk jeladásával. Most *Hampel* József foglalta el székét. Értekezése Pannónia oly korszakához nyujt adalékokat, melyből nagyon kevés emlék maradt. Ez Antoninus Pius békés uralkodása. Mindössze egy pár rézpénz ismeretes ebből az időből, melyek a quadok királyáról emlékeznek meg, de ily királyról még a történetirók nem tudnak semmit. Az uj adatokat ez év tavaszán a szántóvas vetette föl Komárommegyében, Aszár községnél, Kis-Bér mellett. Nagy edényben volt egy kisebb edény, abban egy pár ékszer darab s a mi ezeknél becsesebb, két kis bronz tábla. A két tábla egy katonai elbocsátó levél. Az ilyen táblát dróttal kötötték össze, lepecsételték viaszszal; a külső táblán olvasható a hitelesitő tanuk neve. A szöveg az ilyen okiratokon egyforma, csak az elbocsátott katona neve más. Az aszári táblák 148-ból erednek, a katona neve: Atta, a Nivio fia és az azali néptörzsből való. Hampel érdekes megjegyzésekkel kisérte e leletet és összehasonlitotta más ismert, hasonló emlékekkel. Egy másik ilyen diplomát, mely 154-ből való, Veszprémmegyében, Ősiben találták. Ugyanazokat a katonai csapatokat sorolja elő. Van egy a debreczeni főiskola tulajdonában, azt Tót-Vazsonyinál találták és 138-ból való. Ezek összevágó adatai szerint, Pannóniában körülbelül 7500 katona volt azokban a békés időkben, a római világ minden vidékéről való népekből. Az aszári táblákon két oly konzul van emlitve: Marcus Antonius és Fabius Agrippina, kiknek neve a konzuli lajstromok közt nem fordul elő. Az okiratot hitelesitett hét tanu neve több pannoniai okmányon is előfordul, a miből azt lehet következtetni, hogy a Romában lakó tisztviselőknek az okiratokat késziti kézmüvesnél megbizottaik voltak. Ilyen, Pannóniára vonatkozó, katonai elbocsátási okirat 16 van, s az egész római világból eddigelé 77 volt ismeretes. Az okiratok több oly pannoniai népet emlegetnek, melyekről egyebet, mint nevöket, nem tudunk. Hol lakott Atta néptörzse, az azalus nép, erre nézve elég utmutatónak látszik, hogy Aszár környékén most már a második azal ember diplomáját találják. Hampel különböző összevetésekből arra a következtetésre jut, hogy az azalusok dunamelléki nép volt, a Duna és Balaton közt lakott; nagy nép azonban semmiesetre sem lehetett.

Az értekezést élénken megéljenezték.

Jakab Elek tartotta a második felolvasást Erdély katonai véderejének átalakulásáról a XVIII-dik században. Nagyobb dolgozat egyes részeit mutatta be. Bevezetőleg azt emlitette föl, hogy a magyar történelem hadtörténeti ága még mindig elhanyagolt, pedig a mai korban szükséges volna, a hazafiatlan katonai szellem ellenében a nemzeti önérzetnek ébrentartása és erősitése. A nagyhatalmak hadseregök s népök nagy számára hivatkoznak s a kisebb népeket beolvasztással vagy épen megsemmisitéssel látszanak fenyegetni. A magyar hadtörténetnek oly megható mozzanatai vannak, hogy olvasása lelkesedésre birná s a katonai pályához édesitné az ifjuságot. Részleteket emlit meg a magyar hadi történetből, ilyenek: a régi várrendszer, funderialis rendszer, fegyveres országgyülés, a véres kard széthordozása, a székely lustra s nemesi fölkelés. Mindezekről keveset tudunk. Vajjon nem sürgős szükség lenne-e, hogy a tud. akadémia magyar hadtörténeti müvekre pályadijat tüzzön ki, vagy jeles irót jelöljön meg irására. Ez aktualisabb Európa mostani válságai közt, mint némely forditás és elméleti kérdés.

Ily nézetek birták Jakabot a bemutatott dolgozat megirására. Erdélyi tárgyról ir, mert azt ismeri legjobban. Erdély mult századbeli hadrejét Jakab igy állapitja meg: Volt két gyalog, egy lovas sorezrede, két gyalog székely, két oláh határőrezrede s egy közös lovasezred. Ehez tartozott nagy veszélykor a nemesi fölkelő sereg. A két gyalog- s egy lovasezred és a fölkelő sereg keletkezése történetét irta meg, de a második gyalog sorezred és 1756. évi második nemesi fölkelés történetét máskorra halasztotta.

Szólt Erdély védelmi erejéről I. Apafi halála után a szatmári békekötésig. Ez a béke zárta be szerinte az önálló magyar hadsereg és hadviselés nyolczszázéves történetét 1711-tol 1740-ig a lefegyverzett nemzet isten gondviselésére s fejedelmi urára hagyta honát. Mária királyné trónkövetelési s hat éves háborui rázták fel tétlenségéből. A királyné Magyarországot nyert meg elébb, s mikor látta Erdélyt, hogy már Károly király alatt 8—10 magyar ezred toborzotta katonáit az ő fiai közül, a tisztek mégis magyarországiak, fölébredt benne is a vágy, hogy erdélyi magyar ezredeket alkitson. Hosszasan folyt az udvar és országgyülés közt a vita, mig végre megállapodás jött létre. A királyné megengedte, hogy egyelőre gr. Gyulai Ferencz gyalog, körispataki gróf Kálnoki Antal huszárezredet alakithasson, nevök legyen, erdélyi magyar nemzeti ezred, ezredesei legyenek ők, sőt később a királyné az ezred tulajdonosságát is a két kitünő katonának adományozta, a kik időközben ezredeikkel fényes győzelmekben vettek részt, s tábornokokká, sőt tábornagyokká, gr. Kálnoki seregparancsnokká is lett. Ennek az erdélyi magyar huszárezred alapitójának utóda a mostani magyar-osztrák külügyminiszter.

Ezután az 1744-diki erdélyi nemesi fölkelés eredetére tért a felolvasó. Rajzolta keletkezését, a magyaroknak a szászokkal való küzdelmét, a kik a privilegiumokban meghatározott számnál több katonát nem akartak adni, s huszárt egyátalában nem; mert azt mondák, az a magyar nemzet geniuszához inkább talál, ők jelesebbek is a fegyverforgatásban és az ország tanácsában, állitsák ki a huszárezredet ők. De egészen nem érhették el czéljukat. A magyarság oly erősen sürgette a királynét, hogy végre a szászok 500 gyalogon kivül 178 huszárt is állitottak; a tisztekből azonban kétszeresen kivették a kompetencziát. Az ezredes báró Szentkereszti Sámuel, alezredes Macskásy Miklós volt. Ez ezred is részt vett az 1744—45-ki osztrák hadmiveletekben. A sorezredek — jegyzi meg felolvasó — egyelőre 15 évre alakultak, később állandósittattak; a felkelő sereg 1744-ben alakult meg és 1746-ban feloszlott.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A szent-györgyi zsidóellenes zavargások** ügyét tárgyalta ma a kir. tábla II. büntető tanácsa. Az ügy előadója *Sélley* biró volt. A végtárgyalás ebben az ügyben a pozsonyi kir. törvényszék előtt folyt le, s a vádlottakat magánlak megsértése, rablás és hatóság elleni erőszak, illetőleg könnyü testi sértés és zsarolás miatt itélték el. A kir. tábla a magánlak megsértése miatt elitélt vádlottakat a magánosok elleni erőszak büntettében mondotta ki bünösöknek.

Prága, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Albasta* váltóháztulajdonost hamis bukásért s sikkasztás bünténveért két évi sulyos börtönre itélték.

MULATSÁGOK.

— **A födémsi bucsu** az idén sem mult el kedélyes mulatság nélkül. Mint lapunknak Födémesről irják, e hó 5-én a bucsu alkalmából előkelő vidám társaság gyült össze a paplakban. Méhes Károly a házi gazda és Vital Lajos alszászi földbirtokos igen előzékenyen látták el a vendégeket. Vacsora közben több felköszöntőt mondtak, s vacsora után megeredt a táncz, melyben a többi közt részt vettek: Vital Árpádné, Takács Erzsike, Vital Emilia urhölgyek. A négyeseket 25 pár tánczolta. A mulatság minden tekintetben jól sikerült.

HÁZASSÁG.

— **Keszler Gábor** pásztói lakos e napokban jegyezte el Sneller Márton béri (nógrádmegyei) földbirtokos bájos nővérét, Amália kisasszonyt.

— **Roth Bernát** mezőturi fakereskedő eljegyezte a bájos Fleischer Jenny kisasszonyt Nagyváradról.

— **Vértessy Béla** keszthelyi járási segédszolgabiró és szab. áll. honvédhuszár hadnagy e hó 11-én tartotta esküvőjét a keszthelyi róm. kath. templomban Nagy Mariska kisasszonynyal, a keszthelyi közs. iskolai tanitónővel. Az esketési szertartást Ambrus Mihály apátplébános végezte. Násznagyok voltak: Stocker Antal kir. járásbiró és Bogyay Kálmán földbirtokos.

GYÁSZROVAT.

Urváry Lajosné asszony elhunytáról a következő gyászjelentést kaptuk: «Urváry Lajos a saját és gyermekei: Lajos és Ilona nevében fájdalmas szivvel jelenti, hogy forrón szeretett neje, a hü hitves és jó anya *Urváry Lajosné* szül. Preyszler Ilona életének 32-dik és házassága 15-ik évében folyó hó 13-án, délután fél 3 órakor az oltári szentségek áhitatos felvétele után elhunyt. A boldogult hült teteme folyó hó 15-én délután 4 órakor fog a Budapest, vár, I. ker. uri-utcza 56. sz. házból a vizivárosi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 16-án reggeli 9 órakor a budavári helyőrségi templomban tartatik. Budapest, 1884. okt. 13. Béke hamvaira.»

Iklódi **Lendvay Gyula**, a budapesti váltótörvényszéknél joggyakornok, tehetséges ifju, ki mint zeneszerző is tett kisérleteket, Komáromban 25 éves korában elhunyt.

Voljacsek András, Koburg herczeg uradalmi főszámvevője, Jolsván élete 70-ik évében meghalt.

Besse Dávidné szül. Kovács Erzsébet asszony, ki e hó 6-án hunyt el Léván, e hó 8-án nagy részvét mellett temették el.

A hivatalos lap okt. 12-i számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Freund* Henrik budapesti nagykereskedő és bács-bodrogmegyei birtokosnak, valamint törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül, a magyar nemességet a «tószegi» előnévvel dijmentesen adományozta.

A honvédség köréből. Ő felsége *Leszczynszky* Lajos nyugállományubeli honvéd-századosnak a czimz. őrnagyi jelleget dijmentesen adományozta.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Kristyóry* Akos I. oszt. pénzügyi fogalmazót II. oszt. pénzügyi titkárrá, *Dessewffy* Bódog központi vasmügazgatósági számgyakornokot, a soóvári főbányahivatalhoz számsegédtisztté, a m. kir. igazságügyminiszter dr. *Haupt* Albert nagyszebeni kir. törvényszéki aljegyzőt ugyanazon kir. törvényszékhez jegyzővé, a pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság, *Deckert* József m. kir. állami adóvégrehajtót és *Vinkovics* Vincze m. kir. pénzügyigazgatósági iroda-gyakornokot ideigl. VI. osztályu adótisztekké nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Baritz* Antal nagyszebeni, és *Binder* Béla szepsiszentgyörgyi kir. járásbirósági irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

TÁVIRATOK.

Prága, okt. 18. (Az «Egyetértés» távirata.) A tartománygyülésen ma osztották ki nyomtatásban a községügyi bizottságnak Facek képviselő által szerkesztett jelentését *Herbst* képviselő amaz inditványára vonatkozólag, hogy a vegyes nyelvü kerületeket a lakosok nemzetisége szerint határolják el. A bizottság a következő javaslatot terjeszti a tartománygyülés elé: «Mindamaz esetekben, melyekben a vegyes nyelvü kerületek egyik vagy másik nemzetiségü lakossága óhajtja a nyelvi határok szerinti elkülönzést, e kivánságnak, a mennyiben földrajzi, gazdászati vagy egyéb viszonyok azt czélszerünek mutatják, az illető törvényhatóságok felosztása, illetve uj törvényhatóságok alakitása által meg kell felelni. Bármikor érkezik ily kérvény az országos választmányhoz, annak a fönnebbi elv tekintetbe vételével a legelőzékenyebb módon meg kell kezdenie a tárgyalásokat a hivatott közegekkel és az alkudozások eredményéhez képest a cs. kir. kormánynyal egyezkedni alkalmas javaslatok beterjesztése iránt.» A bizottsági javaslat indokolásában mindenekelőtt kiemelik, hogy a jelenlegi törvényhatósági beosztás nem puszta véletlen vagy önkény müve. A kerületek szervezésénél 1850-ben tekintetbe vették a lakosok együvé valóságát, gazdászati és müvelődési viszonyait. Ha a vegyes nyelvü kerületekben Herbst inditványához képest a lakosság akarata ellenére is keresztülvinnék az elkülönitést, ez nyilvánvaló erőszakoskodás volna, mely a lakosság szerzett jogaiba ütközék. Több község különben irásbeli tiltakozást nyujtott be a Herbst-féle inditvány ellen. Ha a cseh nemzetiségü lakosságot a német nyelvü városokban idegeneknek tekintenék, ez mélyreható mozgalmat idézne elő a cseh lakosságban. A jelentés végül elmondja, hogy egy öt tagu kisebbség különvéleményt jelentett be, melyet maga Herbst fog a tartománygyülésen megokolni. Herbst javaslata tudvalevőleg oda irányul, hogy a jelenlegi kerületekből olyanokat alkossanak, melyek csupán egy nemzetiségü községekből állanak.

Prága, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) *Kviczala javaslatát* beterjesztették a tartománygyülés elé; ez a nagybirtokosság által kieszközölt módositásokat tartalmazza, a melyek értelmében a Kviczala nevéről elnevezett törvény a gyermekkertekre nem terjed ki s a kerületi iskolaszéknek mindenkor jogában áll minden egyes okadatolt esetben. A cseh klub e változtatásokat több óráig tartó viharos ülés után fogadta el. — A nagybirtokosság elhatározta, hogy a tartománygyülésen javaslatot fog beterjeszteni *mindkét országos nyelvnek a községi iskolákba való kötelező bevitelére*.

Lemberg, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. *Dzieduszycki* Albert gr. az általa staniszlovi beszédében felvetett azt az eszmét, hogy a ruthen nyelv az ország minden iskolájában kötelező tantárgyként életbeléptessék, már szóba hozta némely tartománygyülési klubban. Mig a czentrum klubja hajlandónak mutatkozott elfogadni az eszmét, a konzervativ jobboldal az esetleg beadandó inditvány ellen nyilatkozott. Még kétséges az, hogy vajjon szabály szerint előterjesztik-e az inditványt a tartománygyülésben.

Lemberg, okt. 13. (O. E.) *Ziemialkowszki* miniszter ide érkezése minden valószinüség szerint a ruthének által előterjesztett inditványok elintézésével áll összefüggésben. Ez inditványok egyikét *Romanczuk* képviselő terjesztette elő, ki a városi nép- és középiskolákban a ruthén gyermekek számára párhuzamos osztályok létesitését követeli. A másik inditványt *Dzieduszycki* gr. terjesztette elő az iránt, hogy a ruthén nyelv Gácsország valamennyi középiskolájában kötelező tantárgygyá tétessék. Reményllhető, hogy a tartománygyülés *Romanczuk* inditványát el fogja fogadni. Az inditvány végrehajtása azonban nehézségekbe fog ütközni, mert az a szülők és községek jogait érinti. Dzieduszycki inditványa, mely mint látszik a Kviczala-féle törvényjavaslatnak épen ellentéte, az osztrák kormány támogatására számithat. *Ziemialkowszki* ma este utazik vissza Bécsbe.

Lemberg, okt. 13. (*Tartománygyülés.*) 109 képviselő sürgősségi inditványt nyujtott be, melyben a kormány felhivatik, hogy a legfőkép a vasutak tarifapolitikája által okozott közgazdaság hanyatlásnak elejét veendő, az ország érdekeit az állami- és magánvasutakon a legerélyesebben védje. Ezen inditvány mielőbbi szóbeli javaslattétel végett a vasuti bizottsághoz utasittatott.

Lemberg, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Gazeta Narodova szerint *Naumovicz* pater csábitgatásai következtében ismét több gimnázista vándorolt ki Moszkvába.

Berlin, okt. 13. A *Nordd. Allg. Ztg* szerint az angol kormány elhatározta, hogy csak Uj-Guinea déli partját és az ennek közvetlen közelében levő szigeteket helyezi angol fenhatóság alá, a mennyiben egyéb pontokon az angol és német érdekek versenyeznének, megegyezés remélhető.

Berlin, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Jó forrásból hallatszik, hogy utólagosan Ausztria, Oroszország s Olaszország is meg fognak hivatni a *kongokonferencziára*, hogy annak határozataihoz szentesitésüket adják; de az még nem bizonyos, hogy annak tárgyalásaiban kezdettől fogva is részt fognak-e venni, az is valószinü, hogy az eredményt a skandináv államokkal is tudatni fogják.

Berlin, okt. 13. A «Nordd. Allg. Ztg» kivonatosan közli a «Times»-nak ama czikkét, mely északi Schleswig viszonyairól szólva, azt mondja, hogy az észak-schleswigi dánok panaszai és szenvedései az európai közvéleményt fájdalommal érintik. A *Nordd. Allg. Ztg.* ennek ellenében képet nyujt az irországi viszonyokról és azután igy folytatja: Manapság bölcs és óvatosan szemmel tartott alapelvnek tekintetik, hogy idegen államok belügyeibe a mennyire lehet, be ne avatkozzanak. A «Times» azonban már évek óta azon van, hogy Németországot megleczkéztesse és sértegesse, valamint hogy neki Európában mennél több ellenséget szerezzen. A német sajtó eddigelé nem élt hasonló fegyverrel Anglia irányában, jóllehet, volna elég alkalom az angol politikát az európai közvélemény előtt bevádolni, vagy legalább is sötét szinben tüntetni fel. Az északschleswigi kérdés mindkét nemzetiség megelégedésére idővel meg lesz oldható. Az angol politika széles mezején sok hasonló kérdés van, melyeknek megoldása külföldi beavatkozás által elő nem segittetnék. Indiában, Afrikában és másutt is sok oly dolgot találhatnánk, hogy Európa közvéleményét azokra felhivjuk.

Berlin, okt. 13. a *Kongó-kérdés* ügyében összehivott értekezlet összeülése október vége felé vagy a jövő hónap kezdetére van kilátásba helyezve. A tanácskozás tárgyai lesznek. 1. Szabad kereskedelem a Kongó mentén és torkolatainál. 2. A bécsi egyezménynek a szabad hajózásra vonatkozó határozatainak kiterjesztése a Niger és Kongó nemzetközi folyamokra. 3. Megállapitása ama végleges alakiságoknak, melyek szükségesek, hogy az uj foglalások az afrikai partokon befejezetteknek tekintessenek.

Páris, okt. 13. *Rouvier* kereskedelmi miniszterré neveztetett ki.

Páris, okt. 3. (Az «Egyetértés» távirata.) A *lyoni* állapotok ügyében kiküldött vizsgáló bizottság elé a Rhone folyó hajózhatásának javitására, a kolostor s fegyházi munka megszüntetésére, a munkások s munkaadók közti viszony javitására czélzó inditványokat terjesztettek.

Páris, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Az *Intranzigeant* azt állitja, hogy a kormány rossz hireket kapott Khinából. *Birma* angol annexiójának eszméje itt ellenzésére fog találni. Birma, melyet Tonking s Quannan khinai tartomány határolnak, a kereskedelmet elvonná a Vörös folyamtól s Tonking értékét kisebbitené.

Páris, okt. 13. A khinaiak e hó hó 8-án mintegy 1000 halottat vesztettek.

Páris, okt. 13. A vasut megnyitása alkalmából legközelebb a *spanyol és portugál király* egy határállomáson találkozni fognak.

Brüsszel, okt. 13. *Senzeillesben* (a namuri kerületben) *a nép a községi tanácsosokat kikergette a gyülés teremből* és tettleg bántalmazta őket, mert az ottani leányiskola megszüntetését rendelték el. *A tömeg ezután kirabolta a lelkész lakását.* A csendőrség erélyesen közbelépett.

Páris, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A kuriával való közvetités összes hirét megczáfolják. A tárgyalásokkal csak az időt vesztegetnék és ujabb félreértésekre vezetnének. A Kongo-konferencziát annak tárgyára nézve Francziaország és Németország közt létrejött megegyezés előzte meg. Páris politikai körei távol vannak a Németországhoz való szövetkezéstől, de arra is el vannak határozva, hogy ott, a hol az érdekek kivánják sohasem térnek ki a nyilt és becsületes tárgyalások elől.

Belgrád, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A hivatalos lap közli a lakosságnak és a lakosság vagyonának az adókivetés czéljából való összeirására kiküldött összes bizottságok kinevezését. A müködésöket már megkezdett bizottságok váratlanul kedvező eredményre jutnak.

Czetinye, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A *Glas Crnogorca* nevü montenegrói kormánypárti ujság egy figyelemreméltó czikkében megemlékezik Montenegrónak az európai államok közzé való belépéséről, azokról a nemzetközi kötelezettségekről, melyeket az ennek következtében magára vállalt arról a hiányosságról, melylyel e kötelezettségek teljesittettek és azokról a nehézségekről, melyek ezt menthetővé teszik. Nem lehet elvitatni az osztrák-magyar kormánytól azt, hogy mindig mérsékletet és jóakaró elnézést gyakorolt és némely dolgot megbocsátott, a mi megbocsáthatatlan volt. Ha egyrészről a fejedelmi kormány oltalmat és menedéket adott a boszniai és herczegovinai menekülteknek, másrészről nem engedhette meg, hogy azok az oltalmat a szomszédos birodalommal szemben való ellenséges vállalatokra használják. Ennélfogva az összes gyanus embereknek a Dulcignótól legtávolabbra eső részekbe és területekbe való belebbezését rendelte el. Egyuttal kihirdeti azt, hogy mindenki, a ki visszaél a neki biztositott oltalommal, kiadatik az osztrák-magyar hatóságoknak. A montenegrói kormány szilárdul elhatározta, hogy ez intézkedések keresztülvitelében semmiféle tekintetek által magát akadályoztatni nem engedi. Ez kötelessége a nyugalom, a rend és jóakarattal teljes szomszédos birodalom iránt tartozó hálára való tekintetből, mert ez utóbbi mindig támogatta Montenegrót békés törekvéseiben. A jelzett intézkedések már meg is tétettek.

Szófia, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A szobranyet október 15—27-ére Szófiába összehivták. A várnai és szófiai prefektek állást cseréltek. Ugy látszik, hogy ez összefüggésben van a várnai prefekt és az ottani osztrák-magyar alkonzul közt felmerült ügygyel. Karavelov miniszterelnök most Várnában van és személyes vizsgálatot tart az emlitett ügyben.

Konstantinápoly, okt. 13. *Joachim*, derkosi metropolita ökumeniai patriarchává választatott.

A horvát tartománygyülés.

Zágráb, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A bizottság többsége által ma elfogadott válaszfelirati javaslat igy hangzik:

Apostoli felség! Legkegyelmesebb királyunk! Dalmáczia, Horvátország és Szlavonia királyságának szeptember 30. napjára összehivott tartománygyülése hálával és készséggel ragadja meg az alkalmat, melyet felséged kegyes gondoskodása nyujtani méltóztatott, hogy az ország közügyeinek intézésére alkotmányos módon közremüködjék. Ezt a neki nyujtott alkalmat arra fogja használni, hogy tartós és üdvös tevékenységet fejtsen ki az alkotmányos feladatok tágas mezején, mely feladatok sérthetetlen alkotmányos intézmények által vannak reá bizva, melyeket a Dalmát-Horvát- és Szlavonországok és Magyarország között kötött államjogi kiegyezés visszavonhatatlanul megszilárditott, mélyen áthatva az által, hogy tevékenysége csak a törvénynyel való összhangzásban és a jól felfogott reális érdek alapján lehet sikeres. És valaminthogy ezek a felséged iránt mindig hü királyságok valahányszor válaszuton voltak, a reális viszonyok által a magyar korona országaival való állami közösségre utaltattak és erre kényszerittettek, ép ugy a mai reális viszonyok által is e közösségre utaltatnak és mindig készek arra, hogy az állami közösség szükes feltételeit és követelményeit elismerjék és tiszteljék és a felséges korona fényeért minden áldozatot meghozzanak. E mellett ez országok tartománygyülése gondoskodott arról, hogy a dalmát, horvát és szlavon királyságok politikai, nemzeti individualitását sértetlenül fentartsa, az ország integritását megvédelmezze, a nemzeti ügy szentségét biztositsa és az anyagi haladás jótéteményeit nyujtsa. Tekintettel erre a minden nemzet előtt drága érdekekre, az állami közösséget becsesnek s az ország autonom állására nézve szükségesnek tartják. Az ősök ez utánzásra méltó példáját ő felségének mindig hü tartománygyülése is követni fogja, áthatva attól a meggyőződéstől, hogy müködése csak akkor lehet áldásthozó, ha a fennálló törvények szilárd alapján áll. És hogy a Horvát, Szlavon, Dalmát királyságok állandóan biztositott jövőt várhatnak a Magyarországgal való évszázadok alatt megszilárditott viszonytól, annyival inkább sajnálni kell, hogy nemcsak az alaptörvények végrehajtásába csusztak be visszaélések, a melyek ha nem is szándékosak és csakis félreértésekből származnak, mégis alkalmasak arra, hogy a nemzeti öntudatban kételyeket ébreszszenek és az alkotmányos intézmények, valamint közállapotok integritása tekintetében aggályokat teremtsenek. Annál melegebben óhajtandó, hogy kölcsönös megállapodások folytán mindkét részről távolittassanak el az ellentétek, miért is bátorságot vesz magának e mindenkoron hü tartományi gyülés, ő felségéhez ama kérést intézni, hogy a regnikoláris bizottságot kegyelmesen összehivni kegyeskedjék, a mi által a mostani félreértések el lennének intézhetők. A mindig hü tartománygyülés készséggel fogja, felséged legkegyelmesebb megbizásának megfelelőleg, a magyar szent korona országainak közös országgyülésébe a szokott számu követeket beválasztani, hol ezek részt fognak venni a delegáczió megválasztásában és felséged közös kormányának fontos javaslatait illető tanácskozásokban. A kormány, mely egy idő óta a királyságokban fölkelté azt az örvendetes reményt, hogy megfelelő eszközök által gondoskodni fog ez ország anyagi fejlődéséről, a közös országgyülésen valószinüleg oly alkotmányos javaslatokat fog előterjeszteni, melyek el fogják oszlatni amaz általános aggodalmat, mely szerint felséged közös kormánya és a közös országgyülés nem fordit elég gondot felséged hü Horvát- és Szlavonországai jólléte és közgazdasági felvirágzása alapjának megvetésére, ugy hogy végre az annyira kihasznált beveteli források ép akkor apadnak ki, mikor az állam szükségleteinek fedezésére ép az egész vagyoni erőt szükséges volna igénybe venni. Ennélfogva a közös országgyülés képviselőinek fő feladata, legszorosabb kötelessége lesz a közös kormányt az emlitett irányba téríteni, ebben támogatni; és ha a kölcsönös baráti előzékenység által a kiegyezési törvény teljes tisztaságában ismét helyreáll, ha a szerzett jogok biztos megtartása fölött a szivek többé nem fognak aggódni, ha a közös közgazdasági politika e királyságokra is látható gondot fog forditani; ha a szükséges vasutak meglesznek, melyek eszközölni fogják a munka gyümölcseit s ez által bennünket szivesebb munkára buzditva, a nép vagyonát szaporitani fogják; ha a közbizalomban gyökeret ver a hit, hogy Dalmáczia, Horvát- és Szlavonországok autonomiája minden erkölcsi és anyagi előnyről biztos lehet: akkor a fennálló közjogi viszony bizonynyal mindinkább meg fog erősödni. Ez áldásos következményeket várva, e mindig hü tartománygyülés fontos feladatának megoldásához azzal a bölcseséggel, mérséklettel, nyugalommal és méltósággal kell hogy hozzáfogjon, mely illő a népképviselethez és az alaptörvényre támaszkodva, minden cselekményében jó lelkiösmerettel munkálhat a tartomány közjavának fejlődése, a szellemi haladás és az anyagi jólét érdekében. A tartománygyülés örömmel várja ama törvényjavaslatokat, melyek az ország annyi idő óta elválasztott, de most tényleg egyesitett részeit szerves egészszé fogják egybeolvasztani.

Hasonló módon komoly tanácskozás tárgyává fogja tenni a tartománygyülés a többi javaslatokat is, a melyeket a kormány az ország békés és szakadatlan fejlődése érdekében elé fog terjeszteni s maga is kezdeményezni fog oly javaslatokat, melyeket szükségeseknek s üdvöseknek fog találni. A többi között oly törvényeket, melyek a szerb testvérnép jogosult igényeinek tesznek eleget, hogy a fennálló barátságos egyetértést, az állami feladatok teljesitésére szükséges békés polgári együttlétet, a melyektől a haza biztonsága függ, megszilárditsák. Hazafias kötelességének teljesitésétől áthatva a mindig hü tartománygyülés reményli, hogy felsége iránti hüségének s hódolatának ujabb bizonyitékait adja, s az ő felsége által szentesitett törvények iránt való köteles tisztelet által eleget óhajt tenni annak a bizalomnak, a melylyel ő felsége e törvényhozó testület tagjai irányában viseltetik. Isten áldja, Isten tartsa meg felségedet.

A válaszfelirati bizottság ma fejezte be tanácskozásait. Az ellenzék részéről több kifogást emeltek. A függetlenpárti Mazura követelte, hogy az ország integritása különösen Fiumét s Zsumberákot illetőleg határozottan hangsulyoztassék, s végre Miskatovics által provokálva kijelenté, hogy a pragmatika szankczió értelmében az ő pártja a Magyarországgal való közösséget csakis a magyar delegáczióban való képviseletre ohajtja szoritani s hogy pártja a monarchiának e dynasztia alatt való fennállását ohajtja. A Starcsevicsisták a felirat stilusára tettek észrevételeket, a melyek azonban nem vétettek figyelembe. Mindkét ellenzék külön felirati javaslatot terjeszt a tartománygyülés elé.

A KOLERA.

Róma, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) Tegnap *Nápolyban* több rendbeli kihágás fordult elő, mivel a hatóság a csapszékeknek ismételi megnyitását megakadályozta. A pénzügyminiszter ellene nyilatkozott a kolera által sujtott tartományok adóelengedésének, utasitotta azonban a hatóságokat, hogy az adók behajtásánál lehető kimélettel járjanak el. A már elkészitett egészségügyi reform szerint az egészségügyi főigazgatóságok kiterjedt autonom hatáskört nyernek. A községi iskolákat e hó 15-dikén ismét megnyitják.

Nápoly, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Macari* nápolyi egyetemi tanár engedelmet kért arra, hogy négy orvos jelenlétében kolera-mikrobokkal telt pohár vizet megihasson *Koch* elméletének megczáfolására.

Róma, okt. 13. A tegnapi nap folyamán a következő kolera esetek fordultak elő: az alessandriai kerületben 1 betegedési és 3 haláleset, az aquilai kerületben 12 betegedési és 5 haláleset, a bergamoi kerületben 5 betegedési és 1 haláleset, a bolognai kerületben 2 betegedési és 2 haláleset, a bresciai kerületben 4 betegedési és 4 haláleset, a chieti kerületben 2 betegedési és 1 haláleset, a cremonai kerületben 7 betegedési és 4 haláleset, a ferrarai kerületben 2 betegedési eset, a genuai kerületben 14 betegedési és 12 haláleset (ebből *Genua* városában 3 betegedési és 4 haláleset), *Spezia* városában 1 betegedési eset, a cuneoi kerületben 16 betegedési és 10 haláleset, milanói kerületben 5 betegedési eset, a modenai kerületben 2 betegedési eset, a nápolyi kerületben 109 betegedési és 65 haláleset (ebből *Nápoly* városában 93 betegedési és 85 haláleset), a novarai kerületben 4 betegedési eset a paduai

kerületben 1 betegedési eset, a potenzai kerületben 1 betegedési eset, a reggioi kerületben 1 betegedési és 3 haláleset, a rovigoi kerületben 1 betegedési eset, a salernoi kerületben 1 betegedési eset 1 haláleset, a *turini* kerületben 2 betegedési és 2 haláleset.

KÖZGAZDASÁG.

Szeged, okt. 13. (O. É.) *Kállay* Albert szegedi főispánt a közmunka- és közlekedési miniszter — mint ma érkezett rendeletében a várossal tudatja — a szegedi ármentesitő társulat ügyének vezetésére kormánybiztossá nevezte ki.

Bécs, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az *alpesi bányatársaság* igazgatósága communiquét közöl, utalva arra, hogy a részvények árfolyamcsökkenését semmiesetre sem a társaság benső viszonyai idézték elő, mert a termékek legalább is ugy kelnek, mint tavaly.

Bécs, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Ward and Holzapfel egy gőzöse a napokban hagyta el New-Orleanst 3700 bálna *gyapottal* Trieszt részére. Ez az első ilynemü közvetlen behozatal Ausztriába.

Berlin, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «W. Allg. Ztg» jelenti: A Disconto-társaság csoportja a jövő hét elején bocsátja a bukaresti városi kölcsönt aláirás alá.

Páris, okt. 12. A *lyoni válság* megoldására kiküldött *enquete-bizottság* tovább folytatta munkálkodását. A *munkaadók* és *munkások* különbözőkép adják elő a válság okait. A munkaadók egyhangulag szükségesnek nyilvánitják, hogy a vasuti tarifát lejebb szállitsák. A szabad kereskedést tartják a munkaadók azon egyetlen eszköznek, melylyel a válságot megszüntetni lehetne. A gyapot-áru a legmagasabb vámot fizeti. Továbbá fölemlitették, hogy a munkadij rendkivül magas. A munkásdelegáczió követeli, hogy védvámot állitsanak fel a külföldi famunkák ellen s hogy zárják ki az idegen munkásokat, végül szállitsák le a chemiai produktumok és az alkohol vámját.

Marseille, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az itteni *sütőket* a városi hatóság *kényszeritette*, hogy a *kenyér kilóját 2 centime-mel olcsóbban adják*. A kenyér ára most kilónkint 38 centime.

Algir, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Itt *pusztitó marhabetegség* ütött ki. 5000 darab már tönkrement. A betegséget bélféregnek jelezték.

Páris, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *1 óra 16 perczkor*: 4½ százalékos járadék 108.67, osztrák-magyar államvasut 635, osztrák déli vasut 315, olasz járadék 96.25, török kölcsön 7.75, egyiptomi kölcsön 303.75, török sorsjegy 41.37, ottomán bank részv. 563.75, Crédit Foncier 1292, osztrák tartományi bank 466.25, Szuez-részvények 1855, uj spanyol járadék 60, Tunis Meridionale 651.25.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3% franczia járadék 77.77, 4½%-os franczia járadék 108.65, osztrák-franczia törleszthető járadék 79.05, *magyar 4%-os aranyjáradék* 78¼, magyar államvasut 630, osztrák déli vasut 313, ottomán bank 563. Renyhe.

5 óra 35 perczkor: Spanyol járadék kivételével, mely 60-on áll, minden gyengébb, különösen Crédit Foncier esett 1295-ről 1286-ig. Egyiptomi kölcsön 304.68. Az osztrák és német baisse-szyndikátus az osztrák-magyar államvasut részvényeit 630-ig nyomta. Tunis Meridionale 650, váltó Londonra 25.21½, orosz rubel 255.50, magánkamatláb 2½ százalék.

Páris, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Boulevard-forgalom.* — óra — percz 3 százalékos franczia járadék 77.66, 4½ százalékos franczia járadék 108.60, olasz járadék —.—, ottomán bank 561.25. Lanyha.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

‡ **Dunaszabályozási ügy.** A Dunaszabályozással járó költségeket illetőleg a N. F. Pr. irja: A magyar trónbeszéd szerint a Dunának az osztrák határtól Duna-Radványig való szabályozásáról, nemkülönben a Vaskapu szabályozásról még a jelenlegi ülésszakban fog a kormány a képviselőház elé törvényjavaslatot terjeszteni. A magyar kormány azonban nem csak a technikai előmunkálatokkal foglalkozott, hanem a szabályozási költségek fedezési módja fölött is gondolkodott. E végett a kormány érintkezésbe lépett pénz-csoportokkal s habár határozatot még nem hoztak, bizonyosnak lehet venni, hogy a szabályozási költség födözése végett járadékot a kormány nem fog kibocsátani, hanem inkább külön kölcsönt szándékozik fölvenni; mely speciális fedezetét részben már abban találná, hogy Magyarország a berlini szerződés értelmében a szabályozott Vaskapun áthaladó hajóktól bizonyos vámot szedhet. E vámjövedelem a költségek fedezésére van szánva. Bizonyos, hogy az ügy financzialis oldala a tél folyamán szintén megérik és a pénzcsoportok figyelmét magára vonja.

‡ **Elsőrendü hus a fővárosban.** A levágott szarvasmarhák husát tudvalevőleg a vágóhidon osztályozzák és ugy szállitják szét a kisebb-nagyobb mészárszékekbe. Az elsőrendü, prima minőségü hus eddigelé kizárólag Bécsbe szállittatott s a budapesti közönség ilyennek szinét se látta. A magyar szesztermelők egyesülete belátva ennek az állapotnak visszás és helytelen voltát, legutóbb tartott választmányi ülésében — mint már jelentettük — elhatározta, hogy mozgalmat indit meg a budapesti nagyobb mészárosok körében, hogy az ilyen elsőrendü husnak a fővárosban való elárusitására külön husvágókat állitsanak fel, a mennyiben pedig a mészárosokkal ebben az értelemben megállapodásra jutni nem tudna, az egyesület szövetkezeti uton fog eleinten korlátolt számban ily husvágó-székeket a fővárosban felállitani s az idevonatkozó intézkedések megtételére egy előkészitő bizottságot küldött ki.

‡ **A kataszteri becslőjárási földadóbizottság** által folyó évi október hó 15-én szerdán a főváros budai adóközségében helyszini vizsgálat alá vétetnek: Péterhegy és Dobogó-dülők; gyülekezési hely Feldhoffer Márton vendéglője előtt.

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Kimutatás

	1884	1883
A szept. 20-tól szept. 26-ig terjedő hét bevételéről	392.426·30 frt	377.893·69 frt
ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől szept. 19-ig	9.774.550·35 frt	10.832.658·71 frt
Összesen	10.166,976·65 frt	11.260.552·40 frt

Mohács-pécsi vasut.

Kimutatás

	1884	1883
szept. 23-tól szept. 29-ig terjedő hét bevételéről	30 581·64 frt	28.661·68 frt
ehez a bevételek m. é. deczember 1-től f. é. szept. 22-ig	1.016,197·15 frt	935.415·62 frt
Összesen	1.046.778·79 frt	964,077 30 frt

Budapest, 1884. okt. 12-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

IPARÜGYEK.

— **A komáromi iparosok** mintegy 300-an e hó 12-én nagy értekezletet tartottak annak megvitatása czéljából, hogy miképp lehet és fognak összeolvadni a jelenlegi ipartársulatok általános ipartestületekké. Az értekezlet hosszabb tanácskozás után Madary Gábor budapesti nagyiparos inditványára elvben kimondta a társulat megalakitását.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Az országos kiállitás csoportbiztosai** az iparcsarnokban elhelyezendő csoportok szekrényeinek elhelyezési módja és a szekrényterületek felosztása tárgyában szombaton délelőtt a kiállitási jury-épületben ülést tartott. Ez ülésben kimondta a bizottság, hogy mindazon kiállitókra nézve, a kik az országos bizottságtól engedélyt kaptak, hogy kiállitandó tárgyaikat saját szekrényükben helyezzék el, azon elv tartandó szem előtt, hogy a szekrényeknek az általános elhelyezés alkalmával oly módon állittassanak fel, hogy mind a négy oldalon szabadok és hozzáférhetők legyenek; azon kiállitókra nézve pedig, kik tárgyaikat az országos bizottság által készittetett szekrényekben helyezik el, az határoztatott, hogy szabadon álló területnek tekintetik mindaz, a mi a szekrényben legalább két oldalról szemlélhető. Ez az elvi határozat különösen a kisebb kiállitókra nézve bir fontossággal, mert egy oly kiállitó, ki csak ½ négyszögm. vagy 1 négyszögméternél kevesebb területet vesz igénybe, azon előnyben részesül, hogy kiállitási tárgyát legalább két oldalról nézhetik. A fal mellett levő szekrényekre ez természetesen nem érvényes, mert ott csak egy oldalról tekinthető meg a kiállitott tárgy. A csoportbizottság ez elvi határozatát az igazgatóság helyesnek találta és magáévá tette.

= **Magyarországi népviseletek az orsz kiállitáson.** A jövő évi orsz. kiállitás háziipari csoportbiztossága egy pár hónappal ezelőtt felszólitást intézett az összes háziipari megbizottakhoz, hogy az ország különböző vidékein található eredeti népviseleteket rajzban vagy fotografiában és lehetőleg szinezve, gyüjtsék össze és a kereskedelmi minisztérium illető szakosztályába küldjék be. A háziipari megbizottak e felhivás következtében a napokban az ország minden vidékéről beküldték a népviseleteket feltüntető rajzokat, melyeket a csoportbiztosság Bartfára küldött, hol a minták után *Maulcs* Nándor játékgyáros életnagyságu, élethü bábukat készit. Közülök egy párt már be is küldött a csoportbiztosságnak, mely a hü utánzatokkal nagyon meg van elégedve. Különben a bábuk papir-maschéből készülnek s az eredeti népviseletek szerint vannak felöltöztetve. A háziipari most épülő csarnok mintegy 20 szobára lesz felosztva s minden szobában más-más vidékbeli mezbe öltöztetett bábuk s háziipari tárgyak lesznek elhelyezve. Képviselve lesznek itt a csángó, székely, palócz, bánáti, kalotaszegi, tenesi, sváb, román, tót, szerb és bolgár népviseletek s háziipari tárgyak, ugy hogy ez a csarnok egyike lesz a kiállitás legérdekesebb pontjainak.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Behozatali tilalom a szerb sertések ellen.** Minthogy Szerbia nisi és piroti kerületeiben a sertések közt a száj- és körömfájás ütött ki, a kereskedelmi minisztérium a nisi és piroti kerületekből való sertésbehozatalt megtiltotta. Szerbia más kerületeiből eredő sertéseket szigoru vizsgálat alá vetik. A kőbányai sertéspiaczon a részleges zár elrendelése következtében az árak tetemesen emelkedtek.

** **Az első magyar általános nyugdijegyesület** e hó 14-én (kedden) d. u. 4 órakor a «fővárosi iparosok körének» helyiségében (IV. Ferencziek bazára I. emelet) alakuló választmányi ülését tartja.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** általános bizottsága f. e. október hó 7-én tartott ülésén elhatározta, hogy minden hét pénteki napján közös vacsorával egybekötött férfiestélyek, továbbá ezenkivül deczember, január, február és márcziusban hangversenyek és a lehetőséghez képest felolvasások is rendezendők. Az első férfiestély október utolsó pénteki napján fog megtartatni.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Weiss Károly kereskedő Bécsben, Weisz Hermin divatárusnő, Bécsben, Selinger Bernát Mór ruhakereskedő Bécsben, Preuszler Antal kereskedő Pilgramnban, *Jakubey F.* vaskereskedő Pozsonyban, *Szekulesz L.* disznmü és norinbergi áru kereskedő Nagy-Becskereken, *Levi Lipót* Szentesen.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Október 13. —

Gabonatőzsde.

A *buza-üzlet* lanyha irányt követett. A kinálat mérsékelt, a vételkedv meglehetősen kedvező volt ugy, hogy mintegy 20000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. Tengeri szilárdabb irányt követett, ára 5 krajczárral javult. A többi gabonanemek ugy irányra, mint árra nézve teljesen változatlanok maradtak. Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 79 k., 100 mm. 78.6 k. és 100 mm. 78.2 k. 8.20 frt, 100 mm. 78.5 k. 8.10 frt, 100 mm. 78.5 k. és 100 mm. 78 k. 8.15 frt, 100 mm. 78.5 k. 7.10 frt, 100 mm. 78.5 k. 100 mm. 78 k. 8.15 frt, 100 mm. 78.5 k. 8.10 frt, 100 mm. 78.5 k. 100 mm. 77.5 k., 200 mm. 77.2 k. és 100 mm. 77 k. 8.02½ frt, 100 mm. 78.2 k. 8.15 frt, 100 mm. 78 k. 8.10 frt, 100 mm. 78 k. 8.10 frt, 100 mm. 77 k. 8.02½ frt, 200 mm. 77 k. 8.05 frt, 200 mm. 77 k. 7.85 frt, pótlékos, 400 mm. 76.5 k. 7.80 frt, 200 mm. 76 k. 7.75 frt, pótlékos. 400 mm. 77.5 k. 7.70 frt, 100 mm. 75 k. 7.80 frt, 100 mm. 77 k. 7.70 frt, mind három hóra. *Pestvidéki* 100 mm. 77.8 k. 7.85 frt, 300 mm. 77.5 k. 7.80 frt, 300 mm. 77.5 k. és 100 mm. 76.5 k. 7.80 frt, 700 mm. 76.5 k. 7.80 frt, 100 mm. 76.5 k. 7.75 frt, 100 mm. 76.5 k. 7.65 frt, 200 mm. 76.5 k. 7.70 frt, 1000 mm. 75 k. 7.87½ frt, mind három hóra.
Zentai 3000 mm. 74 k. 7.75 frt, három hóra.
Becsei 3000 mm. 76.5 k. 8.15 frt, 3000 mm. 76.5 k. 8 15 frt, mindkettő három hóra.
Tolnai 400 mm. 75.8 k. 7.67½ frt, 400 mm. 75.5 k. 7.70 frt, mindkettő három hóra.
Bácskai 200 mm. 71 k. 7.05 frt, három hóra.
Északmagyarországi 200 mm. 78.5 k. 7.85 frt, 100 mm. 77 k. 7.80 frt, 100 mm. 77 k. 7.70 frt, mind három hóra.

Rozs 500 mm. 6 80 frt, 200 mm. 6.85 frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Rozs 500 mm. 8.20 forint, 200 mm. 6.25 frt, 200 mm. 7.40 forint, mind készpénz fizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frt
Buza	uj, bánsági	76—81 %	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	76—81 %	7.40	8.10
—	» pestvidéki	76—81 %	7.30	8.—
—	» fehérmegyei	76—81 %	7.30	8.—
—	» bácskai	76—81 %	—.—	—.—
—	» északmagyarországi	76—81 %	7.20	7.75
Rozs	uj,	70—72 %	6.75	7.—
Árpa	» takarmány	60—62 %	6.10	6.45
—	» égetni való	62—64 %	6.75	7.75
—	» sörfőzdei	64—66 %	8.35	9.60
Zab	»	37—40 %	5.80	6.20
Tengeri	ó, bánsági	75 %	6.35	6.40
—	» másnemü	73 %	6.30	6.35
		— %	—.—	—.—
Köles		— %	6.20	6.50
Repcze	uj, káposzta	— %	11.50	12.75
—	» bánsági	— %	11.25	12.—

Határidőüzlet gyenge forgalommal nyugodt irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.74, 5.73, 5.72 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.29, 8.30 és 8.31 frton.

Uj tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.71, 5.72 frton.

Hivatalosan *felmondatott* e hó 18-ra 4000 mm. *szokványbuza* és 500 mm. *káposztarepcze.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyönge forgalom volt, az irány nyugodt maradt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.72, 7.71 forinton.

Szokványbuza tavaszra 1000 mmázsa 8.31, 8.30 frton.

Uj szokványbuza 1885. szeptember—októberre 5000 mm. 8.85 frton.

Szokványzab őszre 2000 mm. 6.13, 6.14 frton.

Szokványzab tavaszra 2000 mm. 6.39, 6.40 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.29 —	8.31—
Szokványbuza őszre	»	7.71 —	7.73—
B.-tengeri május—juniusra	»	5.71 —	5.74—
Szokványzab tavaszra	»	6.38 —	6.40—
Szokványzab őszre	»	6.13 —	6.15—

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén lanyha irány mellett gyenge forgalom volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.31, 8.30, 8.29, 8.28, 8.27 frton.

Uj tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.72, 5.74, 5 70 frton.

Szokványzab tavaszra 1000 mm. 6.40 frton.

Este 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	7.68 —	7.70—
Szokványbuza 1885. tavaszra	»	8.26 —	8.28—
Nemzetköz uj tengeri 1885. május—juniusra	»	5 69 —	5.71—
Szokványzab őszre	»	6.12 —	6.14—
Szokványzab 1885. tavaszra	»	6.38 —	6.40—

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt a forgalom.

Szilva *bosznia* zsákáru október—novemberre 9.75 frton köttetett 56 kilogrammonkint.

Értéktőzsde.

A mai tőzsdén alaposan megváltozott az irány. Külföldi arbitrage-eladások hirére az üzérkedés kedvezőtlen hangulatban volt és ugy a játékpapirok, mint járadékok nem tarthatták meg árfolyamaikat, hanem olcsóbban zárulnak. Az üzérkedés tartózkodó magatartása következtében a forgalom nagyon korlátolt volt. Az irány folytonosan lanyhult és az árfolyamok este legalacsonyabb jegyzésükön zárulnak.

Előtőzsde.

Kedvezőtlen külföldi hirekre az előtőzsde lanyhán indult. Osztrák hitelrészvény 284.30 és 282.80 között ingadozott, maradt 282 80 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék 93.52½-től 93.45-ig, magy. papirjáradék 88.90-en köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 282.80—282.90.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén még jobban ellanyhult az irány, üzérkedési értékek és járadékok alacsonyabban zárulnak. Közlekedési vállalatok értékei keveset változtak, csak osztrák-magyar államvasut részvényei olcsóbbadtak. Helyi értékek piacza kevés figyelemben részesült és csak egyes kötések jöttek létre. Osztrák hitelrészvény 282.10 és 282.70 között mozgott, maradt 282.60 pénz, magyar hitelbank 282-ön köttetett. Magyar jelzáloghitelbank 105.75 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 84.75 pénz, pesti magyar kereskedelmi bank 610 pénz. Magyar 4%-os aranyjáradék 92.42½-től 93.37½-ig, magyar papirjáradék 88.85-től 88.82½-ig köttetett. Egyéb értékek közül forgalomba jöttek: Első magyar általános biztositó 3470-től 3450-ig, Viktória gőzmalom 385-ön, rima-murányi vasmü 116.75-től 116.50-ig, Schlick-féle vasöntöde 283-on, magyar keleti vasut 165.50, osztrák-magyar államvasut maradt 303—303.50.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 282.60—282.70, magyar hitelbank 282—282.25, magyar 4%-os aranyjáradék 93.35—93.37½, magyar papirjáradék 88.80—88.85.

Praemiumüzlet. Osztr. hitelrészvény holnapra 2½—3 frt, nyolcz napra 8½—9 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén csakis osztrák hitelrészvényekben volt gyenge üzlet 282-től 282.50-ig, magyar 4%-os aranyjáradék jegyez üzlet nélkül 93.35 pénz.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 282.50—282.60, magyar 4 százalékos aranyjáradék 93.35—93.37½.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	283.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	282.—	állami vasut	—.—
» pénzv.ésleszám.bank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, október 13. Az üzlet szilárd, az árak emelkednek. — Magyar urasági, öreg, nehéz —.— forint, fiatal, nehéz 45—46 frt, fiatal, közép 46.—47 forint, könnyü 47—48 forint, — Szedett nehéz —.—— frt, közép 45—46 frt, könnyü 46—47 forint. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz —.—.— forint, átmeneti közép —.—.— frt. átmeneti könnyü —.—— forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehez 46—47 forint, közép 47—48 forint, könnyü 48—49 frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% ——, hizó két éves élősulyban 4% —. 1 éves hizó a vasutról mázsálva ———. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejeben megtérittetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, okt. 13. (Az «Egyetértés» távirata.) A mai előtőzsdén a lanyha irány ujból jobban kifejezésre jutott, mert az üzérkedés egyes játékértékeket nagy mértékben adott. A legjelentékenyebben csökkentek alpesi bányarészvények és e nagymérvü reakczió csakhamar az összes játékértékekben érezhető volt és az egész coulissa általán ellanyhult. Csak járadékok és tramway-részvények voltak jól tartva. Az üzlet a coulisse néhány értékpapirjára szoritkozott és itt is korlátolt volt. Valuták szilárdak voltak. Az utóelhelyezésnél osztrák hitelrészvényért és magyar aranyjáradékért kölcsöndijat fizettek.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 282.70, *magyar hitelbank* 282.50, angol-osztrák bank 103.75, osztrák tartományi bank 104.40, uniobank 86, osztrák-magyar államvasut 303.10, elbavölgyi vasut 179, májusi járadék 80.95, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.50, alpesi bányatársaság 50.60, husz frankos arany 9.68½, német birodalmi márka 59.85.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde lanyha irányban maradt, az üzlet kedvtelen. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 282.60, *magyar hitelbank* 282 50, angol-osztrák bank 103.75, osztrák tartományi bank 100.40, uniobank 86.25, bankegyesület 102.25, osztrák-magyar államvasut 303.20, déli vasut 147.75, Károly Lajos vasut 269.25, elbavölgyi vasut 179, tramway-részvény 214, alpesi bányatársaság 50.50, májusi járadék 80.95, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.50, husz frankos arany 9.69½, német birodalmi márka 59.85.

Később még inkább ellanyhult az irány, mert az üzérkedés operáczióival szemben senki se fejt ki ellentállást; főleg bankpapirok nyomottak, mig vasutértékek és járadékok aránylag jól tartvák. A forgalom különben a koulissza értékek kivételével teljesen pang. Valuták és váltók változatlanul szilárdak.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 282.40, angol-osztrák bank 104.—, unióbank 84, bankegyesület 102.10, *magyar hitelbank* 281.75, osztrák-magyar államvasut 302.80, Károly Lajos vasut 269.50, dunagőzhajózási részvények 535, Lloyd-részvények 563, észak-nyugoti vasut 174.75, elbavölgyi vasut 178.75, tramway 214.—, déli vasut 147.50, osztrák papirjáradék 80.95, osztrák aranyjáradék 103.15, *magyar 4 százalékos arany-járadék* 93.45. 1864-diki sorsjegy 171.75, bécsi községi sorsjegy 123.50, husz frankos arany 9.70, német birodalmi márka 59.87, alpesi bányatársaság 51.50. Állandó.

Bécs, okt. 13. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 282.30. Déli vasut 147.41, 4%-os aranyjáradék 103.10. Váltó Londonra 122.10 Károly-Lajos vasut 269.50 1864-es sorsj. 172.—. 1860-as sorsjegy 134.75, török sorsj. 20.—, Angol-osztrák bank részv. 104.—, 4.2%-os ezüstjáradék 82.10, osztr. államv. részv. 303.—, 20 frankos 9.70, 4.2%-os papirjáradék 80.92, osztr. hitelsorsjegy 177.—, osztr.-magyar bankrészv. 859, cs. k. arany 5.78, német bankváltók 59.85. Tartva.

Bécs, okt. 13. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magy. földtehermentesitési kötvények 100.80, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 100.—, 5½% magyar földh. int. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 176 —. Magyar keleti vasut 103.25. Magyar sorsjegy 114.40. Szőlődézsma váltsági kötvények 98.75, 6% aranyjáradék 123.15, Tiszavölgyi sorsjegy 115.60. Magyar 4%-os aranyjáradék 93.40. Magyar vasuti kölcsön 142.75. Magyar hitelbank 282.—, Alföldi vasut 178 —. Magyar északkeleti vasut 165.75 Keleti vasuti elsőbbség 96.70, Tiszav. vasut-részvény 249.50. Magy. lesz. es váltób. részv. 84.25, Kassa-oderbergi vasut 147.—. Magyar papirjáradék 88.85. Dohány-részvények —.—

Délutáni magánforgalom.

Bécs, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A délutáni magánforgalom üzlettelen volt. — Osztrák hitelrészvény 282.60 után 282.30, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.42½.

Este zárulnak: Osztrák hitelrészvény 282.60 után 282.40; *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 93.35 után 93.40.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A dijtételek valamivel olcsóbbak. — Osztrák hitelrészvény holnapra 2½—3 forint, nyolcz napra 7¼—7¾ forint, egy hóra 15—15½ forint, három hóra 27—28 forint; osztrák-magyar államvasut egy hóra 9—10 frt; Károly-Lajos vasut egy hóra 9—10 frt, déli vasut egy hóra 7½—8 frt, *magyar 4%-os aranyjáradék* egy hóra 1½—1¾ százalék, három hóra 2¾—3 százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Mint rendesen hétfőn, mikor nincsenek irányadó külföldi árfolyamok, a mai tőzsde is nagyon üzlettelen volt és változatlan irányban folyt le. *Buza* őszre 8.17 és 8.19 frton, tavaszra 8.53 és 8.55 frton; *rozs* őszre 7.12—7.14 frton, tavaszra 7.29—7.31 frton; *zab* tavaszra 6.70—6.72 frton és *tengeri* május—juniusra 6.18—6.20 frton köttetett.

Szesz ára ma valamivel elgyengült. Kész gabonaáru 30 frton adatott el és marad igy továbbra is kapható.

Délután rendkivül csekély volt a forgalom és az árfolyamok is változatlanok. — Végül zárulnak: *Buza* őszre 8.18 frtig, tavaszra 8.54—8.55 frtig; *rozs* őszre 7.13—7.15, tavaszra 7.29—7.31; *zab* őszre 6.62—6.64, tavaszra 6.70—6.72; *tengeri* május—juniusra 6.18 frt. *Kész áruból* csakis egy rakomány oláhországi buza 74 kilós adatott el 7.25 frton három hóra, Bécsben, egy itteni malom részére.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *3 óra 20 perczkor*: Váltó Londonra 121.95, olasz bankpiaczokra 48.40, husz frankos arany 9.69, májusi járadék 80.90, *magyar 4%-os aranyjáradék* 93.40, osztrák hitelrészvény 282.50, Lloyd részvény 564, olasz járadék 94.80.

Berlin, okt. 13. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *2 óra 45 perczkor.* Az üzlet eleintén rendkivül csendes, az árfolyamok csökkentek. Osztrák hitelrészvény vontatott. Commandit-részvények gyengülők. Osztrák déli vasut és Károly Lajos vasut szilárdak. Osztrák-magyar államvasut és elbavölgyi vasut gyengék. Belföldi vasutak üzlettelenek. Járadékok csendesek. Orosz értékek általán alacsonyabbak, ugyszintén orosz rubeljegyek is. Később vasuti részvények megszilárdultak, főleg Károly Lajos vasuté. Zárlat bécsi eladások következtében gyengébb. Magánkamatláb 3½ százalék.

Berlin, okt. 13. (Tőzsdei jelentés.) Pang, bécsi gyöngült árfolyamok, hitelrészvények árfolyamai csökkentettek. Német bankrészvények árfolyamai jobban tartvák. Vasuti és bányaértékek árfolyamai nem változtak. Járadékok piaczán csendes. Orosz értékek árfolyamai tetemes eladások miatt valamivel hanyatlottak. Kamatláb 3½%.

Berlin, okt. 13. (Utótőzsde.) *Magyar 4%-os aranyjáradék* 77.¾, osztrák hitelrészvény 473, osztrák-magyar államvasut 109, osztrák déli vasut 249½, Károly-Lajos vasut 113.40. Pang.

Frankfurt, okt. 13. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 235.37, osztrák-magyar államvasut 253.62, Károly-Lajos vasut 226, osztrák déli vasut 123.50, *tiszai elsőbbségi kötvények* 87⅜. Gyenge.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamok szo azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 75 kr. 100 frk vista = 48 30 kr.

Október hó 13.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é.
PARIS.				
*Franczia 3%-os járadék		77.77	—.—	—.—
« 4½%-os «		108.65	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	630.—	301.38	— 1.44
Osztrák déli vasut	M	313.—	146.44	—.—
*Osztrák földhitel-részv.-társaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		79.05	—.—	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi uniobank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	78.25	93.17	— 0.42
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.20	80.51	— 0.34
« 5%-os «	K	80.20	95.93	— 0.06
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.40	81.94	— 0.11
« 4%-os aranyjáradék	K	86.40	103.27	—.—
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.60	122.87	—.—
» 4%-os «	U	77.90	93.35	— 0.11
» 5%-os papirjáradék	U	74.20	89.10	—.—
« keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	99.90	119.63	+ 0.11
Osztrák hitelrészvény	U	473.—	282.30	— 1.77
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	509.—	303.97	—.—
Osztrák déli vasut	U	249.—	148.54	— 0.59
Károly-Lajos vasut	U	113.40	270.67	+ 0.94
Kassa-oderbergi vasut	K	61.60	147.60	+ 0.48
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		207.10	123.74	— 0.18
Váltó bécsi piaczra		167.—	59.81	+ 0.04
*Keleti kölcsön II. kib		—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.13	80.44	— 0.48
« 5%-os «	K	80.43	96.21	— 0.08
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.50	82.04	— 0.07
« 4%-os aranyjáradék	K	86.38	103.25	— 0.03
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.70	123.—	+ 0.02
« 4%-os	U	77.75	93.17	— 0.20
« 5%-os papirjáradék	U	74.12	89.01	— 0.15
Osztrák hitelrészvény	U	235.37	282.69	— 1.67
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	253.75	303.95	— 0.91
Károly-Lajos vasut	U	225.87	270.32	+ 0.22
Osztrák déli vasut	U	123.87	148.93	— 0.15
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	195.12	233.54	+ 0.42
Magyar-gácsországi vasut	K	142.12	170.37	— 0.01
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		167.—	59.81	+ 0.02
4½%-os földhitelint. záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ARUTŐZSDÉK.

Berlin, okt. 13. *Buza* csendes, *rozs* és *zab* nyugodt, *olaj* szilárd, *szesz* bágyadt.

Páris, okt. 13. *Buza* és *olaj* csendes, *liszt* nyugodt, *szesz* tartva. Időjárás szép.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Bevitelivám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s hüvelyesért 1 márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 59 forint 75 kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 30 kr.

Október hó 13.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet a tegnapi zárlathoz képest osztr. értékben
PARIS.			
Buza folyó hóra	21.10	10.19	—.—
— novemberre	21.10	10.19	—.—
— novembertől 4 hóra	21.10	10.19	—.—
— első 4 hóra	21.40	10.34	—.—
Liszt folyó hóra	44.75	13.59	— 0.08
— novemberre	44.80	13.61	— 0.06
— novembertől 4 hóra	44.90	13.64	— 0.03
— első 4 hóra	45 —	13.67	—.—
Olaj folyó hóra	67.25	32.48	— 0.12
— novemberre	68.25	32.96	—.—
— november-deczemberre	68.50	33.08	+ 0.12
— első 4 hóra	70.50	34.05	— 0.12
Szesz folyó hóra	47.25	24.83	— 0.13
— novemberre	46.25	24.32	— 0.12
— november-deczemberre	46.50	24.44	—.—
— első 4 hóra	46.25	24.32	— 0.12
Szállitási dij: Budapestről	8.27	3.93	
— « Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.			
Buza októberre-novemberre	150.25	8.98	— 0.01
— április-májusra	160.50	9.59	—.—
Rozs októberre	142.50	8.51	— 0.03
— április-májusra	139.—	8.31	+ 0.02
Zab októberre	129.50	7.73	— 0.02
— április-májusra	127.75	7.63	— 0.01
Olaj októberre	50.50	30.17	—.—
— április-májusra	52.40	31.31	+ 0.06
Szesz októberre	47.70	28.51	— 0.11
— április-májusra	47.30	28.26	— 0.06
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.30	
— « Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.			
Buza október-novemberre	150.—	8.96	—.—
— április-májusra	160.50	9.58	— 0.04
Rozs október-novemberre	135.—	8.06	—.—
— április-májusra	135.50	8.09	—.—
Olaj október-novemberre	51.—	30.47	—.—
— április-májusra	52.—	31.07	—.—
Szesz kész szállitásra	46.20	27.60	—.—
— októberre	46.60	27.84	+ 0.12
— október-novemberre	46.20	27.60	—.—
— április-májusra	47.20	28.20	— 0.06
Repcze	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.80	
— « Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN.			
Buza novemberre	15.60	9.32	— 0.06
— márcziusra	16.30	9.74	— 0.06
Rozs novemberre	13.90	8.30	—.—
— márcziusra	14.10	8.42	— 0.06
Olaj kész szállitásra	28.—	33.46	—.—
— októberre	27.30	32.62	+ 0.12
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.			
Buza	16.70	9.38	—.—
Zab	12.90	7.71	—.—
Olaj	45.70	27.31	— 0.11
Rozs	13.90	8.31	—.—
Repcze	23.50	14.04	—.—
Tengeri	14.50	8.65	—.—
Szállitási dij: Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Pozsony, okt. 13. (Távirat.) A mai *szarvasmarhavásárra* 882 db magyar származásu, 377 db szerémségi és 124 db német származásu marha hajtatott fel. Bejelentve van még 50 db és igy összesen 1433 darab. A vásár élénk volt. Vevők igen nagy számban jelentek meg, különösen Bécsből és Brünnből. Számos vidéki mészáros is volt jelen. A következő árak jegyeztettek: magyar áruért 59—67 frt, kitünő minőségü 68 forintig; szerémségi 55—59 frt, német származásuért 63—66 forintig.

Bécs, okt. 13. (Távirat.) *St.-marxi vágómarhavásár.* Felhajtatott 2405 db, és pedig 758 magyar, 1196 dargb galicziai és 451 db német faju. A bécsi mészárosok nagyobb része Pozsonyban van, minek következtében a felhajtás nagyobb mint a kereslet. Az üzlet igen lanyha hangulatban folyt s az árak átlag 2 fttal estek. Fizettek: magyar hizott ökrökért 57—65 frtot, galicziaiért 56—65 frtot, német fajuakért 54—65 frtot. Legelői ökrökért 52—57 frtot. (Mind 100 kilogrammonkint.)

Páris (La Villette), okt. 9. Felhajtatott 3457 db szarvasmarha és 16,459 db juh. Elsőrendü szarvasmarha ára jobb üzlet mellett 10 frkkal emelkedett darabonkint, mig juhok ára inkább csendes forgalom mellett jól tartott. Fizettek általán szarvasmarháért 65—85 centimet, juhokért 80—98 centimet és különösen *magyar* juhokért, miből 2404 db hajtatott fel, 93—95 centimet ½ kilókint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A Gazdakör** igazgatósága ma délután 5 órakor tartotta első ülését a Harisch-bazár épületben levő uj helyiségében. Az uj helyiség, mely tudvalevőleg a nemzeti köré volt, melynek tagjai legnagyobbrészt a Gazdakörbe lépett át, sokkal tágasabb és kényelmesebb mint a Haas-palotában birt helyiségek voltak. A kör tagjainak egy nagy olvasó, egy tágas biliard és egy kártya és egy társalgó terem áll rendelkezésére; azonkivül több kisebb szoba. A helyiségek mind izléses egyszerüséggel vannak berendezve, a butorok egy részét a Gazdakör régi helyiségéből hozta magával, más részét a nemzeti körtől vette át. Nagy előnye az uj helyiségeknek az is, hogy nem fekszenek oly magasan mint a régiek, s a följárás is kényelmesebb, mint ott volt, mit különösen a kör éltesebb tagjai fognak méltatni. Az igazgatósági ülés ma csak belső házi ügyekkel foglalkozott. *Somssich* Pál elnök meleg szavakkal üdvözölte az igazgatóság tagjait, előterjesztette mindamaz ügyeket, melyek az átköltözésre vonatkoznak. Az igazgatóság helyeslőleg tudomásul vevén a történt intézkedéseket, elhatározta, hogy legközelebbi ülését e hó 23-án tartja.

* **Ménlókiállitás.** A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság e hó 19—21 napjain ménlókiállitást rendez, egy éves telivér csikók árverezésével egybekötve. A ménlókiállitásra idáig a következő bejelentések történtek: *Esterházy* Pál herczeg: egy mént: Theorist, Parsifal, Ridotto és Crősust, *Baltazzi* Aristid Gasparone mént; *Uchtritz* Zsigmond báró: Orient, Müvész, Hansi és egy pejmént, *Esterházy* Miklós gróf Barometer, Spiritist és egy 3 éves sárga mént, *Apponyi* Antal gróf Wahnfried mént; *Blaskovich* Ernő két mént, *Henkl* Hugó gróf négy mént. *Az egyéves telivér csikók* árverezésére bejelentettek: *Döry* Lajos 4 db, *Uchtritz* Zsigmond báró 2 db, *Kiss* Elemér 1 db, *Döry* Jenő 3 db. *Baltazzi* Aristid 1 db, *Freystädtler* Vilmos 2 darab, *Mayer* lovag egy darab csikót.

* **A keszthelyi gazd. tanintézetnél** az 1884—5. tanév okt. 6-án kezdetett meg ünnepélyes *veni sancte*-val. Beiratott a három évfolyamra 130 növendék.

* **Gazdasági tudósitó.** A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, *Szőke* István szenttamáspusztai földbirtokost Pest-Pilis-Solt Kiskunmegye solti felső járására nézve az állandó gazdasági tudósitói tisztttel bizta meg.

Gazdasági tudósitás.

Ujvidék, okt. 11. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Időjárásunk 24 órán át igen szép, verőfényes volt, de 10-én este elborult s azóta az eső folyton szakad; tiszta meleg időre volna szükség, mert számos helyeken a kukoricza még nem érett meg. A homokos földben levő kukoricza-törés már be is van fejezve, de a fekete talajban levő még most nagyobbára zöld. Az uj kukoriczának (csöves) ára mmázsánként 3 frt 20 kr, háromvékás zsák csöves ujkukoriczának az ára pedig 80—90 kr.

K.-Apáti, okt. 10. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A hosszas szárazságot végre megtörte egy jótékony meleg, kiadó eső, mely ha ártott is a helylyel-közzel még be nem végzett cséplésnek és a már mindenütt megkezdett tengeritörésnek, de sokkal többet használt az őszi vetési munkálatoknak. Most már mindenütt meg lehet a vetést kezdeni a jól munkált földbe, ott is, a hol eddig a sok rög és rendkivül elszaporodott mezei egerek és hörcsögök miatt késtek vele. Zöld vetés még csak gyéren látható, hanem a repcze, a hol nedves földbe esett, igen szépen áll. A kukoricza betakaritása folyamatban van és oly termést eredményez, mely várakozásunkat felülmulja nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is, mert az utóbbi száraz meleg hetek tökéletesen megérlelték. Jószágállományaink is lehető legjobb állapotban vannak és ez utóbbi eső, jó idő esetében, jó őszi mezőt is fog nevelni. A sertések többnyire a bő bükmakkra mentek.

Heves, okt. 11. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A száraz időt, mely a szőlőt igen jól érlelte, épen a szüret alkalmára esős napok váltották fel, ez az őszi vetésekre igen kivánatos volt, sokak szerint már késett is, különben a vetések jól állanak, kikeltek szépen és a sok egér nem tett annyi pusztitást, mint gondoltuk. A burgonya és tengeri be van takaritva és jó közép termés állapitható meg, mindkét, e vidékre igen fontos terményből. A repcze nem sokat igér, mert a bolha és a száraz idő sok kárt tett benne. A szüret jól ütött ki, átlában több és jobb bor van a mult évinél.

Nagy-Groszi, okt. 10. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Végre a hosszu szárazság után jótékony esőt kaptunk, mely majdnem 3 napig tartott, és ugy a vetéseket mint a gazda közönséget felviditotta. Eddig nem annyira porba, mint inkább rögbe vetettünk, mert már oly kemény volt a talaj, szántani nem lehetett. Most első dolgunk, az elvetetteket boronálni és hengerelni, hogy elég sima legyen és folyvást dolgozni, hogy kipótoljuk azt, a mit elmulasztatott velünk a szárazság. Repcze vetéseink ugy szintén a korai vetések is elég szépek, és ha oly szép napos idönk lesz mint ma van, akkor minden helyre hozható és a jövő héten be is végezhetjük minden szántás és őszi vetésünket. A répa termés jól sikerült, mig ellenben tengeri csak igen kis termést adott.

Ókanizsa, okt. 11. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A tengeriszedés megkezdődött, mennyiségileg s minőségileg is kielégitő az eredmény, az őszi vetés itt-ott foganatba van véve, sőt már zöld buza is látható, tegnap óta esik, a mi jótékony hatással van a szántásra, de a kukoriczaszedést gátolja, gabonakereskedés pang, nincs vételkedv, az árak nyomottak; jegyzünk névleg: buza 6—6.70 frt, csöves tengeri 2.30—2.50 frt, tengeri májusra 4.20—4.40 frt.

BORÁSZAT.

*** **Fillokszera.** Veszprémmegye enyingijárásába kebelezett *Lajos-Komárom* községben a fillokszera jelenléte konstatáltatván, a földm.-, ipar- és keresk. ügyi magy. királyi miniszter a nevezett községek összes szőlőterületeit, valamint az olyan kerteket, melyekben esetleg egyes szőlőtök állanak, zár alá helyeztette. E rendelet értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökeres vagy gyökértelen szőlővessző, szőlőnövény és általában a szőlőtő minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), továbbá bármilyen fa- vagy cserjenemü ültetvény, használt duczok és szőlőkarók s szőlőlevélbe csomagolt bárminemü tárgyak kivitele s e tárgyaknak egyik szőlőből a másikba való átvitele is tiltatik.

*** **Keszthely vidékén a szüret** a mult hét végén jó részben befejeztetett. Must — a mult évihez képest — jóval kevesebb lett, de minőségre nézve az idei termés 50%-al jobb.

*** **Kecskeméten** mult hét óta folyik *a szüret.* Mint onnan nekünk irják, ugy mennyiség mint minőségre nézve az idei termés elég jónak mondható. Számos ugy belföldi, mint külföldi kereskedő érkezett a városba vásárlás végett.

NAPIREND: Október 13-án.

Naptár: Kedd. — Római kath.: Kalliszt püspök vértanu. — Prot.: Kalliszt. — Görög-orosz: (okt. 2.) Cziporján vértanu. — Zsidó: (tizri 25.) — Nap kél 6 ó. 18 p., nyug. 5 ó. 12 p. — Hold kél 1 ó. 14 p. regg., nyug. 3 ó. 4 p. d. u.
Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4-ig.
Honvédelmi miniszter fogad d. u. 4—5-ig.
Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter fogad d. u. 5—6-ig.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
Őszi lóversenyek (II. nap) d. u. 2 órakor.
Pestmegye őszi évnegyedes közgyülésének folytatólagos ülése d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében.
A fővárosi egylet ülése d. u. 5 órakor a régi városháza tanácstermében.
Főellenőrzési szemle a közös hadsereghez besorozott 57—66. gyalogezred legénységével reggel 8 órakor az üllői-uti laktanyában.
Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a müesarnokban d. e. 9-től d. u. 45-ig és este 46—9. Belépti dij 50 kr.
Iparművészeti muzeum a müesarnok épületében d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponkint látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.
Muzeumban: régiségtár d. e. 9-től d. u. 1.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 d. u. 1 óráig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.
Állatkert nyitva egész nap.
Margitszigetre hajó indul óránkint.

Kivonat a hiv. lap okt. 12-i számából.

Árverések a fővárosban. Helmli Márton 1200 forintra becs. ingatl. okt. 30 (I—III). Lederer Kálmán 1004 frtra becs. ingóságai okt. 14 (Erzsébet-körut 58).

Árverések a vidéken. Schwarz Gábor 3254 forintra becs. ingatl. nov. 11 Versecz. Berotics Zsiva 2015 forintra becs. ingatl. nov. 21 Kralovetz (Temesvár). Dr. Asztalos János 8820 forintra becs. ingatl. decz. 31 Kolozsvár. Jezerniczky Károly 20,414 forintra becs. ingatl. novemb. 8 Tar (Gyöngyös). Fay Kálmán 11,683 forintra becs. ingóságai okt. 20 Mező-Kösvesd. Forster Alfrédné 2862 forintra becs. ingatl. nov. 6 Kéty (Gyönk).

Csődhirdetmények. Goldstein Mór debreczeni lakos ellen, bej. nov. 29. Csődbiztos: Cseresnyés Sándor törvényszéki biró, tömeggondnok: Kovács Gábor ügyvéd. Szekulesz L. nagy-becskereki lakos ellen, bej. nov. 17. Csődbiztos: Kühnel Oszkár törvszéki biró, tömeggondnok: Bielek Vilmos ügyvéd.

Csődmegszüntetés. Tisza biztositó társulat ellen.

Pályázatok. Nyitranovákon (Nyitram.), Alsó-Szolnokon (Vasm.), Előpatakon (Háromszékm.), Bereg-Szombaton (Beregm.), Bakonyból (Veszprémm.), Püspök-Bogádon, Czinderi-Bogádon (Baranyam.), Mecséren (Mosonmegye), Nándorhegyen (Krassó-Szörénym.), Turzovkán (Trencsénmegye), Janó-Lehotán (Barsm.), Orosházán (Békésm.), Zilahon (Szilágym.), Tamásiban (Tolnam.), Csernován (Liptóm.), Havajban (Zemplénm.), Mármaros-Bereznán (Mármarosm.) postamesteri, — a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóságnál vigyázói, — a tatai m. kir. adóhivatalnál III. oszt. adótárnoki, — a soproni kir. pénzügyigazgatóságnál vigyázói, — a marosvásárhelyi kir. jbiróságnál albirói, — a szolnoki kir. adófelügyelőségnél III-ad oszt. számtiszti, — a dárdai kir. jbiróságnál albirói, — a beszterczebányai m. kir. pénzügyigazgatóságnál gyakornoki, — Budapest főváros tanácsánál II. oszt. számtanácsosi, — a budai m. kir. pénzügyigazgatóságnál kir. alügyészi, — Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye törvényhatóságánál gyakornoki, — Temesvár és Versecz sz. kir. városok területén működő kir. adófelügyelő mellé pénzügyi fogalmazói, — a temesvári pénzügyigazgatóságnál II-ik oszt. pénzügyi fogalmazói állomásokra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Aranysas szálloda.

Kupuis Gy. Losoncz
Szlassy I.-né Gömör
Mocsay B.-né N.-Falu
Bittera K. N.-Szalatna
Szluha A. Szeged
Teszáry L. T.-Szele
Eötvös G. Kiskőrös
Egri K. Aranyosmaróth
Dosics S. Szeged
Meszáros I. Szeged
Kovács I. Szeged
Gerometta M. T.-Szentmiklós
Nagy Gy. Szolnok
Lipics G. Szolnok
Horváth M. Stubnyafürdő
Bogdán A. Szepsiszentgyörgy
Tibor M. Eger
Padaky K. Szeged
Svobbauer L. Kömlő
Fajcsák I. Kömlő

Budapest szálloda.

Bécsi utcza.

Bachrach L. Bezdán
Nagy M. Budapest
König K. Debreczen
Fremdl F. Bécs
Lascaris I. Verona
Bánhegyi F. Félegyháza
Német I. Fehérvár

Erzsébet szálloda.

Földváry I. Tass
Kemény M. Makó
Urbegyi A. Arad
Fodor D. Gyulafehérvár
Horváth B. Ipolyság
Kápolnay I. Kolozsvár
Dr. Buzáth K. Beregszász
Kömmerling L. Nyiregyháza
Somogyi G. Abony
Dobos L. Szalk-Szentmárton
Décsy G. Arad

Fehér hattyu szálloda.

Kampf I. Bécs
Mayer A. Győr
Adler M. Győr
Lustig I. Jászberény
Benedek A. Győr
Polanyi L. Halas
Lukács I. Baraszd
Deutsch M. T.-Bicske

Európa szálloda.

Bogdanoff P. Szófia
Körmendy I. Pécs
Lévy K. Páris
Ellinger Bécs
Hormann L. Bécs
Guttmann A. Munkács
Guttmann I. Bécs
Mansfeld P. Bécs
Brüll Szatmár

Fehérló szálloda.

Szécsy I. Vámosgyörk
Frenyó Gy. Haláp
Hammer I. Árokszállás
Gravizio F. Brazilia
Bene I. Visonta
Bukofszky I. Losoncz
Schatt E. Bécs
Göbl Gy. Metzenzéf
Strasser K. Arad
Majer I. Bécs
Horváth I. Debreczen
Kanitz A. Pozsony
Bleu I. Lőrincz
Grosz I. Kanizsa
Preisz I. Szeged

Hungária szálloda.

Flora F. Nagyvárad
Goda V. Szegzárd
Dr. Hupka L. B.-Bánya
Gámán S. Kolozsvár
Dantobler Bécs
Schleicher A. Baja

Steingasner T.-Becse
Dr. Schmidt Eperjes
Dr. Dimitrovics I. Temesvár
Borsitzky D. Tamási
Herz O. Nagybecskerek
Jambart E. Bécs
Kovács J. Paks
Foglár R. Paks
Litke I. Pécs
De Lastill P. H. Páris
Niehaus P. Bern
Schlegl I. Nantes
Bisaker S. Zimony
Natti E. Várna
Ebert V. Bécs
Löwi I. Bécs
Schlamme S. Hamburg

Holzwarth-Frohner száll.

Müller Bécs
Jékey A. Bécs
Söllinger R. Bécs
Fischl S. Bécs
Müller A. Bécs
Wolf I. Bécs
Pekarek M. Bécs
Romeiser F. Fiume
Dr. Hoffenreich Becskerek
Kopf D. Pozsony
Flachky I. Brünn
Witz G. Loosdorf
Hoven V. Frankfurt
Weiss F. T.-Abád
Kohn I. Miskolcz
Horn M. Esztergom
Pollak L. Arad
Landau I. Rimaszombat
Gross A. Kiszcell
Karbanka I. Prága

Magyar király szálloda.

Pászteiy I. Ungvár
Lang S. Dobsina
Dienes I. K.-Aszál
Laufer L. Dombovár
Deininger I. Keszthely
Hintermayer Bécs
Scherks I. Bécs
Fontaire C. Belgium
Schwanfelder G. Glukó
Klein S. Csaba
Molnár D. Veszprém
Lengerer I. Győr
Schlichter L. Győr
Lövi A. Bécs
Münster I. Mohács
Fischer M. Pinczehely
Seiler S. Bécs
Schnitzer A. Bécs
Faber Z. Bécs
Landesmann Vukovár
Treumann O. Bamberg
Mandl M. Brünn
Fehér K. Debreczen

Marchall-szálloda az „Angol királynőhez“

Spitzer L. Bécs
Fehéry I. Mosony
Petrovits V. Zágráb
Oblath L. Szeged
Greiffenberg A. Berlin
Tóth V. Belgrád
Neppel F. Nagyabony
Bohatsch O. Bécs
Kohner A. Bécs
Prinz L. Bécs
Strokampf M. Bukarest
Geiringer M. Bécs
Hermanovitz A. Boroszló
Miletics M. Ujvidék
Rosenthal M. Bécs
Eichner S. Temesvár
Friedenheim M. Bécs

Kohn Th. Bécs
Krenzler C. Barcs
Rainer I. Temesvár
Ullmann T. Brünn

Pannonia szálloda.

Fiáth F. b. Veszprém
Ansenberg Ivg. Arad
Rosanzoj Ivg. Sopron
Unghváry O. Nagyvárad
Domonkos F. Szolnok
Reichard F. Sátoraljaujhely
Tóth P. Miskolcz
Hazay I. Kalocsa
Allaga O. Baja
Virágh P. Miskolcz
Bovankovits I. Deés
Tóth F. Ó-Kanizsa
Kopácsy A. Veszprém
Ullrich V. Zemplén
Kulbányi A. Báziás
Vári Szabó I. Halas
Kéry K. Doboz
Anwander I. Jászberény
Duchon O. Szigetvár
Diószeghy I. Sátoraljaujhely
Dalogh E. Ujbánya
Imre M. Eger
Harmath L. Brassó
Kirchner H. Pécs
Müller L. Arad
Bod E. B.-Csaba
Launer K. B.-Csaba

Schmidt-Orient szálloda.

Tarnek B. Ujszász
Prost E. Kriván
Gellér R. Korpona
Ludkevicz A. Valócz
Sztanek T. Sajóvámos
Marsanó T.-né Miskolcz
Deuwaseur M. Miskolcz
Balogh P. M.-Hegyes
Schreier F. Szolnok
Dr. Bleicher L. Simontornya
Szinay I. Miskolcz
Paukovits O. Baja
Linge P. Korpona
Linge B. Lisko
Meczger J. Komárom
Berger J. Bécs
Zsichánó Szenicze
Petrovits J. Szentmiklós
Bauer K.-né B.-Gyula
Harvay J. Tata
Ewanson R. Tata
Boutler E. Bécs

Tigris szálloda.

Tichtl K. Győr
Patroll I. Mezőhegyes
Dohány I. Jankovácz
Elsász I. Brünn
Wiener M. Bécs
Kufller B. Rózsahegy

Vadászkürt szálloda.

Lonovits I. Makó
Darvas I. Kassa
Jeszenszky S. b. Dorog
Antinovits I. Szabadka
Lukács G. Ipolyság
Szautsek H. Bécs
Horváth I. Kalocsa
Gajáry A. Kalocsa
Ronacher I. Bécs
Baumberger H. Bécs
Schulz I. Bécs
Russovy I. Bécs
Lövi O. Bécs
Wachsmann I. Bécs
Schulz M. Bécs
Wengraf J. Berlin

Elhaltak Budapesten 1884. okt. 11.

Wolta G. 36 é. hivt. III. k. Endre-u. 28. mellhártyalob.
Honig Á. 54 é. éjji őr II. k. szerem-u. 43. mellhártyalob.
Kisfalvi I. 19 é. orvosnöv. VI. k. sugár-ut 62. tüdőlob.
Plachy Z. 1 é. kdő fia VI. k. gyár-u. 14. tüdőgümő.
Heideman A. 53 é. fazekas VI. k. váczi-körut 41. tüdőlob.
Grátzer G. 15 é. mészáros leánya VII. k. rózsa-u. 18. tüdőbaj.
Mayer A. 58 é. pék szegényház tüdőlob.
Tompa I. 2 é. kávés leánya VII. k. kerepesi-u. 56. angolkór.
Klarner R. 25 é. hivt. I. k. uri-u. 68. tüdővész.
Nagy R. 56 é. munkásnő szegényház szivbaj.
Bogár A. 59 é. kocsis szegényház agygula.
Micsko J. 35 é. szobafestő VII. k. Miksa-u. 21. gyomorbaj.
Fritz M. 64 é. aszt. VII. k. százház-u. 17. tüdővizenyő.
Bárány I. 67 é. plébános IX. k. Knezics-u. 14. aggkór.
Geissbüchler T. 47 é. napsz.-nő IX. k. Flóra-gyár kimerülés.
Fenk H. E. 72 é. mgzó neje IX. Knezics-u. 2. bélhurut.
Steger N. 1 é. vendéglős fia IX. k. bokréta-u. 30 toroklob.
Habeehauer S. M. 67 é. mgzónő VI. k. sziv-u. 36. tüdőlob.
Broschko F. 54 é. szabó VI. k. aradi-u. 32. májbaj.
Kozel K. 3 é. betüszedő fia VIII. k. tömő-u. 38. bélhurut.
Zollner K. 35 é. vasöntő neje VIII. k. tömő-u. 23. sorvadás.
Tóth E. 3 é. málházó leánya VIII. k. szigony-u. 37. gümőkór.
Zapf V. 10 é. hivt. leánya VIII. k. vig-u. 30. hashártyalob.
Pintér J. 47 é. földmüves II. k. irg. kórház bélhurut.
Damján A. 38 é. napsz. II. k. irg. kórház bélhurut.
Szever M. 25 é. napsz. VI. k. bajós-u. 57. hagymáz.
Kis M. R. 65 é. özv. II. k. János-kórház veselob.
Fieger R. 44 é. hivtszolga II. k. János-kórház gümőkór.
Holtzmann A. 11. é. iskolás II. k. János-kórház gümőkór.
Kasza J. 39 é. szolga VIII. k. u.-stáczió-u. 43. tüdőgümő.

NYILT-TÉR.

Jó tanács. Mindazoknak, kik különösen ülő életmódjok folytán vértorlódásra, kólikára, székrekedésre stb. hajlandók, szükséges volna, hogy a Brandt R.-féle svájczi labdacsok nélkül, melyek előkelő orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint gyorsan s biztosan hatnak — soha se legyenek. E hasznos házi gyógyszer minden magyarországi gyógyszertárban megszerezhető 70 krért egy dobozzal. Valódiságuk mellett bizonyit a doboz czimlapján levő fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. gyógyszerész névaláirása.

Főraktár Magyarország számára Török József gyógyszertárában Budapesten, király-utcza 11. sz. a. 10769

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, okt. 14-én.

a szinház zárva.

Holnap, október 15-én.

Először:

NÓRA.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Páholy b. 6. Havi b. 6.

Budapest, okt. 14-én.

TELL VILMOS.

Opera 4 felv. Irták Jouy és Bis. Zenéjét szerzette Rossini. Francziából fordit. Nádaskay Lajos.

Személyek:

Gessler — Tallián
Mathild — Maleczkyné
Tell Vilmos — Bignio
Hedvig — Saxlehner E.
Gemmy — Kordin M.
Walter — Köszeghy
Melchtal — Malecky
Arnold — Hajós
Rudolf — Dalnoki
Leutold — Fekter
Halász — Pauli

Kezdete 7 órakor.

Holnap, október 15-én.

Az operaház zárva.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, október 14-én.

METUZÁLEM herczeg.

Operette 3 felv. Irták Wilder és Delacour. Forditotta Verő Gy. Zenéjét szerzette Strauss J.

Személyek:

Zsigmond — Solymosi
Pulcinella — Tarnai S.
Carbonazzi — Ujvári
Vulcanio — Szilágyi
Ciprian — Kassai
Sophistica — Aranyossiné
Metuzálem — Hegyi Aranka
Trombonius — Rónaszéki
Brusco — Bánáti
Mandelbaum — Erődi
Feuerstein — Komáromi
Linkenspitz — Izsó
Funkenstahl — Marton
Arabella — Vári Irma
Ernesta — Vasváriné
Carlo — Béni Irma
Pietro — Ligeti Irma
Francesco — Galantai M.
Enrico — Galambos B
Pablo — Kun Mari
Luigi — Bónis Anna
Fortesa — Szőcs Kata
Vesta — Zárainé
Gasparo — Pintér
Spadi — Szabó
Egy futár — Bonis
Éji őr — V. Kovács
1-ső bandita — Prielle
2-ik » — Füredi
3-ik » — Kiss M.
4-ik » — Magyari
Egy polgárnő — Izsóné
1-ső polgár — Várdai
2-ik » — Juhász

Kezdete 7 órakor.

Holnap, október 15-én. BLAHA L. assz. utolsó vendégfölléptése.

A vörös sapka.

VÁR-SZINHÁZ.

Bérletszünet.

Budapest, okt. 14-én.

A pajkos diákok.

Vig operette 1 felvonásban.

Ezt megelőzi:

Süketnek kell lennie.

Vigjáték 1 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.

Budapest, okt. 14-én.

Geistinger Mária asszony utolsóelőtti vendégjátéka.

Drei Paar Schuhe.

Életkép 3 szakaszban.

Kezdete 7 órakor.

ORPHEUM nagymező-utcza 17.

Esetleges *tévedések és csalódások* meggátolása szempontjából van szerencsém a t. cz. *közönségnek* tudomására hozni, hogy ugy *téli mint nyári helyiségeim jövőben nagymező-utcza 17. sz. a. lesznek.*

Szombaton, 1884., október 11-én

Brothers Dare, amerikai testgyakorlók első fellépte.
Steward H. Dare, egycsontu recktornász. **Thomas A. Dare,** mimikus és clown.
Mr. Leon és Miss Leonce, velocipedista s equilibrista pár fellépte.
Mr. Vox, a leghirnevesebb ventriloquista fellépte.
Mdm. Ellie Stuard, trapéz művésznő.
Mr. Wilson mutatványai a függő gyürükkel, valamint
Sign. Wallis, lyrikus énekes fellépte.
Miss Aida, a sodronykötél csodája.
Sign. Ugaldini, koncertfestő.
Miss Adrienne Ancion, az elragadó szépségü jelmez-művésznő.
Október 16-án az **Armanini művész-család** jeles mandolin-művésznő fellépte.
Steidler József és Spira I., komikusok.
Pittner Fánni k. a., a bécsi énekesnő fellépte.

Somossy Károly, igazgató.

A t. cz. látogatókat figyelmeztetem, hogy esténként minden tag csak egyszer lép fel, ennélfogva a műsor igen érdekes.

Pruggmayr József TÉLI ORPHEUMA

Hajós-utcza 27. (a hajdani Hermina-szinház)

naponként előadás.

Grand succes. Grand succes.

Fratelli Semelini cred. komikus zenész csoport, **Chain d'or** földsz. testgyakorló társaság (6 személy), **Mdlle Loise Buziau** franczia énekesnő (comique excentrique danse) a párisi alcasar-szinháztól, **Engl Malvin** k. a. concert-énekesnő, **Grün Anna** k. a. bécsi kitüntetett salon-jodler, **Adele és Juliette** nővérek intern. tánczosnők és énekesnők, **Edelweiss Lolla** bécsi énekesnő és **Franz Böhm** bécsi énekes komikus fellépte. 11218

ELŐLEGES JELENTÉS! Hétfőn, 1884. október 20-án

MISS MENOI

a néger légkirálynő (a londoni kristály-palotából) — fellépte. — 1884. október 19-től, vasárnaptól kezdve, **vasárnap és ünnepnapon délntán előadás.**

Walhalla: naponként előadás.

HÖLGYEK SZÁZEZREI

zép, tiszta, fehér, ifjudad bőrszinüket egyedül és kizárólag a párisi dr. Lejosse-féle

RAVISSANTE

nevü felülmulhatatlan bőrszépitő szernek köszönik. Szeplő, májfoltok, pörsenések, bőrfoltok, rezesség, ránczok, himlőhelyek biztosan eltávolittatnak s a gyöngéd ifjudad, virnló kinézés ismét rögtön előtérbe lép. A siker biztosittatik. Egy nagy eredeti üveg ára frt 2.50, kicsiny frt 1.50 *magyar használati utasitással.*

Felülmulhatatlan és nélkülözhetlen szappannak bizonyult be, és általanosan elismertetett a kitünő Dr. *Lejosse*-féle **Savon Ravissante.**

Ez a legjobb és leghirnevesebb mosdó szappan a világon; a ki egyszer megkisértette, az soha többé nem használ más szappant. *Egy drb. ára 50 kr. 1 dobozzal (3 darab) 1.35 kr.*

Valódi minőségben nagyban és kicsinyben kaphatók és levélileg megrendelhetők **a központi főraktárban Budapest, városház-tér 9. szám alatt SVARCZ F. U. illatszertárában (Haris bazár)** továbbá **Török József** ur gyógyszertárában. *Utánzásoktól óvakodni kell* 11049

FEUCHTINGER JÁNOS

11160 **KONCERT-CSARNOKA**

a «kék macskához» király utcza

MA

Eljegyzés a Turfon. — Párisi grizettek. Az összes művészek fellépte. — Kezdete 8 órakor

IDŐJÁRÁS októb. 13. regg. 7 órakor

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm/700	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	60.8	K 2	+ 7.6	—	
Beszterczo	—	—	—	—	—
Beszterczebánya	60.1	NY 2	+ 3.3	—	
Budapest	60.9	◎	+ 4.9	3	
Csáktornya	60.0	E 1	+ 6.8	7	
Debreczen	60.7	EK 1	+ 5.2	—	
Eger	62.1	ENY 2	+ 4.2	1	
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	59.2	NY 2	+ 10.8	7	
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	61.4	E 1	+ 8.2	8	
Kolozsvár	62.4	◎	+ 5.7	6	
Magyar-Óvár	61.7	◎	+ 5.8	—	
Mármaros-Sziget	61.0	DNY 1	+ 7.2	2	
Nagy-Enyed	—	—	—	—	—
Nagy-Szeben	61.5	D 3	+ 5.5	4	
Nagyvárad	59.5	EK 2	+ 9.4	—	
Orsova	63.3	◎	+ 13.7	—	
Pancsova	59.5	D 1	+ 10.5	—	
Selmeczbánya	61.1	ENY 4	+ 2.6	—	
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	61.0	K 1	+ 5.9	—	
Szeged	59.5	E 1	+ 6.9	—	
Sepsi-Szt-György	63.5	E 1	+ 10.4	5	
Szolnok	60.5	◎	+ 5.0	1	
Temesvár	60.7	D 2	+ 10.0	—	
Trencsén	60.5	◎	+ 6.0	1	
Ungvár	59.2	DK 2	+ 6.4	—	
Zágráb	61.5	E 1	+ 8.0	5	
Bécs	61.2	E 3	+ 5.0	—	
Bregenz	63.0	DNY 1	+ 3.4	1	
Lesina	59.2	D 4	+ 17.4	6	
Pola	60.9	DK 4	+ 17.6	—	
Prága	59.2	ENY 2	+ 3.8	—	

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A depresszió (754—755) a kontinens északi részéből Magyarországon keresztül lenyulik az Adriáig (759); a nagy légnyomás délnyugoton van (763—764). Mérsékelt szelekkel az idő nagyobbrészt változó, esőkkel, hüvös.

Hazánkban: Többnyire északias, részben délies, mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet keveset változott; a légnyomás mindenütt nagyobbodott. Az északnyugoton volt rövid derülés után az idő egészben változó, esőkkel, melyek többnyire közepes mennyiségben voltak.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Általában változó, hüvös időt varhatni, esőkkel, helyenkint köddel.

VIZÁLLÁS 1884. októb. 13.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.20	—	apadó	M.-Sziget	1.66	—	áradó
Komárom	1.97	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.17	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.86	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	0.68	—	apadó
Ujvidék	2.98	—	áradó	Szolnok	0.68	—	áradó
Pancsova	2.26	—	áradó	Szeged	0.91	—	apadó
Orsova	2.61	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	—	02	apadó
Barcs	1.87	—	áradó	**Maros**			
Eszék	2.87	—	áradó	Arad	—	81	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	5.15	—	áradó	Temesvár	0.21	—	áradó

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései október 13.

Faj	Irányzat	76 kg frttól	frtig	77 kg frttól	frtig	78 kg frttól	frtig	79 kg frttól	frtig	80 kg frttól	frtig	81 kg frttól	frtig	kg frttól	frtig	kg frttól	frtig
bánsági buza uj	csendes	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki	«	7.40	7.60	7.55	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	7.95	8.10	— —	— —	— —	— —
pestvidéki	«	7.30	7.50	7.45	7.60	7.55	7.70	7.65	7.80	7 75	7.90	7.85	8.—	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei	«	7.30	7.50	7.45	7.60	7.55	7.70	7.65	7.80	7.75	7.90	7.85	8.—	— —	— —	— —	— —
bácskai	«																
m. északv.	«	7.20	7.25	7.20	7.35	7.40	7.45	7.50	7.55	7.60	7.65	7.70	7.75	— —	— —	— —	— —

Minőségi súly hektoliterenkint; 100 kilogrammnak ára.

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi súly hektoliterenkint	100 kilogramm ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	uj	—	csend.	70—72	6	75	7	—
árpa	«	takarmány	«	60—62	6	10	6	45
«	«	égetni való	«	62—64	6	75	7	75
«	«	sörfőzdei	«	64—66	8	35	9	60
zab	«	—	bágy.	39—41	5	80	6	20
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	6	35	6	40
«	«	másnemü	szilárd	72	6	30	6	35
«	«	—	—	—	—	—	—	—
köles	—	—	lanyha	nélkül	6	20	6	50
káposzta-repcze	uj	—	«	—	11	50	12	75
bánsági repcze	—	—	«	—	11	25	12	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	szilárd	tavaszra	8	29	8	31
«	•	őszre	7	71	7	73
tengeri	szilárd	máj.—jun.	5	71	5	73
zab	bágyadt	tavaszra	6	38	6	40
«	•	őszre	6	13	6	15
repcze káposzta	•	aug—szeptemb. 1884	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapir		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	122.70	123.—
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	93.35	93.60
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	88.80	89.50
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	142.50	143.—
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	143.50	144.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	96.50	97.—
Magyar 1873. keleti vasutarany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	119.—	119.50
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	103.—	103.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		114.50	115.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		114.25	114.75
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	115.25	115.75
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
1873-ikimagyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	100.75	101.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	100.—	100.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	100.—	100.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.75	100.25
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-szlav.	5%	100.—	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	100.—	100.50

Értékpapir		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	96.50	97.50
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.50	99.25
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4 2/10 %	80.85	81.15
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4 2/10 %	80.85	81.15
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4 2/10 %	82.—	82.30
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	4 2/10 %	82.—	82.30
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	103.—	103.25
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	95.75	96.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	124.50	125.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	134.50	135.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	142.—	143.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		171.50	172.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		170.50	171.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	105.75	106.25
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	106.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	98.75	99.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	32.—	33.—
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből		123.50	124.—

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK.			
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	—.—	—.—
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	108.—	109.—
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	—.—	—.—
	Központi iparpártársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	282.—	282 50
26½fr	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13½fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	105.75	106.—
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	84.75	85.—
20 fr	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
14.—	Osztrák hitelintézet	160	282 60	282 80
43.—	Osztrák-magyar bank	600	858.—	863.—
11.—	I. magyar iparbank	150	158.50	160.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	610.—	613.—
— —	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
6.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	239.—	241.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	235.—	238.—
152.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3440.—	3480.—
—.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	88.—	88.50
7 fr	Magyar-franczia biztos. társaság	50	201.50	202.—
62.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	1060.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	580.—	590.—
120 —	Első budapesti	500	1260.—	1270.—
20 —	Erzsébet malom	200	228.—	230.—
40 —	Hengermalom	500	560.—	565.—
32.—	Lujza	160	295.—	297.—
40.—	Molnárok és sütők	200	432.—	434.—
100 —	Pannonia	1000	1080.—	1100.—
40.—	Viktória	300	385.—	388.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	178.—	178.25
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
5 —	Báttaszék-dombovári	200	176.50	177.60
— —	Déli vasut	200	—.—	—.—
6 fr	Észak-keleti vasut	200	165.25	166.—
— —	Erdélyi vasut	200	176.—	177.—
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	147.50	148.50
— —	Magyar-galicziai vasut	200	171.—	172.—
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	171.—	172.—
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	303.—	303.50
32 fr	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	249.—	250.—
— —	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	580.—	535.—
31.50	Pesti közúti vaspálya	500	591.—	593.—

Osztal. 1883-ra	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
32.—	Pesti közúti vaspálya elv. jegy		590.—	595.—
	e) Takarékpénztárak.			
22.—	Budapest III. kerületi	50	77.—	—.—
6.—	Országos központi	300	445.—	448.—
28.—	Pesti első hazai	1000	5120.—	5140.—
320.	Egyesült Budapest fővárosi	200	442.—	447.—
28.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	92.50	93.50
	f) Különféle vállalatok.			
4.50	Alagut	105	139.—	141.—
9—	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	86.—	87.—
8.—	Első magyar üveggyár r. t.	500	—.—	—.—
60.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	35.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	192.—	193.—
—.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	940.—	950.—
60.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	440.—	445.—
30.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	265.—	270.—
20.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	550.—	555.—
40.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	920.—	—.—
70.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	170.—	171.—
9.—	Kőszénbánya- és téglagyár ideigl. r.		—.—	—.—
12.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.	100	97.50	98.—
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	116.25	116 75
— —	« « ideigl. r. j.	50	—.—	—.—
8.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	129.—	130.—
20.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	281.—	283.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	840.—	—.—
30.—	Sertéshizlaló	200	339.—	335.—
— —	Sóskuti kőbánya	200	68.—	69.—
18.—	Spodium és csontlisztgyár	200	230.—	232.—
1 —	Szálloda részvény-társaság	80	96.—	100.—
10.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	174.—	175.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárusági társ.		124.—	125.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	266.—	268.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.50	102.50
	Magy. földhitelintézet papirérték	5%	100.50	101.—
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	94.—	94.50
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	122.—	123.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.30	101.60
	Magyar jelzálogbank	5%	98.50	99.—
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	101.40	101.75
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.25	100.50
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	95.50	95.75
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	101.75	102.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
	«Albina» takarék- és hitelintézet	6%	100.50	101.50
	Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs.	4%	99.75	100.25
	Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	6%	99.25	99.75
	ELSŐBBSÉGEK			
	Alf.-fiumei v. (n.v.-eszéki v.) 200	5%	100.—	101.—

Értékpapirok			Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	100.—	100.50
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy		5%	97.25	97.75
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.25	100.25
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	96.50	97.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	120.50	121.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	127.—	—.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	98.25	99.25
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	96.50	97.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	99.50	100.50
Magyar nyugativas 1874. kib.	2000/1000	5%	99.—	—.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	117.—	117.50
Mármarosi sóvasut r. t. elsőbbs. r.	100		—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	97.25	97.75
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300	5%	99.75	100.25
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	98 75	99.25
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	101.—	102.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib. 400/2000 m.		4%	—.—	—.—
Szamosvölgyi vasut t. elsőbs. r.			82.50	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	105.25	106.25
Budapesti lánczhid	100	6%	103.75	104.25
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			176.50	177.50
Budavárosi sorsjegy			41.50	42.50
Keglevich sorsjegy			19.—	20.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			7.—	7.50
Osztrák vörös kereszt-egylet			13.—	13.50
Pálffy sorsjegy			36.50	37.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.76	5.79
Császári királyi arany (kör.)			5.75	5.77
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.68	9.70
20 frankos arany			9.68	9.70
20 márka			11.95	11.97
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59.80	59.90
Váltók árfolyama (látra).		Bank-kamat		
Német bankpiaczok 100 márk		4%	59.75	59.90
Amsterdam 100 hollandi frtért		3%	100.60	100.80
Brüssel 100 frankért		3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	48.40	48.50
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3%	48.35	48.45
Zürich 100 frankért		3%	48.35	48.45
London 10 font sterlingért		2%	122.—	122.30
Szentpétervár 100 rubelért		6%	—.—	—.—
Olaszbankpiaczok 100 lirenonve ital.		4%	—.—	—.—

KÉSZ URI RUHAK

tiszta gyapjuból kezesség mellett.

Eleg. div. felöltő 12—40 frtig,
divatos öltönyök 16—40 «
sétakabátok 18—30 «
loden-menesikof 16—40 «
télikabátok 18—60 «
papi felöltök 20—40 «
vadászkabátok 8—20 «
leguj. div. nadrágok 6—15 «

valamint mindennemü kész uri ruhák a leggondosabban késztve. a legdiszesebb szabás, legujabb minta a legolcsóbb szabott árak mellett. A leginomabb angol, franczia, brünni kelmék mérték utáni megrendelések számára

GROSSMANN S.

Budapest, Deák Ferencz- és bécsi utcza sarkán.

(Az árak minden darabon rajta láthatók.) Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 11258

IGÉRVÉNYEK

3%-os osztrák

FÖLDHITELINTÉZETI

SORSJEGYEKRE

1 frttal és a bélyeg. 11234

Főnyeremény 50.000 frt oszt. ért.

Huzás október 15-én.

A MERCUR kiadóhivatalának

bank- és váltó-üzlete BUDAPESTEN

Dorottya-utcza 12. *Politzer S.* Dorottya-utcza 12.

A „Mercur“ lapnak előfizetési ára egy évre 2 frt o. é.

Hirdetmény.

Az I. cs. kir. szab. dunagőzhajózási társulat Uj Verbász nevü állomását f. hó 15-én megszünteti. Odaszóló küldemények azontul Bezdánba irányittatnak.

Budapesten, 1884. okt. 9-én.

PÁLYÁZAT.

Tiszólcz nagy községben megüresedett

erdészi állomásra

pályázat hirdettetik. — Javadalmai a következők:
1-ször 550 frt évi fizetés,
2-szor szabad lakás kerttel,
3-szor 36 ürköbméter tüzifa házhoz szállitva,
4-szer 11 hold hegyi kaszáló Pilai határban és 3 db szarvasmarhának szabad közös legelő. 11269
5-ször ⅓-a erdei kártéritésekből.

Megengedtetik a megválasztott erdésznek, hogy külön dijazás mellett, a szomszédos Pila, Hacsava és Klenócz községek erdeit kezelhesse, mint az eddigi erdész is.

Tartozik a megválasztott erdész Tiszólcz nagy község tulajdonához tartozó, s a tiszólczi, jutai, hacsavai határakban fekvő, úgyszintén az úrbéresek erdeit kezelni. Ezen állomásért pályázók kötelesek folyamodványaikat, melyekben az 1879-ik évi XXXI. tcz. 36 §-ában előirt szakképzettségüket kimutatni tartoznak, legkésőbb folyó évi november 15-ig a városi elöljáróságához benyujtani.

Megkivántatik a pályázóktól, hogy a tót és magyar nyelvben úgy irásban, mint beszédben tökéletesen jártasak legyenek.

Tiszólcz, Gömörmegye 1884. október 10-én.

Szmik János város birája.

WEISZ LAJOS

zálog-kölcsön

11186 **intézetében**

(gr. Károlyi és magyar utcza sarkán) f. évi október hó 16-án nyilvános árverés tartattik.

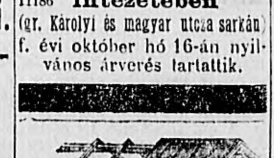

Fedél-pép befedést s Fa-ozement befedést

Elszigetelő-lemezeket

Kő-fedél pépet 10□ mtrnyi csomagokba. **Fedél-Lakkot** (fekete s vörös) pép-zsindely s vasbádog fedelekre ajánl

Weil és Fischer

vegyészeti kátrány termékek gyára, Budapesten, külső-soroksári ut 9607. szám.

Minták, árjegyzékek s pontos utbaigazitások magánfedésre 11061 ingyen és bérmentve.

A *szépség disz!*

Prehn Mandola-korpája eltávolit mindennemü bőrbajt, pattanást, pörsenést, szeplőt, izzadság-hólyagot. Doboz 75 kr.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 12. Neruda Nándor Hatvani-utcza és Vértessy S. udvari illatszerésznél. 11227

KELETI J. nemzetközi sérvkötő és orthopädiai műszerek gyára.

Koronaherczeg-(úri)-utcza 17. sz. (a főpostánál.)

KELETI J. kir. szabadalmazott gyáros a gyár főnöke.

Dr. RENNER A., orvos, sebész, és szülész-tudor a gyár igazgatója.

Vulkánirozott kautsuk suspensorium (helyretartó) ára 3 frt. Sokat járó, lovagló és munkásférfiaknak nagyon ajánlatos. Megadandó a csipő és czomb körülete?

Uri vagy hölgy sérvkötő: Egyoldalu 4 forinttól 8 forintig. Kettős oldalu 8 forinttól 16 forintig. Sérvkötők megrendeléséhez a következő adatok adandók: Viselt-e már sérvkötőt? milyet (gummi vagy toll)? Ichatolt-e a sérv? jobb, bal vagy mindkétoldalu van-e? Mennyi a csipő körülete?

Egyenestartó, hanyag felső testtartás ellen. Ára 6 frt. Görbült váll-, hát s hátgerincz ellen 12 forinttól 24 forintig. Megadandó a hát szélessége és hossza?

Mindennemü sérvkötők, méhgyürük, méhfecskendők, haskötők, görcsérharisnyák, irigátorok, légpárnák, mindennemü gummi és kautsuk különlegességek, óvszerek (Präservatives), müleges mellék-kezek és lábak és minden e szakba vágó műszerek, mindig készletben vannak. — Megrendelések a gyár irodájába (Kerepesi-ut 47. sz.) Dr. RENNER igazgató urnál is eszközölhetők, ki szükség esetén orvosi tanács és kezelést dijtalanul szolgál. — Bel- és külföldi megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek. 11085

Dr. Meidinger tanár ur által feltalált és kizár. szabadalmazott gyár

MEIDINGER KÁLYHÁK

gyártására HEIM H., Döbling Bécs mellett fiók: **Budapesten Thonetudvar.**

Első díjakkal kitüntetve: Bécsben 1873, Casselben 1877, Párisban 1878, Sechshausban 1877, Welsben 1878, Teplitzben 1879, Bécsben 1880, Egerben 1881. Triestben 1882.

Raktárak: Bécs, Kärntnerstrasse 40—42. sz. Bukarest. Strada Lipscani 96. sz. Milano, Corso Vitt. Emanuele 38. sz.

Legjelesebb szabályozható-, töltő- és szellőztethető kályhák, lakosztályok, iskolák, irodák stb. számára egyszerü és csinos kiállitásban, több szoba fütése csak egy kályha által, központi légfütés egész épületek számára.

Osztrák-Magyarországban 221 tanintézetben Meidinger kályháinkból 1431 Meidinger kályha vanhasználatban. Ezek között van Bécs község 60 iskolájának 373 kályhája, Budapest községe 48 iskolájának 308 kályhája. 10742

Meidinger kályháink előnyeiknél fogva nemcsak cs. kir. hivatalokban állami hivatalokban, községi hatóságoknál, papi rendeknél, kórházakban, vasutaknál, gőzhajóknál, pénzintézetek és biztositási társulatoknál, iparteleneknél, szállodákban, kávéházakban vendéglőkben, vannak nagy mennyiségben berendezve, hanem több mint 20.000 magánlakásban is.

A gyár védjegye.

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

A nagy kedveltség melynek kályháink mindenütt örvendenek sok oldalu utánzásra adott okot. Oldalt látható védjegyünkre való utalás mellett tehát óvjuk a t. cz. közönséget a saját érdekében is, legjobb hiréről ismert gyártmányunk hamisitványaival való összetévesztése ellen még akkor is ha ezek mint Meidinger kályhák, avagy mint javitott Meidinger kályhák ajánltatnának is. — A mi gyártmányunk az ajtó belső részén bele is öntött védjegyünket. Prospektusok és árlapok ingyen és bérmentve.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a buja kórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója, és bőr betegségeket, gyógyit uj gyógymód szerint biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt cs. k. oszt.-főorvos.

Lakás: Budapest, Terézváros gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár úttól jobbra a második ház.

Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem. 10000

FISCHER J.

porczellán- és majolica-gyára

BUDAPESTEN.

Főraktár: bécsi utcza 3-ik szám a.

Szeptember 15-től kezdve következő rendkivül mérsékelt és leszállitott árakat számit u. m.

Asztali készletek 6 személyre finoman szinezve és aranyozva 17 forinttól kezdve.

Tea, kávé- és fekete kávéskészletek 6 személyre a legujabb alak és mintákban, finom tollrajz dusan aranyozva 6 frttól kezdve.

Mosdókészletek a legszebb perzsa és japáni rajzokkal 7 frttól kezdve.

Árjegyzékek a folytonos váltakozó minták végett össze nem állithatók és ezért nem is küldhetők. — A fent emlitett tárgyakon kivül, legdusabb raktára mindennemü használati és disztárgyaknak. 11015

Az elküldés utánvét mellett történik.

Párisi preservativek • valódiságáért és ártatlanságáért kezesség. • Párisi preservativek

legmegbizhatóbb **gummi és halhólyag** különféle nemüek 1, 2, 3, 4 és 5 frt tuczatonként; **gummiövegek** (rövidek) 3 frt, tuczatja; **óvatossági szivacsok** 2, 3 és 4 frt tuczatja, valamint mindennemü **gummi különlegességeket titoktartás mellett,** postabérmentesen szállit

PIERRE MOUNIER

párisi különlegességek raktára. 10912

BÉCSBEN I. Kärtnerstrasse 14. a bazárban. I. Freiung 2. a bankbazárban.

Schweiczi chokoládé

Amédée Kohler & fils

gyárából

Lausanne-ból (Schweiczban.)

Árjegyzékek megvámolt árukról Osztr.-Magyarországra kiv. ingyen.

(A hirdetések átadattak.) 11073

CHAMPAGNER IMPERIAL!

Raktár Osztr.-Magy. részére: *Bécsben Holländer M.* Postgasse.
« Németország « *Berlinben Müller F.* Grenadierstr.
« Anglia « *Londonban E. Smith* Kingstreet.
« Oroszország « *Sz.-Pétervárott L Gorjoff* Michaelsp.

Ár Oszt.-Magyarország részére: **Egy eredeti plomb. kosár: 6 palaczk 15 frt**

11108 vámmentesen a bécsi fővámháztól. 11108

FAVRE FRÉRES, EPERNAY.

= TITKOS =

bőr- s nőibetegségeket elgyengült férfierőt, vizelési nehézségeket, mindennemü **fekélyeket,** valamint száj-, nyak- s gégebajokat alaposan és tartós sikerrel gyógyit 11110

Dr. SPITZER J.

volt tör. cs. kat. orvos. Lakik: **Belváros, Gizella-tér 5 sz.** II. em. Bemenet a lépcsőn. Rendel: 8—4-ig, este 7—8-ig. *Levelekre válaszolok s kivánatra a gyógyszereket is megküldöm.*

Kinek Bécsben!!!

bármi, bajos, titkos vagy sürgős dolgot kell elintézni, vagy bármiféle *értesitést* kiván, bizalommal forduljon az *«oesterr. Interventions-Bureau»*-hoz Wien, III., Salesianergasse 27. 1102

Cäsar és Minka

ebnevelő-intézetek

Zahna - Schweinitz - Anaburgban.

Kitüntetve arany- és ezüst állami és egyleti érmekkel.

Állandó *eladási kiállitás* **Schweinitzban,** Rbg. Merseburgban, a vaspályaudvarban Fessen - Holzdorfban, Berl.-Anh. vasut állandóan több mint 100 nagyobb luxuskutya, *ulmi, dán és angol dogg, hegyi kutyák, neufundlandiak, Mastiff- és szalon-ebecskék.*

A közeledő vadászat-idényre ajánlok teljesen idomitott és idomitatlan *vadász-, séta-, braquir-* és *agárkutyákat,* melyeknek elővezetését Zahnában, Lipcse és Berlin közötti vasuti állomáson nagykiterjedésü vadászterületemen, esetleg saját vadászaim eszközölhetik.

Képes árjegyzékek 50 képpel, német, franczia és holland nyelvben és a faj, tulajdonság, külső stb. leirásával, valamint a legismertebb nevü vadászok- és sportegyénektől, a föld egész kerekségén lévő minden országból érkezett ajánlatokkal, melyek vadászati és egyéb ebeim képességéről szólnak, ingyen és bérm.

Albumomat 50 különféle, kizárólag I. dijjal kitüntetett ebfaj felsorolásával, apolással, neveléssel és idomitassal a nemes luxusnak megfelelő módon, 10 márkáért, o. é. 5 frtert, 5 rubelért, 12 frankért ajánlom. Levelek és táviratok czime: *Otto Friedrich Zahna,* Poroszország. 11268

Butorszöveteket, portiéreket, flanell- és utazó-takarókat, ágy- és asztal-teritőket, jute- és csipke-függönyöket, pamlag-pamakat stb

SZÖNYEGEKET

a legnagyobb választékban, legjutányosabb árak mellett ajánl 10989

Tottis és Kren

IV., Bécsi utcza 2. szám., Kristóf-tér sarkán.

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk ha a szükséges posta bélyeg beküldetik és a hirdetés számja közöltetik.

Egy előkelő öregebb ur hosszu esték eltöltésére fiatal, szép, előkelő nőket felkér. Levelek «R. 16.» kiadóhivatalba intézendők. 8096

Gyulától. Utolsóelőtti leveledhez mellékelt czim szerint levél a főpostán. 8119

Julius 25. Harmadszor irok ez uton magának, de ugy látom nem értem czélt, miért majd megmagyarázom találkozásunkon, melyre oly véghetetlenül örvendek. Leveleit vettem ugy mint küldeményét is. Be i kedves hogy nem feledkezett me igéretéről. Kitüzött határidőt megtartom, addig ha lehetséges irjon még és higyje el, hogy sokat gondolok magára. 8122

Eladás.

Butorok Menyasszonyoknak különösen figyelemre méltó a Harisch bazár félemelet 20. sz. ajtó a. lévő elegáns butorok, szönyegek, lámpák, képek, és takarók azonnal minden áron eladatnak. 8098

Laubsägeholz, lombfürészdeszka, különféle fában és szinben kapható olcsón Lehmann G. fournirgyárában Aussigban, Csehországban. 7980

Kőbányai, Óhegyon, lóvasuttól 15 perczny ire két szőlő 9547 □ öl nagyságban, 7 öles présházzal fa és vaspréssel, mustkádakkal stb. teljesen felszerelve, butorozott kőlakházzal, zöldséges és gyümölcsös kerttel. 150 fiatal, nemes fákkal, spárga, eper és virágágyakkal, teljes pinczefelszerelés 400 akóra, hordókkal együttesen 10000 frtért szabad kézből eladó. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 8094

Eladó könyvtár. Szépirodalmi, irodalomtörténeti, aesthetikai, bölcsészeti, magyar nyelvészeti és történelmi művekből álló, mintegy 300 kötetnyi könyvtár szekrényestül olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 8116

Azonnal eladó egy használt 8 lóerejü locomobil. Megtekinthető helyben. Czim a kiadóhivatalban. 8114

Butorok, njak és használtak, bolt-, vendéglő- és kávéház-berendezés, tüzmentes pénz-szekrények, mindenféle vasbutorok a legolcsóbb áron kaphatók uj vásár-tér 6. sz.

Antalik J. P. Budapest, Gizella-tér 6. sz. alatt, harminczad-utcza sarkán, ajánlja dúsan berendezett fehérnemü, szövött-, rövid- és fehéráru raktárát, férfi-fehérnemüek, fehér-, pipere- és bélés áruk, szövet- és rövidáruk és mindennemü e szakmába vágó czikkek kitünő minőségben legjutányosabb árakon.— Nagy választék csipkök-, függök-, nemez- és posztójuponsban. 8089

Pestmegyében egy kis birtok — körülbelül 100 hold, Budapesttől ötnegyed, a vasuttól egynegyed órányi távolságra, tejgazdaságra különösen alkalmas, előnyös feltételek mellett eladó és azonnal átvehető. Bővebbet a kiadóhivatal. 8118

Alkalmazást nyer

Bonne kerestetik egy 7 éves leány és 6 éves fiu mellé, ki az elemi tantárgyakat magyar és német nyelven előadni képes, kézimunkában jártas s a háztartásban segédkezet nyujt. Havi dij 12 frt. Czim a kiadóhivatalban. 9103

Itt helyben 2 leányka mellé nevelőnő kerestetik, ki a német, franczia és angol nyelvet irásban és szóban tökéletesen birja s zongorázik. 360 frt évi fizetés és teljes ellátás. 8070

Alkalmazást keres

Gazdasági irnoki állást óhajt egy fiatal ember, ki a Magyar-Óvári gazdasági akadémiát jól végezte és több évi gazdasági praxissal bir. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 8088

Egy művelt özvegy nő, ki a háztartás minden ágaiba jártas, óhajtana mind házvezetőnő egy magányos urhoz jutni helybe vagy vidékre. Czim a kiadóhivatalban. 8081

Egy most nyugalmazott lovassági tiszt, gazdasághoz mint felügyelő, megbizott vagy más hasonló alkalmazásra ajánlkozik szerény igényekkel. Ajánlat «katona tiszt» czimmel e lap kiadóhivatalához kéretik. 8110

Egy műkertész, a magyar és német nyelvben kellő jártassággal bir, több évig nagy uraságoknál szolgált, állást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8113

Mint gazdasszony óhajt egy jómodú szegedi születésü 38 éves pusztára vagy bárhol. Bővebbet a kiadóhivatalban «Mérnök özvegye 38. szám.» 8112

Oktatás.

Első éves bölcsész (latin görög), korrepetitorul ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 7972

Párisból érkezett franczia születésü nő délelőtti órákban oktatást adhat. 8068

Egy fiatal ember hajlandó lenne jutányos áron zongora leczkeket adni. Tudakozódhatni nyúl-utcza 26. sz. I. emelet 2-ik udvar 49. 8085

Nevelő kerestetik ki a német nyelvet tökéletesen birja s a gymnáziumi tantárgyakban oktatni képes, 240 frt évi fizetés és teljes ellátás. 8071

Egy angol nő oktatást ad angol nyelvben. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9109

Tisztességes franczia nő conservatoristáknak leczkét ád ének és zongorában. Ugyanott franczia, német, muszka és lengyel nyelvben oktatást adnak. Bővebbet «Petersburg» alatt a kiadóhivatalban. 9100

Egy középkorú nő a ki már ezen állomáson működött, egy gazdasszonyi vagy kulcsár állást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 8111

Franczia és angol nyelvben ad oktatást egy franczia nő. Bővebbet D. L. a kiadóhivatalban. 8087

Egy kitünő bizonyitványokkal, előadással biró keresztyén tanárjelölt helyben alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9105

Lakás és bérlet.

Csinos fiatal özvegynőnél keresek lakást, esetleg teljes ellátással, a bodzafa-utcza közelében. Ajánlatok a kiadóhivatalba «Lakás» czim alatt első novemberig. 8064

Lakások, pinczeraktárak, bolthelyiségek f. év november 1-re bérbeadandók a sug rúti köröndö közelében levő VI. kerületi Bajnok- és Kmetty-utczák sarkán most épült kétemeletes házban. Értesitést ad a pallér ugyanott. 8121

A kerepesi út végén a központi pályaudvar közelében egy butorozott szoba v. esetleg egy szoba és konyha butor nélkül november 1-ére kiadó. 8117

Lakás magányos uraknak vagy irodának alkalmas Belváros, Lövész-utcza 16. két nagy szalon, két erkélylyel 1-ső novemberre kiadó. 8099

Különféle.

Olcsó pénz pesti házakra első esetleg második helyre. Bővebbet a kiadóhivatal. 8109

Egy bolti helyiség az országos kiállitás területének közelében november 1-től kezdve kiadandó. Bővebbet lövölde-tér 6. szám a fogyasztási szövetkezet árudájában. 8120

Fogorvos Dr. DEÁK cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott **RUGALMAS FOGSORAI** a műfogak közt a legtökéletesebbek. Fogtömések (plombeok) a legkitünőbb anyagokból stb. számos éveken át Berlinben szerzett tapasztalatok nyomán. 11179 Budapest, belváros, Deák Ferencz-utcza 3. szám, első emelet.

310 ctm. őszi és téli pyapjuszövet egy férfi öltözetre 4.78, 7.39, 9.34; 10914 **220 ctm. téli kabátszövet 5.52, 8.98.** Minták bérmentve, minta nélkül szövetet nem küldök, mindenki győzödjék meg, mit vesz. **Krausz Lipót fia** posztó gyári és ruharaktára Budapest, belváros, kigyótér 3.

Budapesti gyógyjelentés

ujonnan elért egészség Hoff János-féle malátakivonata által.

HOFF JÁNOS

urnak Bécsben, I., Graben, Bräunerstrasse 8. sz. Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Fekintetes úr!

Meghülés következtében oly sulyos betegségbe e tem, hogy mindazok, kik csak egyszer is láttak s a kezelőorvosok, még a reménytől is megfosztottak, hogy valamikor ismét egészséges leszek. Égaljváltoztatás szempontjából a Szepes égből Budapestre költöztem s az ön, mindenfelől dicsérettel elhalmazott Hoff János-féle malátakészitményeihez fordultam. Már ezeknek rövid használata után állapotom *teljes javulását* éreztem; annak daczára, hogy az orvosok nyilatkozata értelmében beteg égem gyógyithatatlan volt, az ön kitünő Hoff János-féle malátakészitményeinek rövid, de folytonos használata mellett szerencsésen javulok s teljes felgyógyulásomat reménylem. E körülményt szivesen használom fel arra, hogy önnek melyen tisztelt uram, az ön malátakészitményei utján elért egészségemért köszönetet mondjak s tetszésétől teszem függővé, hogy e köszönetem, a szenvedő emberiség érdekében nyilvánosság elé bocsáttassék.

Budapest, 1882., márczius 22.

Mély tisztelettel **Woschatka Ferencz** Ó-Buda, főut 2.

Az első valódi nyálkaoldó Hoff János-féle mell-maláta czukorkák kék papirban vannak. A bejegyzett védjegy (Hoff János feltaláló arczképe) nélkül a gyártmány hamisitott.

Budapesten 11 üveg malátasör ingyen a házhoz szállittatik.

HOFF JÁNOS

főüzlete Magyarország részére:

Budapest, zsibárus-utcza 7.

(A főposta átellenében.) 11274

Budapest legnagyobb kölcsönkönyvtára!!

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS 1884—85-RE.

MANDEL MÓR ezelőtt LAFITE EMIL

nyilvános kölcsönkönyvtára Budapest, Haris-bazár.

T. cz.

Az olvasó-évad megnyitásával van szerencsém becses figyelmét kitünően felszerelt nyilvános kölcsönkönyvtáromra irányitani.

A **magyar, német, franczia** és **angol** irodalom összes szépirodalmi termékei könyvtáromban legalább egy példányban állanak a t. olvasóközönség rendelkezésére, **az ujabb jelenségek pedig kivétel nélkül 10—15 példány an szereztetnek be, azonnal megjelenésük után.**

Az előfizetési dijakat, daczára ezen a t. olvasóközönségnek legfokozottabb igényeit is kielégiteni képes berendezésnek, a lehető legjutányosabbra szabtam és kedvezményképen **félévesi előfizetőinknek összes könyvjegyzékeinkkel dijtalanul szolgálunk.**

Hogy mennyire megfelel nyilvános kölcsönkönyvtáram ugy a **fővárosi** mint a **vidéki** t. olvasóközönség követelményeinek, arról legjobban meggyőződni méltóztatik az alábbi jegyzékből, melyben az **1883—84-ki évben megjelent** és kölcsönkönyvtárunkban nagyobbrészt **több példányban kapható legjobb regények** foglalvák.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Mandel Mór.

Magyar könyvek.

Abonyi Lajos: Az özvegy tehénkéje. — *Ifj. Ábrányi Kornél.* Egy modern apostol. Egy férj filozofiája. (Az egyedüli mód.) — *Acsády Ignácz:* Fridényi bankja. — *Balzac Honoré:* Grandet Eugenia. — *Bartaus István:* A féltudósok. — *Belot Adolf:* Bünvirág. — *Benitzkyné Bajza L.:* Téveszett utak. Ruth. — *Black William:* Jolán. — *Bodon József:* Az életből, elbeszélések. *Boisgobey Fortuné:* Az arany disznó (párisi tőzsdo regény.) — *Brot Alfons:* Rémes éjjek. Az Emir leánya. (A rémes éjjek folytatása.) — *Bulla János:* Humoros elbeszélések. — *Cherbuliez Victor:* A pepi király. — *Claretie Gyula:* Az elhagyott ház. A miniszter. A millió. Nóris. — *Collins Wilke:* Sziv és tudomány. Két lélek útja. A titokzatos hang. *Cantacuzénó herczegnő:* A kit ketten szeretnek. — *Daudet Alfons:* Tarasconi Tartarin uram jeles kalandjai. — *Daudet Ernő:* A férj, — *Degré Alajos:* Bőkezü uzsorás. — *Delpit Albert:* Odette házassága. — *Ebers György:* Egy polgármesterné a XIII. századból. Egy szó. — *Ernault Lajos:* A vak gróf. — *Erdélyi Gyula:* A gavallér asszony. — *Erckmann Catrian:* A Rantzau testvérek. — *Feuillet Oktáv:* Egy nő naplója. — *Miss Fothergill:* A rokonok. — *Frankenstein Herm.:* Az elrabolt örökösnő. — *Gabányi Árpád:* Egy krajczár emlékiratai. — *Gaskellné:* Cranford. — *Gozsdu Elek:* Az aranyhaju asszony. Köd. — *Greville Henry:* Eltünt. Fokról-Fokra. Az asszony kegyelméből. Árulás. Sylvia völgénye. — *Gyujtó Izabella:* A multak árnyai. — *Halévy Ludovic:* A tisztelendő ur. (L'abbé Constantin.) — *Homorod:* Az utolsó remete. — *Jókai Mór:* Negyven év visszhangja. Szeretve mind a vérpadig. Targallyak. Elbeszélések. Egy játékos, a ki nyer. Bálványos vár. A Damokosok. Minden poklokon keresztül. — *Kazár Emil:* Ösök és unokák. — *Kvassay Ede:* A vármegye szava. — *Kvassayné Kun Melanie:* Sötét pontok. A sors kengyenczei. — *Kenderessy Mihály:* Az erneszti kastély. — *Kis József:* Mese a varrógépről. — *Kock Pál:* Egy férj, a ki nejét keresi. A szerelmesek útja. A milliomos. — *Kossuth Lajos:* Irataim az emigráczióból. — *Kraszevszky J.:* A kor gyermekei. — *Lemina Gyula:* A bünös nő. — *Malot Hector:* Pompon. A szépség vonzereje. — *Marlitt E.:* Az ispán cselédje. — *Merimée Prosper:* Colomba. — *Mery:* Moubyron kisasszony. — *Mikszáth K.:* Nemzetes uraimék. (Mácsik a nagyerejü) Az apró Gentry és a nép. 30 kis elbeszélés. — *Montépin Xavier:* Az őrültek orvosa. A rejtélyek háza. Az ördög bábjai. I. rész. Az ördög bábjai. II. rész. Az éj királynője. III. Dráma a tébolydában. — *Ohnet György:* Az élet harczai. (Panin Sergius.) — *Orosz beszélyek:* irták Puskin, Gogoly, Krylow, Dostojewsky és Turgenjeff. — *Ouida:* Egy pár kis faczipő. — *Pállfy Albert:* Esztike kisasszony professzora. — *Pont-Jest René de,* Egy angyal vétke. — *Pierantoni Mancini Lidia:* Egy olasz nő története. *Pulszky Ferencz:* Életem és korom. — *Puskin Sándor:* Anyegin Eugén. — *Richebourg Emil:* Öld meg a nőt. A balsors gyermekei. — *Salvatore Farina:* Két szerelem. — *Sand György:* Leoni Leó. — *Saunière Pál:* Az amerikai unokaöcs. — *Siklósy József:* A szárnyas kerék regéi. Vasuti történetek. — *Sirven és Leverdier:* Nana leánya. — *Sirven Alfréd:* Két férj. — *Spielh gen Frigyes:* Az utolsó órában. — *P. Szatmáry Károly:* Tudósok harcza. történeti regény. A szabad szó vértanui a 30-as évekből. — *Taubert Emil:* Niobe leánya. — Gr. *Teleky Sándor:* Emlékeim. Egyről-másról, ujabb emlékeim. Garibaldi alatt 1859-ben. — *Theuriet André:* Becsvágyból (Michel Verneuil.) A búzavirágok háza. Veronika asszony. A hableány. — *Tolnay Lajos:* A nemes vér. A báróné tánsasszony. Az oszlopbáró. *Toldy István:* A Jezsuitákról. — *Turgenjeff Iván:* A halál után. Elbeszélés, költemények prózában. Tavaszi hullámok. — *Uchard Mario:* Jean csillaga. — *Vast Ricouard:* A kötéltánczos nő. — *Véka Lajos:* Pali bácsi. — *Verne Gyula.* A Robinsonok iskolája. Kérában a vasfejü. — *Wohl Stefánia:* Egy szerelem életrajza. — *Zola Emil:* Ninonhoz elbeszélések. A szeretett rab a. (Une page d'amour.) Hölgyek öröme. Az élet öröme.

Deutsche Bücher.

Aba B: Moderne Grössen. — *Alexandrovits Leon:* Bewegte Zeiten. — *Amyntor Gerhard:* Der neue Romancero. — *Anjel Ella:* Heckenrosen. — *Anzengruber Ludwig:* Die Kameradin. — *Auer Adelheid:* von Luftschlösser. — *Bach O:* Des Vators Schuld. — *Ballerstrem Eufemia* Gräfin: Violet. — *Baumbach Rudolf:* Trug-Gold, Erzählung aus dem 17. Jahrhundert. — *Belot Adolf:* Die Würger von Paris. — Memoiren eines Eheherrn. — Der Mund der Madame X. — *Bernhardt Sarah:* Der Lebenslauf der Marie Pigeonnier. — *Berkow Karl:* Erstarrte Herzen. — Wintersonne, Historische Erzählung aus dem 30-jährigen Kriege. — Fürst und Wasall. — *Biller E.* Ulli: Geschichte eines unerzogenen Mädchen. — Barbara Ittenhausen. — *Blüthgen Wiktor:* Ein Fridensstörer. — *Bogler Phillpp:* Verbrauchte Waffen. — *Braddon M. E.:* Weber und Gewebe. — Mount Royal. — Asphodel. — *Braun T. S.:* Ohne Stern. — *Brauns C. W. E.:* Die Nadel der Benten. — *Bret Harte:* Neueste Novellen: 1882—1883. Inhalt: Der Gentleman von «La Ponte.» — Der Ring. — Flip. — Auf der Mission von San Carmel. — *Brook A:* Nur eine Tochter. — *Byr Robert:* Unversöhnlich. — Lydia. — Andor. — Soll ich? — *Carmen Sylva, Königin von Rumänien:* Aus Carmen Sylva's Königreich. — Leidens Erdengang. — Handzeichnungen. — Rumänische Dichtungen. — *Carthby Justin Mc:* Lieb' Fräulein Unbold. — *Claretie Jules:* Der Herr Minister. — *Colombier Marie:* Die Memoiren der Sarah Barnum. — *Collins Wilkie:* Der schwarze Rock. — *Dahn Felix:* Felicitas histor. Roman. — Bissula histor. Roman. — *Daudet Alphonse:* Montags-Geschichten. — Wundersame Abenteuer des dlen Tartarin von Tarascon. — Die Evangelistin. — Sappho. — *Dewall Johannes van:* In die Fremde. — Ein Mann. — Graf Rübezahl. — Der alte Hans. — An der Grenze. Katharine Ollsand. — Nordlicht. — Mondschein-Geschichten. — Der Kommandant. — Madame Pauline. — Nazzarena Danti. — Il Parpaglione. — Sonnige Tage. — *Dom A:* Auf dem Watzmannshof. — *Dostojewsky F. M.:* Rascolnicow. — *Ebers Georg:* Ein Wort. Eine Frage. — *Eckstein Ernst:* Prusias. — *Erhard Emile:* Die Rose vom Haff. Im Spie el. Turf und Parket. *Ernst O.:* Elementargewalten. Sklaven und Freie. — *Ernestl Louise:* Ersehntes Glück. — *Fels Egon:* Die weisse Frau vom Greifenstein. Viola. — *Feuillet Octave:* Die Wittwe. — *Fielt Charlotte:* Ein Märtyrer. — *Forstenhelm A.:* Prinz Tantalus. — *Franzos Karl Emil:* Der Präsident. Ein Kampf ums Recht. — *Francois Louise von:* Phosphorus Hollunder. Zu Füssen des Monarchen. — *Frenzel Karl:* Die Geschwister. Nach der ersten Liebe. — *Gallmeyer Josefine:* Aus is! Die Schwestern. — *Gallwitz Valeska von:* Dem Tode abgerungen. Zwei Frauenherzen. Magdalena. — *Gerhardt M.:* Die Weltverbesserer. Geächtet. — *Glümer Claire von:* Dönnighausen. Vom Webstuhl der Zeit. Novellen. — *Geyern Detlev von:* Die Domschenke. Gräfin Resi. — *Gottschall Rudolf:* Die Erbschaft des Blutes. Die Papierprinzessin. — *Gregorovius Ferdinand:* Athenaïs. Der Kaiser Hadrian. — *Greville Henry:* Susanne Normis. — *Groller Balduin:* Weltliche Dinge. — *Hahn Edmond R.:* Die beiden Gräfinnen. — *Hartmann-Plon Carl:* Der neue Staatsanwalt. — *Hartner E.:* Ohne Gewissen. — *Heine Heinrich:* Memoiren und neugesammelte Gedichte. — *Heyse Paul:* Troubadour-Novellen. Der lahme Engel. Die Rache der Vizgräfin. Die Dichterin von Carcassone. Der Mönch von Montaudon. Ehre über Alles. Der verkaufte Gesang. Das Glück von Rothenburg. Unvergessbare Worte und andere Novellen: Unvergessbare Worte. Die Eselin. Das Glück von Rothenburg. Getheiltes Herz. Buch der Freundschaft. David und Jonathan. Grenzen der Menschheit. Nino und Maso. Buch der Freundschaft. Neue Folge. Siechentrost Die schwarze Jacobe. Gute Kameraden. Im Bunde der Dritte. — *Heller O.:* Kathinka. Stephan Broda. — *Herbert Lucian:* Zwei Kreuzherrn. — *Hesekiel Ludovica:* Zünftig. — *Hillern Wilhelmine von:* Friedhofsblume. — *Hopfen Hans:* Die Einsame. Brennende Liebe. — *Hollischer Pn.:* Im Banne Fortunas. — *Jensen Wilhelm:* Vom römischen Reich deutscher Nation. Aus stiller Zeit. 2 Novellen. Versunkene Welten. Über die Wolken. Die Pfeifer von Dusenbach. — *Jókai Maurus:* Was der Todtenkopf erzählt. Ein Spieler der gewinnt. Geliebt bis zum Schaffot. Die Göttorburg. Die letzten Tage der Janitscharen. Die Türken in Ungarn. — *Junker:* Schleier der Maja. Im Zenith. Höhere Harmonie. — *Kautsky M.:* Herschen oder dienen. — *Keyserling* Gräfin M.: Römische Aquarelle. — *Klinkowström* Gräfin A.: Ihr einziger Sohn. — *Keller Gottfried:* Das Sinngedicht. — *Kohn S.:* Die silberne Hochzeit. — *Kompert Leopold:* Geschichte zweier Wiener Kinder. Aus dem Ghetto. Neu Geschichten aus dem Ghetto. Böhmische Juden. Verstreute Geschichten. — *König E. A.:* Der Findling. Ein moderner Vampyr. — *Kraszewsky J. S.:* Der verlorene Sohn. — *Kreizer Max:* Sonderbare Schwärmer. Die Betrogenen. Die Verkommenen. Die beiden Genossen. Gesammelte Berliner Skizzen. Die Zweiseelenmenschen. Im Sturmwind des Sozialismus. — *Laube Heinrich:* Entweder-oder. Die kleine Prinzessin. Blond muss sie sein. Der Schatten Wilhelm, geschichtl. Erzählung. — *Leixner Otto von:* Die beiden Marien. 3 Erzählungen. — *Lewald Fanny:* Stella. — *Lewinsky Josef:* Teathralische Carrièren. Vor den Coulissen, Originalblätter von Celebritäten des deutschen Theaters. — *Lilsen Erich:* Der Tusker. Rom. aus der Zeit Kaisers Tiberius — *Lindau P.:* Toggenburg u. andere Geschichten. Mayo. — *Lindau Rudolf:* Die kleine Welt. Wintertage. Inhalt: Im Park von Villers. Haus der Träumer, Souvenir. Der Gast. — *Loën Freiherr A. von:* Kampf um Liebe. — *Lorm Hieronymus:* Ein Schatten aus vergangenen Tagen. Der fahrende Geselle. Ausserhalb der Gesellschaft. Ein Kind des Meeres. Der ehrliche Name. (Aus den Memoiren einer Wiener Jüdin.) — *Malot Hector:* Ohne Familie. — *Manteuffel Ursula Zöge von:* Graf Lorenz. Seraphine. Il Romano. Mark Albrecht. *Mauthner Fritz:* Die Sonntage der Baronin. Der neue Achasver. Kleiner Krieg. Xantippe. — *Melsner Alfred:* Schattentanz. Norbert Norson. — *Mikszáth Koloman:* Die guten Hochländer. — *Möllhausen B.:* Die Töchter des Consuls. Der Fanatiker. Die Trader. — *Müller Guttenbrunn Adam:* Frau Dornröschen. — *Neményl Ambros Dr.:* Das moderne Ungarn. — *Niemann Aug.:* Backchen und Crysosträger. Eine Emanzipirte. Die Grafen von Altenschwerdt. — *Nordau Max:* Die conventionellen Lügen der Kultur-Menschheit. Paris unter der dritten Republik. — *Ohnet Georges:* Sergius Panin. — *Ouida:* In den Maremmen. Eine Dorfgemeinde. Wanda. — *Pasqué Ernst:* Rübezahl. — *Peschkau Emil:* Die Reichsgrafen von Waldeck. — *Polko Elise:* Getrennt. Herzensfrühling und Rosenzeit. Stimmungsbilder. Unsere Mama. — *Putlitz Gustav zu:* Das Maler-Majorle. Das Frohlenhaus. — *Racovitza Helene von:* Gräfin Vera. — *Raabe Wilhelm:* Prinzessin Fisch. — *Raimund Golo:* Von Hand zu Hand. — *Reichenbach M.:* Der Sohn des Flüchtlings. Die Schlossfrau von Dromnitz. Auf Unwegen. Rezső. Sillery mousseux. — *Richepin Jean:* Madame Vogelleim. — *Ring Max:* Berliner Kinder. — *Roberts Baron von:* «Lou». «Es und Andres. Die Pensionärin. — *Rosegger P. K.:* Der Gottsucher. Dorfsünden. Neue Waldgeschichten. — *Rowel M.:* Briefe aus der Hölle. — *Samarow Gregor:* Schwere Wahl. Peter der Dritte. Plewna. — *Sirven A. & Leverdier H.:* Die Tochter Nana's. — *Scherr Johannes:* Porkeles und Porkelessa. — *Schubin Ossip:* Ehre. Mal'ochio und andere Novellen. Die Geschichte eines Genies. — *Schücking Levin:* Seltsame Brüder. Grosse Menschen. Alte Ketten. — *Schwarz-Norberg:* Ein Frauenliebling. — *Schwelchel Robert:* Der Wunderdoctor. — *Silberstein Aug.:* Dorfschwalben aus Oesterreich. — *Spielhagen Friedrich:* Uhlenhaus. — *Stern Adolf:* Ohne Ideale. — *Stern Detlef:* Hypatia. — *Taylor George:* Antinous. Klytia. Jetta. — *Telmann Konrad:* Lebensfragmente. — *Tolsty Graf Alexis:* Fürst Serebräny. — *Traun Julius von der:* Der Liebe Müh' umsonst. — *Tschernyschewskij M. G.:* Was thun? — *Turgenjeff Ivan:* Zwei Freunde. Eine seltsame Geschichte. Jacob Pasinkoff. Tagebuch eines Ueberflüssigen. Hamlet und Don Quichotte. Die vier letzten Dichtungen. Inhalt: Das Lied triumphirender Liebe. Poltjew. Clara Militsch. Gedichte in Prosa. — *Uchard Mario:* Ines Parker. — *Vely E.:* Drei Generationen. Südlicher Himmel. Die Wahlverlobten. Herodias. Episoden. — *Victoria Königin von England:* Neue Blätter aus meinem Tagebuche in den Hochlanden. — *Voss Richard:* Rolla, die Lebenstragödie einer Schauspielerin. — *Wachenhusen Hans:* Milady. Der Schwedenschatz. Die gelbe Rose. Was die Strasse verschlingt. Gelebt und gelitten. Die gnädige. Sünders Kind. Nemi. Die Jüngste. s' Dorche. — *Waldstein Max:* Bekenntnisse eines Hoftheater-Directors. — *Walujeff Graf P. A.:* Lorin. — *Wellen Josef:* Daniela. — *Werner E.:* Der Egoist. Gebannt und erlöst. — *Wichert Ernst:* Aus dem Leben. Heinrich von Plauen. Hist. Roman. Eine vornehme Schwester. Die Braut in Trauer. — *Willbrandt A.:* Novellen aus der Heimath. Der Verwalter. Die Verschollenen. — *Wildenbruch Ernst von:* Der Meister von Tanagra. Kinderthränen. — *Wolff Julius:* Der Sülfmeister. — *Zola Emil:* I. Das Glück des Hauses Rougon. II. Halali, oder die wilde Jagd. III. Im Bauch von Paris. IV. Die Einnahme von Plassans. V. Die Schuld des Pastor Mouret. VI. Excellenz Rougon. X. Der häusliche Herd. XI. Zum Glück der Damen. Therese Raquin.

Livres français.

About Edmund: Roman d'un brave homme. — *Adam Edmond:* (Juliette Lamber) Paienne. — *Aimard Gustave:* Le souriquet. — *Albalat Antoine:* Un adultère. Roman intime. La maitresse de Jean Guérin. — *Alfred Julia:* Le csikós l'amour à cheval. — *Ange Benigne:* Les vielles maitresses. Monsieur Adam et Madame Éve. Monsieur Daphnis et Mademoiselle Ch oé. — *Audebrand Ph.* Ceux qui mangent la pomme. A qui sera-t-elle. Le péché de son excellence. — *Audouard O.:* Les escompteuses. — *Augu Henri:* Les amours au sérail. — *Bauquenne Alain:* La Maréchale Moeurs Parisiennes, avec une lettre Préface de Alphonse Daudet. — *Belot Adolphe:* Fleur de crime. La bouche de Madame X. Les fugitives de Vienne. Les deux Brunes. Après la lettre le lit. Une touffe de lis. Les cercles de Paris. Reine de beauté. La Princesse Sophia, suite de, Reine de beauté. La tête du ponte. Le pigeon. — *Bernhardt Sarah:* La vie de Marie Pigeonnier. — *Boisgobey F.:* L' epingle rose. Les suites d'un duel. L' affaire Matapan. Les cachettes de Marie-Rose. Le pignon maudit. Le collier d'acier. Le cochon d'or. Bouche cousue. Le Bac. Margot la balafrée. Merindol. La revanche de Fernande. — *Bouvier Alexis:* Mademoiselle Olympe. (Ancienne maison Palmyre.) Iza Lolotte et compagnie. Suite la «Grand Iza.» La Rousse. La Princesse Saltimbanque. Le domino Rose. — Les créanciers de l'écha faud. Auguste Manette. Le mouchard. — *Bornier Henry de:* La Lizardière. — *Cadol Édouard:* Mademoiselle ma mère. La revanche d'une honnête femme. — *Carette née Rouvet:* Passion. — *Chabrillat Henry:* Les amours d'une millionaire. — *Champfleury:* Fanny Minoret. — *Chavette Eugène:* Réveillez Sophie! Les petites comedies du vice. L'oreille du cocher. — *Cherbuliez Victor:* Le Prince Vitale. La ferme du choquard. — *Cherville G. de:* La piaffeuse. — *Claretie Jules:* La Maitresse. Monsieur le ministre. Michel Berthier. Le million. Noris. Les amours d'un interne. Un femme de proie. La fugitive. Le petit Jaques. Le prince Zilah. — *Claudin Gust.:* Lady Don Juan «Iseult». Le store baissé. — *Columbier Marie:* Le pistolet de la petit baronne. Les mémoires de Sarah Barnum. — *Coppée François:* Une idylle pendant le siége. Vingt contes nouveaux. — *Da c Daniel:* Voila l'plaisir Mesdames. — *Daudet Alfonse:* Lettres de mon moulin impressions et souvenirs. Robert Helmont, etudes et paysages. L'Evangeliste. Aventures prodigieuses de Tatarin, de Tarascon. Sapho. — *Daudet Ernest:* Le lendemain du péché. Defroqué. La caissière. La Carmélite. Le Mari. Mademoiselle Vestris. — *Davyl Louis:* 13. Rue Magloire. Les enfants de la balle. — *Delpit Albert:* Le père de Martial. La marquise. Le mariage d'Odette. Le fils de coralie. Le amours cruelles. — *Delpit Edouard:* Les theories de Tavernelle. — *Droz Gustave:* Tristesseset sourires. — En petit comité, Recits, contes et nouvelles par *About. Belot, Boisgobey, Daudet, Theuriet* etc. — *Feuillet Octave:* La veuve. Le voyageur. — *Gaborlau Emile:* Les amours d'une empoisoneuse. — *Gastyne Jules de:* La femme nue. — *Goncourt Edmond:* Chérie. Le Faustin. — *Gréville Henry:* Le fiancé de Sylvie. Le moulin frappier. Madame de Dreux. Rose Rosier. Sonia. Les degrés de l'Echelle. Bonne Marie. Une trabison. Le voeu de Nadia. Angèle. Louis Breuil, Histoire d'un pantouflard. Lucie Rodey. Un Violon Russe. L'héritage Xenie. Cité ménard. Les mariages de Philomène. L'ingenue. Folle avoine. Perdue. Un crime. — *Gyp:* Autour du mariage. Petit bob. Ce que femme veut..? La vertu de la baronne. Le monde à côté. — *Halévy Ludovic:* Criquette, L'abbé Constantin. Les petites Cardinal. Un mariage d'amour. — *Hoysaye Arsène:* La comédienne. — *Huysmans J. K.:* A rebours. — *Job A.:* Au voleur!!! avec une préface de Xavier de Montepin. — *Lermina Jules:* La succession Tricoche et Cacolet. — *Leroy Louis:* Le monde amusant. — *Lesclide Richard:* La femme impossible. — *Loty Pierre:* Mon frère Ives. — *Maizeroy René:* Le deux femmes de mademoiselle. Celles qui osent. Celles qu'on aime. — *Malot Hector:* Seduction. Romain Kalbris. La Bohème Papageuse. I. partie Raphaelle. II. partie La duchesse d'Arvernes. III. partie Corysandre. La petite soeur. Paulette. Les besoigneux. Un beau frère. Les millions honteux. Mariebette. — *Mathey A.:* Zoe chien-chien. — *Maupassant Guy de:* Une vie. Contes de la bécasse. Mlle Fi-Fi. Miss Harriet. La maison Tellier. Au soleil. Les soeurs Rondoli. — *Mendès Catulle:* Montres Parisiens. L'amour qui pleure et l'amour qui rit. Les folies amoureuses. Les boudoirs de verre. Jeunes Filles. — *Mérouvel Charles:* Les derniérs Kerandal. Les deux maitresses. Le Mari de la Florentine. Suite et fin de «Les deux maitresses». Le krach. La maitresse de M. le Ministre. — *Montépin Xavier:* Sonaltesse l'amour. Suite de précédent. Madame de Tréves. Les filles de bronce. Le fiacre No. 13. I. partie, Abel et Berthe. II. partie, L'Orpheline. III. partie, Jean Jeudi. Les Pantins de Madame le Diable. I. partie, Les Pantins de Madame le Diable, II. partie, La maison de mystéres. III. partie, Un drame à la Salpetière. La fille Marguerite. I. partie, L'heritage de Renée. II. partie, Mademoiselle de Terrys. III. partie, Zirza la blonde. Le dernier duc d'Hallali. Simone et Marie. Le secret de Titan. La demoiselle de compagnie. — *Monterel Clement:* Filles d'amour. — *Ninous Pierre:* Cour de neige. — *Ohnet Georges:* Serge Panine. Le maitre de forges. La comtesse Sarah. Lise Fleuron. — *Peyrebrune G. de:* Les femmes qui tombent.— *Pothey Alexandre:* La muette. (Quarant contes nouveaux). — *Rabuesson Henry:* Dans le monde. — *Racot Adolphe:* La maitresse invisible. — *Richebourgh E.:* La nonne amoureuse. L'Idiote. Histoire d'un avare, d'un enfant et d'un chien. — *Richepin Jean:* La glu. Madame André. Les morts bizarres. Quatre petits romans. Miarka la fille à lourse. La pavé.— *Robida A.:* Le vingtième siécle. La vie en rose. Le vrai sexe faible. — *Saint Juirs:* J'ai tué ma femme. — La mauviette. — *Saunière Paul:* Les jouisseurs. — *Scholl Aurelien:* L'orgie Parisienne. — *Silvestre Armand:* Pour faire rire. Histoires belles et honnestes. Contes grassouillets. Les farces de mon ami Jaques. — Madame Dandin et Mademoiselle Phryné. — *Sirven A. et Leverdier H.:* Madame la vertu. — *Sirven Alfred:* L'enfant d'une vièrge. Sous la livrée. — *Stapleaux Leop.:* L'affaire du chateau de Clamelle. I. partie, Un mariage in costueux. II. partie. Sergent l'empoisonneur. — *Talmeyr M.* et *Gassier A.:* L'aventure de Perdita. — *Talmeyr M.:* Madame Alphonse. — *Theuriet André:* Sauvageonne. Le fils Maugars. Michel Ve neuil. Mes mauvais ménages. Tante Aurelie. Le journal de Tristan. — *Tissot Viktor:* L'Allemagne amoureuse. — *Toudouze Gustave:* La séductrice. Madame Lambelle. Ma baronne. Le vice. Le pér Froisset. — *Uchard Mario:* La buveuse de perles. Inès Parker. Mademoiselle Blaisot. — *Uhlbach Louise:* La fleuriotte. Quinze ans de bagne. Le martoeu d' cier. La confession d'un Abbé. L'homme au gardénia. *Vast Ricouard:* La danseuse de corde. Claire Aubertin. (Vices Parisiens.) Madame Bécart (Vices Parisiens.) *Vast Ricouard:* Vièrge. La vielle garde. Le général. Seraphin et Cie. Le jeune garde. — *Verne Jules:* L'école des Robinsons. Les volantaires de l'amour. — *Villemot Emile:* Ne vous mariez pas. — *Zaccone Pierre:* Maman Rocambole. L'homme aux neuf millions. — *Zola Emile:* Pot-Bouille. — Au bonheur des dames. «Naïs Micoulin», «Nantas», «La mori d'Olivier Récaille», «Madame Neigeon», «Les coqillages de M. Chabre», «Jaques Damour». Le capitaine Burle. Le joie de vivre.

English books.

Alsworth W. H. Stanley Beretón. *Alcott Luisa M,* An of fashioned Gal. — *Resant, W. and J. Rice,* The golden Butterfly. *Blackmore R. D.:* Christowel a Dartmore tale. — *Black William:* The beautiful Wretch. Sunrise A. Storie: of these Times. Sandon Bells. White Wings. — *Braddon M. E.* Mount Royal. Asphodel. Phantome Fortune. Flower and Weed. Under the Red Flag. The Golden Calf. — *Collins Wilkie.* The black Robe. Heart and Science. — *Crawford F. Marion.* Mr. Isaaks A Tale of Modern India. Doctor Claudins. To Leeward. — *Craik G. H.* Two Women. — *Craik Mrs.* (Miss Mulok) Plain Speaking. His little Mother and other Tales and Sketches. — *Craven Mad. Augustus.* Eliane. — *Edwardes Annie.* A Ballroom Repentance. — *Edwards Miss Betham.* Disarmed. Exchange no Robbery and other Novel ettes. — *Forrester Mrs.* I have lived and loved. Juno. My lord and my ladi. — *Fothergill Jessie.* Probation. Kith and Kin. — *Fullerton Lady Georgiana.* A Will and a Way an the Handkerchief at the Window. — *Grant Miss.* Prince Hugo. — *Harte Bret.* Flip and other Stories. — *Hardy Thomas.* Two on a Tower. A Laodicean or the Castle of the de Stancys. A story of to-day. — *Howells W. D.* A moderne Instance. — *Ingelow Jean.* Don John.— *James Henry.* The Portrait of a Lady. — *Linton E. Lynn.* My Lowe.— *Me Carthy M. P. Justin.* Don Quixote. — *Maters Helen.* Sam's Sweetheart. — *Marryat Florence.* Phyllida, a life Drama. Peeress and Player, Facing the Foolights. How they lowed him. — *Molly Bawn.* Phyllis. Faith and Unfaith. Rossmoyne. Portia or by Passions Rocked. — *Oliphant M. O. W.* In Trust. It was a lower and his lass. — *Ouida.* Frescoes and other Stories. Bin bi. In Maremma. Wanda — *Payn James.* A Grape from a Thorn. Kit a Memory. For Cash only. — *Peard Frances Mary.* Contradictions. Schloss and Town. — *Richard Alfred Bate.* So wery human. — *Russel W. Clark,* A Sea Queen. The «Lady Mand» Schooner Yacht. — *Thackeray Miss.* Madame de Sevigné. A Book of Sibyls. — *Throllope Antony.* Frau Frohmann. Kept in the Dark. Alice Dugdale. Marion Fay. Ayalas Angel. — *Twain Mark.* The Innocents at Home. The Prince and the Pauper. The stolen white Elephant etc. — *Wood Mrs Henry.* Court Netherleigh. — *Yonge Charlotte M,* Unknown to History.

Auerbach Berthold: Briefe an seinen Freund Jacob Auerbach. — *Belot Adolf:* Das Gluthweib. — *Baudissin U.:* Reuchlin. — *Berkow Karl:* Um seinetwillen. — *Bluntschli:* Denkwürdigkeiten aus meinem Leben. — *Doblhoff J. von:* Julia Festilla. — *Flach Johannes:* Glykerion. — *Friedrich Friedrich:* Die Ehre des Hauses. — *Grosse Julius:* Ein bürgerlicher Demetrius. — *Hammerling R.:* Prosa, Skizzen u. s. w. — *Jókai Maurus:* Verkehrte Welt. Durch alle Höllen. — *König E. A.:* Das Medaillon. Va banque. — *Limburg:* Des wilden Jägers Ende. — *Lindau Paul:* Aus der Hauptstadt. — *Lorm H.:* Vor dem Attentat. — *Metschersky Fürst:* Die Realisten der grossen Welt. — *Michell Gustav:* Das Buch der Esel. — *Möllhausen:* Der Haushofmeister. — *Niemann August:* Katharina. — *Noe Heinrich:* Tagebuch aus Abazia. — *Ohnet Georges:* Der Hüttenbesitzer. — *Ompteda L.:* Alte Schulden. — *Phelps E. Stuart:* Im Jenseits. — *Pötzl E.:* Wiener Skizzen zu dem Gerichtssaal. — *Reichenbach Mór:* Durch. — *Rosenthal-Bonin:* Schwarze Schatten. — *Sardou Viktor:* Die schwarze Perle. — *Stettenheim Julius:* Wippchen's sämmtliche Berichte. — *Sveet Alex:* Humoristische Reise nach Texas. — *Vossmann Karl:* Amazone. — *Warren Leo:* Chavrillac. — *Welten Oskar:* Nicht für Kinder. — *Wickede:* Die Streber. — *Adam Edmond:* (Juliette Lamber) La patrie hongroise. Jean et Pascal. — *Ange Benigne:* Les audacieuses. Femmes et maitresses. — *Audouard Olympe:* Pour rire à deux. — *Audebrand Ph:* La fille de Cain. — *Aurevilly Barbey:* Ce qui ne meurt pas. — *Benjamin E.:* L'impure. — *Bauquenne Alain:* La belle madame Le Vassart. — *Berthet E.:* Les brocanteurs. — *Boisgobey Fortuné:* abiole. Le secret de Berthe. — *Bonsergent:* Un enigme. — *Bourget:* L'irreparable. — *Boutique:* Mal mariée. — *Bouvier Alexis:* Le bel Alphonse. La petite Cayenne. La sang-brulé. *Breton André:* Madame la deputée. *Chabrillat:* La petit Belette. *Deslys Ch.:* Mimie. — *Erckmann-Chatrian:* Avant 89. — *Gastyne Jules:* L'amour et l'argent. — *Gyp:* Un homme delicat. — *Job:* Pauvre aveugle. — *Kock Henry:* Ratée. — *Lepelletier:* Le supplice d'une mère. — *Maizeroy René:* La joie d'aimer. — *Merouvel Charles:* La veuve aux cents millions. — *Montépin Xaver,* — Les amours de Province. — *Richebourg Emile:* La petite mionne. — *Saunnière:* Le père brasero. — *Stapleaux L.:* La nuit du mardi gras. — *Tissot Viktor:* La police secrète pru sienne. — *Tscheng-Ki-Tong:* Les chinois peints par eux mêmes. — *Vernier Valerie:* Les liaisons dangereuses. — *Verne Jules:* L'archipel en feu. — *Veron Bierre:* Paris qui groui le. — *Wolff Albert:* Memoires d'un Parisien. — *Beniczky-Bajza Lenke:* Az ördei lak. — *Hübner Sándor, báró:* Séta a világ körül. — *Nagy László:* Zsadányi István. — *Otvös Adolf:* Egy pesti Don Juan. *Braddon:* Flower and weet. — *Bret Harte:* On the frontier. — *Elliot:* Diarz of on ille women in Spain. — *Forrester:* Omnia Vanitas. — *Gibbon:* Fancy Free. — *Marryat:* Under the libres and roses. — *Mathers:* Eyres aquittel. — *Oliphant:* The wizard's son. — *Ouida:* Princesse Napraxine.

Előfizetési feltételek:

1 müért egy hóra frt 1.—,	félévre frt 5.—,	egész évre frt 9.—,	biztositék frt 3.—
2 « « « « 1.50,	« « 8.—,	« « « 14.—,	« « 5.—
3 « « « « 2.25,	« « 10.—,	« « « 18.—,	« « 8.—
4 « « « « 3.—,	« « 12.—,	« « « 20.—,	« « 10.—

Vidéki előfizetési feltételek:

10 müért egy hóra frt 1.50,	félévre frt 8.—,	egész évre frt 14.—,	biztositék frt 10.—
20 « « « « 2.50,	« « 14.—,	« « « 25.—,	« « 20.—

A könyvjegyzékek árai:

Német főkönyvjegyzék 60 kr., franczia 50 kr., magyar 20 kr., angol 20 kr., függelék négy nyelvben 30 kr.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.